

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

20 Μαρτίου 2020

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 71

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4679

Εμπορικά σήματα - ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2436 για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών - μελών περί σημάτων και της Οδηγίας 2004/48/ΕΚ σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και άλλες διατάξεις.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

**Άρθρο 1
(Άρθρα 1, 2 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Πεδίο εφαρμογής - ορισμοί - σημεία
συστατικά του σήματος**

1. Με τον παρόντα νόμο ενσωματώνεται στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2015/2436/ΕΕ «για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων» και ενσωματώνεται εκ νέου η Οδηγία 2004/48/ΕΚ «σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας».

2. Ο παρών νόμος εφαρμόζεται στα εθνικά σήματα. Εφαρμόζεται, επίσης, στις διεθνείς καταχωρίσεις σημάτων που έχουν κατατεθεί, σύμφωνα με το Διεθνές Πρωτόκολλο της Μαδρίτης (1989) που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2783/2000 (Α' 1), στο Διεθνές Μητρώο που τηρείται από το Διεθνές Γραφείο του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (WIPO), εφόσον η προστασία τους έχει επεκταθεί και στην Ελλάδα, όπως προβλέπει το πιο πάνω Πρωτόκολλο.

3. Για τις ανάγκες του παρόντος νόμου οι πιο κάτω όροι έχουν τη σημασία που παρατίθεται δίπλα σε κάθε έναν από αυτούς:

α) Εθνικό σήμα, ή απλώς σήμα: το δικαίωμα που απονέμεται από τη Διεύθυνση Σημάτων ή τα Διοικητικά Δικαστήρια, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, ρυθμίζεται από αυτόν και παράγει αποτελέσματα στην Ελληνική Επικράτεια.

β) Σήμα της ΕΕ: το δικαίωμα που απονέμεται από το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) σύμφωνα με τον Κανονισμό 2017/1001/ΕΕ,

ρυθμίζεται από αυτόν και παράγει αποτελέσματα σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση έχοντας ενιαίο χαρακτήρα σε όλα τα κράτη μέλη.

γ) Διεθνές σήμα ή εγκεκριμένη διεθνής καταχώριση: το δικαίωμα που στηρίζεται σε Διεθνή Καταχώριση στο διεθνές μητρώο σημάτων που τηρεί ο Παγκόσμιος Οργανισμός Διανοητικής Ιδιοκτησίας (WIPO) σύμφωνα με το Διεθνές Πρωτόκολλο της Μαδρίτης (1989), το οποίο απονέμεται από τη Διεύθυνση Σημάτων ή τα Διοικητικά Δικαστήρια σύμφωνα με το πιο πάνω Πρωτόκολλο και τον παρόντα νόμο, μετά από αίτηση επέκτασης της προστασίας του στην Ελληνική Επικράτεια και προστατεύεται όπως το εθνικό σήμα.

δ) Διεθνής Καταχώριση: εγγραφή στο Διεθνές Μητρώο που τηρείται από το Διεθνές Γραφείο του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (WIPO) σύμφωνα με το πιο πάνω Πρωτόκολλο.

ε) Διεθνές Μητρώο: το μητρώο διεθνών καταχωρίσεων που τηρεί ο Παγκόσμιος Οργανισμός Διανοητικής Ιδιοκτησίας (WIPO) σύμφωνα με το πιο πάνω Πρωτόκολλο.

στ) Διεύθυνση Σημάτων: η διεύθυνση σημάτων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων που είναι κατά τον παρόντα νόμο αρμόδια για την τήρηση του μητρώου σημάτων και έχει τη δικαιοδοσία που προβλέπει η παράγραφος 1 του άρθρου 47.

ζ) Ελεγκτές: υπάλληλοι της Διεύθυνσης Σημάτων που ορίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 20 και ελέγχουν τις δηλώσεις κατάθεσης σημάτων ως προς την πληρότητα του περιεχομένου τους, την αναπαράσταση του σήματος, την περιγραφή των προϊόντων και των υπηρεσιών, τα τέλη και τα τυχόν άλλα στοιχεία ή έγγραφα που τις συνοδεύουν.

η) Ερευνητές: υπάλληλοι της Διεύθυνσης Σημάτων που ορίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 20 και πραγματοποιούν έρευνα για προγενέστερα σήματα κατά την έννοια των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 5.

θ) Εξεταστές: υπάλληλοι της Διεύθυνσης Σημάτων που ορίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 20 και εξετάζουν τη συνδρομή απόλυτων λόγων απαραδέκτου κατά την έννοια του άρθρου 4.

ι) Καταχωρητές: υπάλληλοι της Διεύθυνσης Σημάτων που ορίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 20 και καταχωρούν σήματα στο μητρώο, αφού ελέγξουν ότι δεν ασκήθηκαν ανακοπές ή ότι αυτές απορρίφθηκαν με απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής

Σημάτων για την οποία παρήλθε άπρακτη η προθεσμία προσφυγής στο Διοικητικό Πρωτοδικείο ή ότι απορρίφθηκαν με απόφαση των Διοικητικών Δικαστηρίων που είναι ή έχει καταστεί τελεσίδικη.

ια) Διοικητική Επιτροπή Σημάτων: η επιτροπή του άρθρου 30 που έχει τη δικαιοδοσία που προβλέπει η παράγραφος 2 του άρθρου 47.

ιβ) Μητρώο Σημάτων ή, απλώς, μητρώο: το μητρώο του άρθρου 33 το οποίο περιλαμβάνει εθνικά σήματα, εθνικά συλλογικά σήματα, εθνικά σήματα πιστοποίησης, διεθνή σήματα, καθώς και τις σχετικές δηλώσεις (αιτήσεις) που εκκρεμούν για εξέταση.

ιγ) Δήλωση κατάθεσης σήματος ή, απλώς, δήλωση: αίτηση για την απονομή δικαιώματος σε εθνικό σήμα που εξετάζεται με βάση τις τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις του παρόντος.

ιδ) Καταχώριση: η οριστική εγγραφή της δήλωσης κατάθεσης σήματος στο Μητρώο Σημάτων μετά την εξέταση των τυπικών και ουσιαστικών προϋποθέσεων του παρόντος με την οποία γεννάται το δικαίωμα στο εθνικό σήμα.

ιε) Διεκδίκηση διεθνούς προτεραιότητας ή διεκδίκηση προτεραιότητας ή δικαιώματα προτεραιότητας: η πλασματική χρονική προτεραιότητα που απολαύει στην Ελλάδα μια δήλωση κατάθεσης εθνικού σήματος σύμφωνα με το άρθρο 4 της Διεθνούς Σύμβασης Παρισίων 1883 (ν. 213/1975, Α' 258) ή μια διεθνής καταχώριση σύμφωνα με τα άρθρα 3, 3 τρις και 4 του Διεθνούς Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης του 1989.

Άρθρο 2 **(Άρθρο 3 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)** **Σημεία συστατικά του σήματος -** **αναπαράσταση του σήματος**

1. Το εθνικό σήμα μπορεί να αποτελείται από οποιαδήποτε σημεία, ιδίως από λέξεις, συμπεριλαμβανομένου του ονόματος προσώπων, ή από σχέδια, γράμματα, αριθμούς, χρώματα, το σχήμα του προϊόντος ή τη συσκευασία του προϊόντος, ή από ήχους, υπό την προϋπόθεση ότι τα σημεία αυτά:

α) είναι ικανά να διακρίνουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχείρησης από τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες άλλων επιχειρήσεων και

β) μπορούν να αναπαρίστανται στο μητρώο, κατά τρόπο που επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές και στο κοινό να προσδιορίζουν με σαφήνεια και ακρίβεια το αντικείμενο της προστασίας που παρέχεται στο δικαιούχο του.

2. Για τον σκοπό της περίπτωσης β' της παραγράφου 1, η αναπαράσταση του σήματος πρέπει να υποβάλλεται στο μητρώο σε οποιαδήποτε κατάλληλη μορφή, με τη χρήση ευρέως διαθέσιμης τεχνολογίας, που καθιστά δυνατή την αναπαράστασή του κατά τρόπο σαφή, ακριβή, αυτοτελή, ευπρόσιτο, κατανοητό, διαρκή και αντικειμενικό.

3. Η αναπαράσταση του σήματος καθορίζει το αντικείμενο της καταχώρισης. Αν η αναπαράσταση συνοδεύεται από περιγραφή σύμφωνα με τις περιπτώσεις δ', ε', στ' υποπεριπτώσεις ββ' και η' της παραγράφου 4 ή την παράγραφο 5, η εν λόγω περιγραφή πρέπει να

συνάδει με την αναπαράσταση και να μη διευρύνει το πεδίο της. Σε περίπτωση απόκλισης της περιγραφής από την αναπαράσταση υπερισχύει η τελευταία.

4. Αν η δήλωση αφορά οποιοδήποτε είδος σήματος από τα αναφερόμενα στις κατωτέρω περιπτώσεις α' έως ι', περιλαμβάνει σχετική μνεία για το είδος του σήματος. Το είδος του σήματος και η αναπαράστασή του πρέπει να συνάδουν μεταξύ τους και να πληρούνται κατά τα λοιπά και οι προϋποθέσεις των παραγράφων 1 έως 3. Για τον σκοπό αυτό, η αναπαράσταση του σήματος πρέπει να γίνεται ως εξής:

α) σε περίπτωση σήματος που συνίσταται αποκλειστικά από λέξεις, γράμματα, αριθμούς, άλλους κοινούς τυπογραφικούς χαρακτήρες ή συνδυασμό των παραπάνω (λεκτικό σήμα), το σήμα αναπαρίστανται με τυποποιημένη γραμματοσειρά και διάταξη, χωρίς κάποιο γραφιστικό χαρακτηριστικό ή χρώμα,

β) σε περίπτωση σήματος όπου χρησιμοποιούνται μη τυποποιημένοι χαρακτήρες, τρόπος απεικόνισης ή διάταξη ή κάποιο γραφιστικό χαρακτηριστικό ή χρώμα (απεικονιστικό σήμα), συμπεριλαμβανομένων των σημάτων που συνίστανται αποκλειστικά από απεικονιστικά στοιχεία ή από συνδυασμό λεκτικών και απεικονιστικών στοιχείων, το σήμα αναπαρίστανται με απεικόνιση στην οποία παρουσιάζονται όλα τα στοιχεία του και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, τα χρώματά του,

γ) σε περίπτωση σήματος που συνίσταται σε ή περιλαμβάνει τρισδιάστατο σχήμα, συμπεριλαμβανομένων των περιεκτών, της συσκευασίας και του προϊόντος αυτού καθαυτού ή της όψης τους (σήμα τρισδιάστατου σχήματος), το σήμα αναπαρίστανται είτε με γραφική απεικόνιση του σχήματος, μεταξύ άλλων, μέσω εικόνων που έχουν παραχθεί από υπολογιστή, είτε με φωτογραφική απεικόνιση. Η γραφική ή φωτογραφική απεικόνιση μπορεί να περιέχει περισσότερες προοπτικές. Αν η αναπαράσταση δεν υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μπορεί να περιέχει έως έξι (6) διαφορετικές προοπτικές,

δ) σε περίπτωση σήματος που συνίσταται στον συγκεκριμένο τρόπο τοποθέτησης ή επίθεσης του σήματος στο προϊόν (σήμα θέσης), το σήμα αναπαρίστανται με απεικόνιση με την οποία προσδιορίζονται καταλλήλως η θέση του σήματος και το μέγεθος ή η αναλογία του προς τα σχετικά προϊόντα. Τα στοιχεία που δεν αποτελούν μέρος του αντικειμένου της καταχώρισης διαφοροποιούνται οπτικά, κατά προτίμηση με διακεκομμένες ή διάστικτες γραμμές. Η αναπαράσταση μπορεί να συνοδεύεται από αναλυτική περιγραφή του τρόπου επίθεσης του σήματος στα προϊόντα,

ε) σε περίπτωση σήματος που συνίσταται αποκλειστικά σε ένα σύνολο στοιχείων τα οποία επαναλαμβάνονται κατά τακτό τρόπο (σήμα μοτίβου), το σήμα αναπαρίστανται με απεικόνιση στην οποία παρουσιάζεται το επαναλαμβανόμενο μοτίβο. Η αναπαράσταση μπορεί να συνοδεύεται από αναλυτική περιγραφή του τακτού τρόπου με τον οποίο επαναλαμβάνονται τα στοιχεία του,

στ) σε περίπτωση σήματος συνιστάμενου σε χρώμα: (αα) αν το σήμα συνίσταται αποκλειστικά σε μεμονωμένο χρώμα χωρίς περιγράμματα, το σήμα αναπαρίστανται με απεικόνιση του χρώματος συνοδευόμενη από

μνεία του εν λόγω χρώματος μέσω της παραπομπής σε γενικά αναγνωρισμένο χρωματικό κωδικό,

(ββ) αν το σήμα συνίσταται αποκλειστικά σε συνδυασμό χρωμάτων χωρίς περιγράμματα, το σήμα αναπαρίσταται με απεικόνιση που παρουσιάζει τη συστηματική διάταξη του συνδυασμού χρωμάτων, κατά ομοιόμορφο και προκαθορισμένο τρόπο, συνοδευόμενη από μνεία των εν λόγω χρωμάτων μέσω της παραπομπής σε γενικά αναγνωρισμένο χρωματικό κωδικό. Μπορεί επίσης να παρέχεται αναλυτική περιγραφή της συστηματικής διάταξης των χρωμάτων,

ζ) σε περίπτωση σήματος που συνίσταται αποκλειστικά σε έναν ήχο ή συνδυασμό ήχων (ηχητικό σήμα), το σήμα αναπαρίσταται μέσω αρχείου ήχου στο οποίο αναπαράγεται ο ήχος ή μέσω της ακριβούς αναπαράστασης του ήχου με μουσική σημειογραφία,

η) σε περίπτωση σήματος που συνίσταται σε ή περιλαμβάνει μία κίνηση ή μεταβολή της θέσης των στοιχείων του σήματος (σήμα κίνησης), το σήμα αναπαρίσταται μέσω αρχείου βίντεο ή μέσω σειράς διαδοχικών σταθερών εικόνων που αναπαριστούν την κίνηση ή τη μεταβολή της θέσης. Σε περίπτωση χρήσης σταθερών εικόνων, αυτές μπορεί να είναι αριθμημένες ή να συνοδεύονται από επεξηγηματική περιγραφή της διαδοχής,

θ) σε περίπτωση σήματος που συνίσταται σε ή περιλαμβάνει συνδυασμό εικόνας και ήχου (οπτικοακουστικό σήμα), το σήμα αναπαρίσταται μέσω οπτικοακουστικού αρχείου το οποίο περιέχει τον συνδυασμό εικόνας και ήχου,

ι) σε περίπτωση σήματος που συνίσταται σε στοιχεία με ολογραφικά χαρακτηριστικά (ολογραφικό σήμα), το σήμα αναπαρίσταται μέσω αρχείου βίντεο ή γραφικής ή φωτογραφικής απεικόνισης που περιέχει τις προοπτικές, οι οποίες απαιτούνται για τον επαρκή προσδιορισμό του ολογραφικού αποτελέσματος στο σύνολό του.

5. Αν το σήμα δεν ανήκει στα είδη που παρατίθενται στην παράγραφο 4, η αναπαράστασή του πρέπει να είναι σύμφωνη με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 και μπορεί να συνοδεύεται από περιγραφή.

6. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται ο τύπος, το μέγεθος και κάθε άλλη τεχνική λεπτομέρεια του ηλεκτρονικού ή και έγχαρτου αρχείου απεικόνισης του προς κατάθεση σήματος.

Άρθρο 3

(Άρθρο 10 παρ. 1 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)

Κτήση δικαιώματος

Το δικαίωμα στο σήμα αποκτάται με την καταχώρισή του στο μητρώο.

Άρθρο 4

(Άρθρο 4 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)

Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου

1. Δεν καταχωρίζονται ως σήματα, ή εάν έχουν καταχωριστεί είναι δυνατόν να κηρυχθούν άκυρα, σημεία τα οποία:

α) δεν μπορεί να αποτελέσουν σήμα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 2,

β) στερούνται διακριτικού χαρακτήρα,

γ) συνίστανται αποκλειστικά σε σημεία ή ενδείξεις που μπορεί να χρησιμεύσουν στο εμπόριο για τη δήλωση του είδους, της ποιότητας, της ποσότητας, του προορισμού, της αξίας, της γεωγραφικής προέλευσης ή του χρόνου παραγωγής του προϊόντος ή παροχής της υπηρεσίας ή άλλων χαρακτηριστικών του προϊόντος ή της υπηρεσίας,

δ) συνίστανται αποκλειστικά σε σημεία ή ενδείξεις, τα οποία έχουν καταστεί συνήθη στην καθημερινή γλώσσα ή στη θεμιτή και πάγια πρακτική του εμπορίου,

ε) συνίστανται αποκλειστικά:

(αα) στο σχήμα ή άλλο χαρακτηριστικό που επιβάλλεται από την ίδια τη φύση του προϊόντος ή

(ββ) στο σχήμα ή άλλο χαρακτηριστικό των προϊόντων που είναι απαραίτητο για την επίτευξη ενός τεχνικού αποτελέσματος ή

(γγ) στο σχήμα ή άλλο χαρακτηριστικό του προϊόντος που προσδίδει ουσιαστική αξία στο προϊόν,

στ) αντίκεινται στη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη,

ζ) θα μπορούσαν να παραπλανήσουν το κοινό, ιδίως ως προς τη φύση, την ποιότητα ή τη γεωγραφική προέλευση του προϊόντος ή της υπηρεσίας,

η) η κατάθεσή τους, αν ελλείπει η άδεια των αρμόδιων αρχών, είναι αντίθετη στο άρθρο 6 τρις της Διεθνούς Σύμβασης των Παρισίων (1883), που κυρώθηκε με τον ν. 213/1975 (Α' 258),

θ) επιπροσθέτως αυτών που αναφέρονται στο άρθρο 6 τρις της Διεθνούς Σύμβασης των Παρισίων (1883), συνίστανται σε ή περιλαμβάνουν διακριτικά σύμβολα, εμβλήματα ή θυρεούς, που παρουσιάζουν δημόσιο ενδιαφέρον και δεν έχει επιτραπεί η καταχώρισή τους από τις αρμόδιες αρχές,

ι) η καταχώρισή τους αποκλείεται από την ελληνική ή την ενωσιακή νομοθεσία ή τις διεθνείς συμφωνίες στις οποίες η Ένωση ή η Ελλάδα είναι συμβαλλόμενο μέρος, όπου προβλέπεται η προστασία των ονομασιών προέλευσης και των γεωγραφικών ενδείξεων,

ια) η καταχώρισή τους αποκλείεται από την ενωσιακή ή την ελληνική νομοθεσία ή τις διεθνείς συμφωνίες στις οποίες η Ένωση ή η Ελλάδα είναι συμβαλλόμενο μέρος, όπου προβλέπεται η προστασία των παραδοσιακών ενδείξεων των οίνων,

ιβ) η καταχώρισή τους αποκλείεται από την ενωσιακή νομοθεσία ή τις διεθνείς συμφωνίες στις οποίες η Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος, όπου προβλέπεται η προστασία των εγγυημένων παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων,

ιγ) συνίστανται σε ή αναπαράγουν στα βασικά τους στοιχεία προγενέστερη ονομασία φυτικής ποικιλίας που έχει καταχωριστεί σύμφωνα με την ελληνική ή ενωσιακή νομοθεσία ή τις διεθνείς συμφωνίες στις οποίες η Ένωση ή η Ελλάδα είναι συμβαλλόμενο μέρος, όπου προβλέπεται η προστασία των δικαιωμάτων επί φυτικών ποικιλιών και τα οποία σχετίζονται με φυτικές ποικιλίες του ίδιου είδους ή πολύ συγγενικών ειδών,

ιδ) κατατίθενται αντίθετα στην καλή πίστη,

ιε) έχουν μεγάλη συμβολική σημασία, ιδίως θρησκευτικά σύμβολα, παραστάσεις και λέξεις.

2. Κατά παρέκκλιση των περιπτώσεων β', γ' και δ' της παραγράφου 1, σημείο γίνεται δεκτό για καταχώριση, εφόσον, μέχρι την ημερομηνία κατάθεσής του, απέκτησε διακριτικό χαρακτήρα λόγω της χρήσης του. Ένα σήμα που καταχωρίστηκε δεν κηρύσσεται άκυρο για τους ίδιους λόγους, εφόσον, πριν από την ημερομηνία της αίτησης κήρυξης της ακυρότητας, λόγω της χρήσης του, απέκτησε διακριτικό χαρακτήρα.

Άρθρο 5
(Άρθρο 5 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Σχετικοί λόγοι απαραδέκτου

1. Κατόπιν άσκησης ανακοπής του άρθρου 25 από τον δικαιούχο προγενέστερου σήματος, σημείο δεν γίνεται δεκτό για καταχώριση ή, αν έχει καταχωριστεί, ακυρώνεται μετά την άσκηση αίτησης ακυρότητας του άρθρου 52 ή μετά την άσκηση ανταγωγής ακυρότητας στο πλαίσιο αγωγής προσβολής σήματος κατά την παράγραφο 12 του άρθρου 38:

α) αν ταυτίζεται με προγενέστερο σήμα και τα προϊόντα για τα οποία ή οι υπηρεσίες για τις οποίες το σήμα ζητείται ή έχει καταχωριστεί ταυτίζονται με εκείνα για τα οποία προστατεύεται το προγενέστερο σήμα,

β) αν λόγω του ταυτόσημου ή της ομοιότητας με το προγενέστερο σήμα και του ταυτόσημου ή της ομοιότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών που τα δύο σήματα προσδιορίζουν, υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του κοινού· ο κίνδυνος σύγχυσης περιλαμβάνει και τον κίνδυνο συσχέτισής του με το προγενέστερο σήμα,

γ) αν ταυτίζεται ή είναι παρόμοιο με προγενέστερο σήμα, ανεξαρτήτως του αν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες για τις οποίες κατατέθηκε ή καταχωρίστηκε ταυτίζονται ή είναι παρόμοια ή δεν είναι παρόμοια με εκείνα για τα οποία έχει καταχωριστεί το προγενέστερο σήμα, εφόσον το προγενέστερο σήμα έχει φήμη στην Ελλάδα ή, σε περίπτωση σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει φήμη στην Ένωση και η χρησιμοποίηση του μεταγενέστερου σήματος, χωρίς εύλογη αιτία (*without due cause, sans juste motif, ohne rechtfertigenden Grund*), θα προσπόριζε αθέμιτο όφελος από τον διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη του προγενέστερου σήματος, ή θα ήταν βλαπτική για τον εν λόγω διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη.

2. Ως προγενέστερα σήματα κατά τον παρόντα νοούνται:

α) τα σήματα, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών σημάτων με ισχύ στην Ελλάδα και των σημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα οποία έχουν κατατεθεί πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της δήλωσης του σήματος, αφού ληφθούν υπόψη τα δικαιώματα προτεραιότητας ή αρχαιότητας αυτών που προβλήθηκαν,

β) οι προγενέστερες δηλώσεις σημάτων, συμπεριλαμβανομένων των ανωτέρω διεθνών σημάτων και σημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την επιφύλαξη της καταχώρισής τους,

γ) τα σήματα τα οποία, κατά την ημερομηνία κατάθεσης της δήλωσης του σήματος ή ενδεχομένως κατά την ημερομηνία προτεραιότητας που προβάλλεται προς υποστήριξη αυτής, είναι παγκοίμως γνωστά κατά την έννοια του άρθρου 6 δις της Διεθνούς Σύμβασης των Παρισίων (1883).

3. Κατόπιν άσκησης ανακοπής του άρθρου 25 από τον δικαιούχο προγενέστερου δικαιώματος, σημείο δεν γίνεται δεκτό για καταχώριση ή, αν έχει καταχωριστεί, ακυρώνεται μετά την άσκηση αίτησης ακυρότητας του άρθρου 52 ή μετά την άσκηση ανταγωγής στο πλαίσιο αγωγής προσβολής σήματος κατά την παράγραφο 12 του άρθρου 38, αν:

α) προσκρούει σε δικαίωμα προγενέστερου διακριτικού γνωρίσματος που χρησιμοποιείται στις συναλλαγές, το οποίο παρέχει στον δικαιούχο το δικαίωμα να απαγορεύει τη χρήση μεταγενέστερου σήματος, με την προϋπόθεση ότι το δικαίωμα αυτό έχει αποκτηθεί πριν από την ημερομηνία κατάθεσης του εν λόγω σημείου, αφού ληφθούν υπόψη τα προβαλλόμενα δικαιώματα προτεραιότητας,

β) προσκρούει σε προγενέστερο δικαίωμα της προσωπικότητας τρίτου ή σε προγενέστερο δικαίωμα πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας πέραν αυτών που ρυθμίζονται από τον παρόντα νόμο,

γ) ενδέχεται να δημιουργήσει σύγχυση με σήμα που έχει καταχωριστεί και χρησιμοποιείται στην αλλοδαπή κατά τη στιγμή της κατάθεσης της δήλωσης, αν αυτή έγινε κακόπιστα από τον αιτούντα,

δ) πληρεξούσιος ή αντιπρόσωπος κατέθεσε στο όνομα του σημείο στο οποίο υπήρχε δικαίωμα του αντιπροσωπευμένου, χωρίς την άδεια του τελευταίου, εκτός αν ο εν λόγω πληρεξούσιος ή αντιπρόσωπος μπορεί να δικαιολογήσει την πράξη του,

ε) προσκρούει σε προγενέστερη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη, που προστατεύεται από το ενωσιακό ή ελληνικό δίκαιο, ή σε προγενέστερη αίτηση για καταχώριση ονομασίας προέλευσης ή γεωγραφικής ένδειξης, με την επιφύλαξη της καταχώρισής της και εφόσον η εν λόγω ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη παρέχει στο πρόσωπο που νομιμοποιείται να ασκεί τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτήν το δικαίωμα να απαγορεύει τη χρήση μεταγενέστερου σήματος.

4. Έγγραφο συναίνεση του δικαιούχου προγενέστερου σήματος ή άλλου δικαιώματος της παραγράφου 3, που υποβάλλεται σε οποιοδήποτε στάδιο εξέτασης του σήματος έως την έκδοση τελεσίδικης απόφασης, αίρει το σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή 3 κώλυμα καταχώρισης αυτού.

5. Κατά την εξέταση της δήλωσης κατάθεσης σήματος, ο Ερευνητής της Διεύθυνσης Σημάτων εντοπίζει τα κατά την κρίση του προγενέστερα σήματα, καθώς και τις προγενέστερες δηλώσεις σημάτων, συμπεριλαμβανομένων και των διεθνών καταχωρίσεων με χώρα προσδιορισμού την Ελλάδα, κατά την έννοια της παραγράφου 1, και ενημερώνει, με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο, περιλαμβανομένου του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τους δικαιούχους, προκειμένου αυτοί να ασκήσουν, αν το επιθυμούν, ανακοπή. Σε κάθε περίπτωση, οι τρίτοι οφείλουν να ενημερώνονται για την άσκηση ανακοπής από τον ιστότοπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, όπου αναρτάται η απόφαση του Εξεταστή που δέχεται τη δήλωση.

Άρθρο 6
(Άρθρο 7 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Λόγοι απόρριψης που αφορούν μέρος μόνων
των προϊόντων ή των υπηρεσιών

Αν οι λόγοι απόρριψης ενός σήματος αφορούν μέρος μόνων των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία ή τις οποίες το εν λόγω σήμα έχει κατατεθεί, η απόρριψη καλύπτει μόνο τα συγκεκριμένα αυτά προϊόντα ή τις συγκεκριμένες αυτές υπηρεσίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ –
ΕΚΤΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 7
(Άρθρα 10, 16 παρ. 5, 28 παρ. 5 και 32
της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Περιεχόμενο του δικαιώματος

1. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων των δικαιούχων που έχουν αποκτηθεί πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης ή την ημερομηνία προτεραιότητας του καταχωρισμένου σήματος, η καταχώριση του σήματος παρέχει στον δικαιούχο αποκλειστικό δικαίωμα. Ιδίως παρέχει το δικαίωμα της χρήσης του, το δικαίωμα να επιθέτει αυτό στα προϊόντα τα οποία προορίζεται να διακρίνει, να χαρακτηρίζει τις παρεχόμενες υπηρεσίες, να επιθέτει αυτό στα περικαλύμματα και τις συσκευασίες των εμπορευμάτων, στο χαρτί αλληλογραφίας, στα τιμολόγια, τους τιμοκαταλόγους, τις αγγελίες, τις κάθε είδους διαφημίσεις, καθώς και σε άλλο έντυπο υλικό, και να το χρησιμοποιεί σε ηλεκτρονικά ή οπτικοακουστικά μέσα ή μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

2. Ως χρήση του σήματος θεωρείται επίσης:

α) η χρήση του σήματος με μορφή που διαφέρει ως προς στοιχεία τα οποία δεν μεταβάλλουν τον διακριτικό χαρακτήρα του σήματος στην καταχωρισμένη μορφή, ανεξαρτήτως αν το σήμα στη μορφή που χρησιμοποιείται είναι επίσης καταχωρισμένο επ' ονόματι του δικαιούχου ή όχι,

β) η επίθεση του σήματος σε προϊόντα ή στη συσκευασία αποκλειστικά με προορισμό την εξαγωγή,

γ) η χρήση του σήματος με τη συγκατάθεση του δικαιούχου, καθώς και η χρήση συλλογικού σήματος ή σήματος πιστοποίησης από δικαιούμενα προς τούτο πρόσωπα θεωρείται ως χρήση από τον ίδιο το δικαιούχο του σήματος.

3. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων των δικαιούχων που έχουν αποκτηθεί πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης ή την ημερομηνία προτεραιότητας του καταχωρισμένου σήματος, ο δικαιούχος του εν λόγω καταχωρισμένου σήματος δικαιούται να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές, χωρίς τη συγκατάθεσή του, σημείο για προϊόντα ή υπηρεσίες, όταν:

α) το σημείο είναι ταυτόσημο με το σήμα και χρησιμοποιείται για προϊόντα ή υπηρεσίες ταυτόσημα με εκείνα για τα οποία έχει καταχωριστεί το σήμα,

β) το σημείο είναι ταυτόσημο ή παρόμοιο με το σήμα και χρησιμοποιείται για προϊόντα ή υπηρεσίες που είναι

ταυτόσημα ή παρόμοια με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία έχει καταχωριστεί το σήμα, αν υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του κοινού. Ο κίνδυνος σύγχυσης περιλαμβάνει τον κίνδυνο συσχέτισης του σημείου με το σήμα,

γ) το σημείο είναι ταυτόσημο ή παρόμοιο με το σήμα, ανεξαρτήτως του αν χρησιμοποιείται για προϊόντα ή υπηρεσίες ταυτόσημα, παρόμοια ή μη παρόμοια με εκείνα για τα οποία έχει καταχωριστεί το σήμα, αν αυτό χαιρεί φήμης εντός της Ελλάδος και η χρησιμοποίηση του σημείου, χωρίς εύλογη αιτία (without due cause, sans juste motif, ohne rechtfertigenden Grund), θα προσπόριζε αθέμιτο όφελος από τον διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη του σήματος ή θα ήταν βλαπτική για τον εν λόγω διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη.

4. Αν πληρούνται οι όροι της παραγράφου 3, μπορεί ιδίως, να απαγορεύεται:

α) η επίθεση του σημείου επί των προϊόντων ή της συσκευασίας τους,

β) η επίθεση του σήματος σε γνήσια προϊόντα παραγωγής του σηματούχου, που προόριζε να τα κυκλοφορήσει ως ανώνυμα ή με άλλο σήμα,

γ) η αφαίρεση του σήματος από γνήσια προϊόντα του σηματούχου και η διάθεσή τους στην αγορά ως ανώνυμων ή με άλλο σήμα,

δ) η προσφορά ή εμπορία των προϊόντων ή η κατοχή τους προς εμπορία ή η προσφορά ή παροχή των υπηρεσιών με τη χρήση του σημείου,

ε) η εισαγωγή ή η εξαγωγή των προϊόντων με τη χρήση του σημείου,

στ) η χρησιμοποίηση του σημείου ως εμπορικής ή εταιρικής επωνυμίας ή ως μέρους εμπορικής ή εταιρικής επωνυμίας,

ζ) η χρησιμοποίηση του σημείου σε επαγγελματικό έντυπο υλικό και στη διαφήμιση, συμπεριλαμβανομένων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης,

η) η χρησιμοποίηση του σημείου σε συγκριτική διαφήμιση, κατά τρόπο που αντίκειται στην παράγραφο 2 του άρθρου 9 του ν. 2251/1994 (Α' 191).

5. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων των δικαιούχων που έχουν αποκτηθεί πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της δήλωσης ή την ημερομηνία προτεραιότητας του εν λόγω καταχωρισμένου σήματος, ο δικαιούχος καταχωρισμένου σήματος, που προστατεύεται στην Ελλάδα, δικαιούται επίσης να εμποδίζει όλους τους τρίτους να φέρνουν στην Ελλάδα, στο πλαίσιο εμπορικών συναλλαγών, προϊόντα, χωρίς τα προϊόντα αυτά να έχουν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ελληνική Επικράτεια, όταν τα προϊόντα αυτά, συμπεριλαμβανομένης της συσκευασίας, προέρχονται από τρίτες χώρες και φέρουν, χωρίς άδεια, σήμα το οποίο είναι ταυτόσημο με το καταχωρισμένο σήμα για τα εν λόγω προϊόντα ή το οποίο δεν μπορεί να διακριθεί κατά τα ουσιώδη σημεία του από το εν λόγω καταχωρισμένο σήμα. Η απαγόρευση αυτή ισχύει για οποιοδήποτε τελωνιακό καθεστώς και αν υπαχθούν τα ως άνω προϊόντα, συμπεριλαμβανομένης της διαμετακόμισης, μεταφόρτωσης, τελωνιακής αποταμίευσης, προσωρινής εναπόθεσης, της τελειοποίησης προς επανεξαγωγή ή της προσωρινής εισαγωγής, ακόμα και αν τα

προϊόντα δεν προορίζονται να διατεθούν στην αγορά της Ελλάδος. Το δικαίωμα του δικαιούχου του σήματος σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο παύει να υφίσταται αν, στο πλαίσιο της διαδικασίας που κινείται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 608/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 181), προκειμένου να διαπιστωθεί αν το καταχωρισμένο σήμα έχει προσβληθεί, ο διασαφιστής ή ο κάτοχος των προϊόντων παράσχει στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο δικαιούχος του καταχωρισμένου σήματος δεν δικαιούται να απαγορεύει τη διάθεση των προϊόντων στην αγορά της χώρας τελικού προορισμού.

Άρθρο 8
(Άρθρο 11 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Δικαίωμα απαγόρευσης προπαρασκευαστικών πράξεων σε συνάρτηση με τη χρήση συσκευασίας ή άλλων μέσων

Όταν υπάρχει κίνδυνος να χρησιμοποιηθούν η συσκευασία, οι ετικέτες, οι πινακίδες, τα χαρακτηριστικά ασφαλείας, οι διατάξεις γνησιότητας ή οποιαδήποτε άλλα μέσα επί των οποίων μπορεί να τοποθετηθεί το σήμα για προϊόντα ή υπηρεσίες, η εν λόγω χρήση θα συνιστούσε δε παραβίαση των δικαιωμάτων του δικαιούχου του σήματος βάσει των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 7, ο δικαιούχος έχει το δικαίωμα να απαγορεύει τις ακόλουθες πράξεις, αν διενεργούνται στο πλαίσιο εμπορικών συναλλαγών: α) επίθεση σημείου ταυτόσημου ή παρόμοιου με το σήμα στη συσκευασία, τις ετικέτες, τις πινακίδες, τα χαρακτηριστικά ασφαλείας, τις διατάξεις γνησιότητας ή οποιαδήποτε άλλα μέσα επί των οποίων μπορεί να τοποθετηθεί το σήμα, β) προσφορά ή εμπορία ή κατοχή προς εμπορία ή εισαγωγή ή εξαγωγή συσκευασίας, ετικετών, πινακίδων, χαρακτηριστικών ασφαλείας, διατάξεων γνησιότητας ή οποιωνδήποτε άλλων μέσων επί των οποίων τοποθετείται το σήμα.

Άρθρο 9
(Άρθρο 12 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Ανατύπωση του σήματος σε λεξικά

Αν η ανατύπωση του σήματος σε λεξικό, εγκυκλοπαίδεια, ή παρόμοιο έργο αναφοράς, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, δημιουργεί την εντύπωση ότι αποτελεί την κοινή ονομασία των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία ή τις οποίες έχει καταχωριστεί το σήμα, ο εκδότης, ύστερα από αίτηση του δικαιούχου του σήματος, μεριμνά, ώστε η ανατύπωση του σήματος να συνοδεύεται, χωρίς καθυστέρηση και στην περίπτωση έργου σε έντυπη μορφή, κατά την επόμενη έκδοση του έργου το αργότερο, από ένδειξη ότι πρόκειται για καταχωρισμένο σήμα.

Άρθρο 10
(Άρθρο 13 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Απαγόρευση της χρήσης του σήματος το οποίο έχει καταχωριστεί επ' ονόματι πληρεξουσίου ή αντιπροσώπου

1. Αν ένα σήμα έχει καταχωριστεί επ' ονόματι του πληρεξουσίου ή του αντιπροσώπου του δικαιούχου του σήματος αυτού, χωρίς την άδειά του, ο δικαιούχος δικαιούται σωρευτικά ή διαζευκτικά:

α) να αντιταχθεί στη χρήση του σήματός του από τον πληρεξούσιο ή τον αντιπρόσωπό του, εφαρμοζόμενων των διατάξεων του κεφαλαίου Ε' (άρθρα 38-48),

β) να απαιτήσει την εκχώρηση του σήματος σ' αυτόν με αγωγή που ασκείται στα πολιτικά δικαστήρια.

2. Αντί για την εκχώρηση του σήματος κατά την περίπτωση β', ο δικαιούχος μπορεί να ζητήσει την κήρυξη της ακυρότητάς του κατά το άρθρο 52 ή να ασκήσει ανταγωγή ακυρότητας κατά την παράγραφο 12 του άρθρου 38.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται, αν ο πληρεξούσιος ή ο αντιπρόσωπος δικαιολογήσει την πράξη του.

Άρθρο 11
(Άρθρο 14 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Περιορισμός των αποτελεσμάτων του σήματος

1. Το δικαίωμα που παρέχει το σήμα δεν επιτρέπει στον δικαιούχο του να απαγορεύει στους τρίτους να χρησιμοποιούν στις εμπορικές συναλλαγές:

α) το επώνυμο ή τη διεύθυνση του τρίτου προσώπου, όταν το τρίτο πρόσωπο είναι φυσικό πρόσωπο,

β) σημεία ή ενδείξεις που δεν έχουν διακριτικό χαρακτήρα ή που αφορούν το είδος, την ποιότητα, την ποσότητα, τον προορισμό, την αξία, τη γεωγραφική προέλευση, τον χρόνο παραγωγής του προϊόντος ή της παροχής της υπηρεσίας, ή άλλα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών,

γ) το σήμα για τον προσδιορισμό ή την αναφορά σε προϊόντα ή υπηρεσίες, όπως εκείνα του δικαιούχου του εν λόγω σήματος, ιδίως αν η χρήση του σήματος είναι αναγκαία, προκειμένου να δηλωθεί ο προορισμός προϊόντος ή υπηρεσίας και ιδίως όταν πρόκειται για εξαρτήματα ή ανταλλακτικά.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται μόνον εφόσον η χρήση από τους τρίτους γίνεται σύμφωνα με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη που ισχύουν στη βιομηχανία και το εμπόριο.

3. Το δικαίωμα που παρέχει το σήμα δεν επιτρέπει στον δικαιούχο να απαγορεύει στους τρίτους να χρησιμοποιούν στις συναλλαγές προγενέστερο δικαίωμα τοπικής ισχύος, αν η χρήση του δικαιώματος αυτού γίνεται μέσα στα εδαφικά όρια στα οποία αναγνωρίζεται.

Άρθρο 12
(Άρθρο 9 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Απώλεια δικαιώματος λόγω ανοχής

1. Ο δικαιούχος προγενέστερου σήματος, κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 5, ή άλλου προγενέστερου δικαιώματος, κατά την έννοια των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 3 του άρθρου 5, δεν έχει το δικαίωμα να ζητήσει την ακύρωση ή να απαγορεύσει τη χρήση μεταγενέστερου καταχωρισμένου στην Ελλάδα σήματος για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες αυτό χρησιμοποιήθηκε, εφόσον ανέχτηκε εν γνώσει του τη χρήση του σήματος αυτού για περίοδο πέντε (5) συνεχών ετών, εκτός αν η κατάθεση του μεταγενέστερου σήματος έγινε με κακή πίστη.

2. Στην περίπτωση της παραγράφου 1, ο δικαιούχος του μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος δεν

μπορεί να απαγορεύσει τη χρήση του προγενέστερου σήματος ή άλλου δικαιώματος.

Άρθρο 13
(Άρθρο 15 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Ανάκληση του δικαιώματος

1. Το δικαίωμα που παρέχει το σήμα δεν επιτρέπει στον δικαιούχο του να απαγορεύει τη χρήση του σήματος για προϊόντα που έχουν διατεθεί με το σήμα αυτό στο εμπόριο μέσα στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο από τον ίδιο τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται αν ο δικαιούχος έχει εύλογη αιτία (*legitimate reasons, motif légitimes, berechtigte Gründe*) να αντιταχθεί στη μεταγενέστερη εμπορική εκμετάλλευση των προϊόντων, ιδίως, όταν η κατάσταση των προϊόντων μεταβάλλεται ή αλλοιώνεται μετά τη διάθεσή τους στο εμπόριο.

Άρθρο 14
Δήλωση περιορισμού

Ο καταθέτης μπορεί οποτεδήποτε να προβεί σε δήλωση περιορισμού προϊόντων ή υπηρεσιών που αναφέρονται στη δήλωση κατάθεσης.

Άρθρο 15
(Άρθρο 41 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Διαίρεση της δήλωσης κατάθεσης
ή της καταχώρισης σήματος

1. Ο καταθέτης ή ο δικαιούχος σήματος μπορεί να διαιρέσει τη δήλωση κατάθεσης ή την καταχώριση σήματος αντίστοιχα, δηλώνοντας ότι ένα τμήμα των προϊόντων ή των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην αρχική δήλωση ή καταχώριση θα αποτελέσουν αντικείμενο μιας ή περισσότερων τμηματικών δηλώσεων ή καταχωρίσεων. Τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες της δήλωσης διαίρεσης δεν επιτρέπεται να αλληλεπικαλύπτονται με εκείνα που παραμένουν στην αρχική ή τμηματική δήλωση κατάθεσης ή στην καταχώριση.

2. Η χρονική προτεραιότητα κάθε τμηματικής δήλωσης κατάθεσης ή καταχώρισης ανατρέχει στον χρόνο κατάθεσης της αρχικής δήλωσης.

3. Αν έχει ασκηθεί ανακοπή του άρθρου 25 κατά της δήλωσης κατάθεσης ή αίτηση ή ανταγωγή έκπτωσης ή ακυρότητας κατά της καταχώρισης και η σχετική απόφαση δεν έχει καταστεί τελεσίδικη ή η διαδικασία δεν έχει περαιωθεί κατ' άλλον τρόπο, είναι απαράδεκτη δήλωση διαίρεσης που έχει ως αποτέλεσμα τη διαίρεση των προϊόντων ή των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της ανακοπής ή της αίτησης ή της ανταγωγής έκπτωσης ή ακυρότητας της καταχώρισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΤΟ ΣΗΜΑ ΩΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟ ΑΓΑΘΟ

Άρθρο 16
(Άρθρο 22 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Μεταβίβαση

1. Το δικαίωμα στο σήμα μπορεί να μεταβιβαστεί, εν ζωή ή αιτία θανάτου, για το σύνολο ή μέρος των προϊόντων ή υπηρεσιών για τις οποίες έχει καταχωριστεί, ανεξάρτητα από τη μεταβίβαση της επιχείρησης.

2. Η δια συμβάσεως μεταβίβαση της επιχείρησης στο σύνολο της συνεπάγεται και τη μεταβίβαση του σήματος, εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία ή αυτό προκύπτει σαφώς από τις περιστάσεις.

3. Η συμφωνία για τη μεταβίβαση είναι έγγραφη. Είτε ο μεταβιβάζων είτε ο αποκτών ζητεί την εγγραφή της μεταβίβασης στο μητρώο σημάτων.

4. Προκειμένου για δήλωση κατάθεσης σήματος που η εξέτασή της εκκρεμεί, επιτρέπεται η μεταβολή του προσώπου του αιτούντος την κατάθεση με έγγραφη συμφωνία. Οι παράγραφοι 1 έως 3 εφαρμόζονται αναλόγως.

5. Όταν μεταβιβάζεται δήλωση κατάθεσης σήματος κατά το χρονικό διάστημα που η υπόθεση είναι εκκρεμής ενώπιον της Διεύθυνσης Σημάτων ή της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων ή των Διοικητικών Δικαστηρίων ή του Συμβουλίου της Επικρατείας, ο ειδικός ή ο καθολικός διάδοχος δικαιούται να ασκήσει παρέμβαση. Η άσκηση παρέμβασης καθιστά αυτόν κύριο διάδικο που μπορεί να ασκήσει όλα τα δικαιώματα του δικαιοπαρόχου του, ο οποίος αποβάλλεται από τη δίκη.

6. Μέχρι και την ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου συζήτηση, ο καταθέτης μπορεί να αποκτήσει εκ μεταβίβασης προγενέστερο σήμα που κωλύει την καταχώριση της κρινόμενης δήλωσής του, οπότε η καταχώριση της μεταβίβασης στο μητρώο σημάτων αίρει αυτοδικαίως τον λόγο που κώλυε την καταχώριση. Το διοικητικό δικαστήριο λαμβάνει υπόψη την ανωτέρω μεταβίβαση με μόνη την προσκόμιση στη δικάσιμο αντιγραφή της μερίδας του σήματος όπου σημειώνεται η μεταβίβαση, χωρίς να χρειάζεται η επίκληση της μεταβίβασης με πρόσθετους λόγους. Τα ίδια ισχύουν και αν το προγενέστερο σήμα που κωλύει την καταχώριση της κρινόμενης δήλωσης έπαυσε να ισχύει.

Άρθρο 17
(Άρθρο 25 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Άδεια χρήσης

1. Επιτρέπεται η παραχώρηση, αποκλειστικής ή μη, άδειας χρήσης του εθνικού ή διεθνούς με ισχύ στην Ελλάδα σήματος ή της δήλωσης κατάθεσης σήματος, για μέρος ή το σύνολο των καλυπτόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών και για το σύνολο ή τμήμα της ελληνικής Επικρατείας. Η συμφωνία για την παραχώρηση άδειας χρήσης σήματος είναι έγγραφη. Είτε ο δικαιούχος, με δήλωσή του, είτε ο αδειούχος, με εξουσιοδότηση του δικαιούχου, ζητεί την εγγραφή της παραχώρησης στο μητρώο σημάτων.

2. Ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματα που παρέχει το σήμα κατά του αδειούχου που παραβιάζει διατάξεις της σύμβασης για την παραχώρηση άδειας χρήσης σχετικά με:

α) τη διάρκεια της άδειας,

β) τη μορφή με την οποία μπορεί, σύμφωνα με την καταχώριση, να χρησιμοποιηθεί το σήμα,

γ) το είδος των προϊόντων ή των υπηρεσιών, για τα οποία ή για τις οποίες έχει παραχωρηθεί η άδεια,

δ) την περιοχή μέσα στην οποία επιτρέπεται η χρήση του σήματος,

ε) την ποιότητα των προϊόντων που κατασκευάζει ή των υπηρεσιών που παρέχει ο αδειούχος.

3. Τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν ότι ο αδειούχος χρήσης σήματος δικαιούται να παραχωρεί περαιτέρω άδειες χρήσης αυτού με τη διαδικασία και τους όρους των παραγράφων 1 και 2.

4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της σύμβασης για την παραχώρηση άδειας χρήσης, τις αξιώσεις για την προσβολή του σήματος ασκεί αυτοτελώς και ο αδειούχος χρήσης σήματος, εφόσον συναινεί ο δικαιούχος. Εφόσον δεν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά, ο αποκλειστικός αδειούχος μπορεί, και χωρίς τη συναίνεση του δικαιούχου, να ασκήσει αυτοτελώς τις αξιώσεις για την προσβολή του σήματος, όταν ο τελευταίος, μολοντί οχλήθηκε για την προσβολή του σήματος, δεν ασκεί τις αξιώσεις του σε εύλογο χρονικό διάστημα.

5. Όταν ο δικαιούχος ασκεί αγωγή, ο αδειούχος μπορεί να ασκήσει παρέμβαση και να ζητήσει αποκατάσταση της ζημίας που ο ίδιος υπέστη.

6. Όταν λύεται ή τροποποιείται η συμφωνία παραχώρησης άδειας χρήσης, το μητρώο σημάτων ενημερώνεται σχετικά από τον δικαιούχο του σήματος.

7. Δήλωση του σηματούχου ότι, έληξε με οποιοδήποτε τρόπο η παραχώρηση άδειας χρήσης επιφέρει αυτοδικαίως τη διαγραφή της άδειας που έχει καταχωριστεί στο μητρώο.

Άρθρο 18

**(Άρθρα 23, 24 και 26 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Εμπράγματα δικαιώματα - αναγκαστική εκτέλεση - πτωχευτική διαδικασία**

1. Επί του σήματος μπορεί να συσταθεί ενέχυρο ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα με την εγγραφή της σχετικής σύμβασης στο μητρώο σημάτων.

2. Το σήμα μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο συντηρητικής ή αναγκαστικής κατάσχεσης και αναγκαστικής εκτέλεσης. Οι εν λόγω πράξεις εγγράφονται στο μητρώο σημάτων.

3. Το σήμα ανήκει στην πτωχευτική περιουσία. Η απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση εγγράφεται στο μητρώο σημάτων.

4. Οι παράγραφοι 1 έως 3 εφαρμόζονται και επί δηλώσεων κατάθεσης σήματος.

Άρθρο 19

Αποτελέσματα έναντι τρίτων

Οι δικαιοπραξίες που αφορούν σήμα, στις οποίες αναφέρονται τα άρθρα 16, 17 και η παράγραφος 1 του άρθρου 18, παράγουν αποτελέσματα έναντι τρίτων μόνο μετά την εγγραφή τους στο μητρώο. Κατ' εξαίρεση, παράγουν αποτελέσματα και πριν από την εγγραφή τους έναντι των προσώπων τα οποία απέκτησαν μεν δικαιώματα επί του σήματος μετά την ημερομηνία της συγκεκριμένης δικαιοπραξίας, ήταν όμως εν γνώσει αυτής κατά την ημερομηνία κτήσης των δικαιωμάτων τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ

Άρθρο 20

Δήλωση κατάθεσης σήματος

1. Για την καταχώριση εθνικού σήματος κατατίθεται δήλωση κατάθεσης σήματος στη Διεύθυνση Σημάτων

του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Η μορφή και το περιεχόμενο της δήλωσης κατάθεσης σήματος καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

2. Η δήλωση κατάθεσης σήματος λαμβάνει αριθμό, ημερομηνία και ώρα κατάθεσης, εγγράφεται στο μητρώο σημάτων και τα στοιχεία της αναρτώνται σε κοινές ή συνδεδεμένες βάσεις δεδομένων και διαδικτυακών πυλών περι σημάτων που προβλέπει η ελληνική ή η ενωσιακή νομοθεσία.

3. Η δήλωση κατάθεσης σήματος ελέγχεται ως προς την πληρότητα του περιεχομένου της, την αναπαράσταση του σήματος, την περιγραφή των προϊόντων και των υπηρεσιών, τα τέλη και τα τυχόν άλλα στοιχεία ή έγγραφα που τη συνοδεύουν από Ελεγκτή. Στη συνέχεια γίνεται έρευνα για προγενέστερα σήματα κατά την έννοια των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 5 από Ερευνητή. Η συνδρομή απόλυτων λόγων απαραδέκτου κατά την έννοια του άρθρου 4 εξετάζεται από Εξεταστή. Αν δεν συντρέχουν απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου, ο Εξεταστής είναι αρμόδιος να κάνει δεκτή τη δήλωση κατάθεσης σήματος. Στην περίπτωση αυτή, ο Εξεταστής δίνει εντολή για τη δημοσίευση της απόφασής του που κάνει δεκτή τη δήλωση κατάθεσης σήματος με την ανάρτησή της στον διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, προκειμένου να ενημερωθούν οι τυχόν τρίτοι που θα ήθελαν να ασκήσουν ανακοπές σύμφωνα με το άρθρο 25. Αν δεν ασκηθούν ανακοπές ή αυτές απορριφθούν με απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων για την οποία παρήλθε άπρακτη η προθεσμία προσφυγής στο Διοικητικό Πρωτοδικείο ή απορριφθούν με απόφαση των Διοικητικών Δικαστηρίων που είναι ή έχει καταστεί τελεσίδικη, τότε το σήμα καταχωρείται στο μητρώο σημάτων με πράξη του Καταχωρητή που είναι αρμόδιος για τον έλεγχο των προϋποθέσεων αυτών. Οι υπάλληλοι που ασκούν καθήκοντα «Ελεγκτών», «Ερευνητών», «Εξεταστών» και «Καταχωρητών» καθορίζονται με απόφαση του Διευθυντή της Διεύθυνσης Σημάτων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που πρέπει να πληρούν οι υπάλληλοι αυτοί, για να διασφαλίζεται ότι έχουν επαρκή επαγγελματική εμπειρία και ότι, το έργο τους θα είναι υψηλής ποιότητας.

Άρθρο 21

(Άρθρα 37, 38, 42 και 50 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)

Προϋποθέσεις για χορήγηση ημερομηνίας κατάθεσης

1. Η δήλωση κατάθεσης σήματος συνοδεύεται από απόδειξη καταβολής τέλους κατάθεσης και πρέπει να περιέχει:

α) αίτημα για καταχώριση σήματος,

β) αναπαράσταση του σήματος,

γ) ονοματεπώνυμο, κατοικία, τηλέφωνο επικοινωνίας και διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του κατόχου. Για νομικά πρόσωπα, αναγράφεται η επωνυμία, η έδρα, η διεύθυνση των γραφείων τους, τηλέφωνο επι-

κοινωνίας και διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Ο καταθέτης υποχρεούται να γνωστοποιεί στη Διεύθυνση Σημάτων κάθε αλλαγή των ανωτέρω στοιχείων. Η εκάστοτε ταχυδρομική ή ηλεκτρονική διεύθυνση που δηλώθηκε τελευταία θεωρείται νόμιμη διεύθυνση του καταθέτη, στην οποία νόμιμα κοινοποιούνται έγγραφα ή αποστέλλονται ηλεκτρονικά μηνύματα που αφορούν τη σχετική δήλωση σήματος,

δ) κατάλογο των προϊόντων ή υπηρεσιών τα οποία το σήμα πρόκειται να διακρίνει, ταξινομημένα κατά κλάσεις με αναγραφή της οικείας κλάσεως κατά ομάδα προϊόντων ή υπηρεσιών, σύμφωνα με το άρθρο 23.

2. Η ημερομηνία κατάθεσης της δήλωσης είναι η ημερομηνία υποβολής της στη Διεύθυνση Σημάτων.

3. Αν η δήλωση κατάθεσης δεν πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1, ο Ελεγκτής της Διεύθυνσης Σημάτων προσκαλεί τον καταθέτη ή τον αντίκλητό του να διορθώσει ή να συμπληρώσει τις διαπιστωθείσες παρατυπίες ή ελλείψεις μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την επομένη της κοινοποίησης της πρόσκλησης. Η κοινοποίηση της πρόσκλησης γίνεται με απόδειξη στην ταχυδρομική ή ηλεκτρονική διεύθυνση του καταθέτη ή του αντίκλητου. Αν υπάρχει απόδειξη της κοινοποίησης, θεωρείται ότι ο ενδιαφερόμενος έλαβε γνώση αυτής κατά την ημερομηνία που αναφέρει η κοινοποίηση. Αν ο καταθέτης συμμορφωθεί προς την πρόσκληση του Ελεγκτή μέσα στην ταχθείσα προθεσμία, αυτή χορηγεί ως ημερομηνία κατάθεσης της δήλωσης την ημερομηνία κατά την οποία διορθώθηκαν ή συμπληρώθηκαν όλες οι διαπιστωθείσες παρατυπίες ή ελλείψεις, με την επιφύλαξη όμως των ειδικότερων διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 22, καθώς και της παραγράφου 7 του άρθρου 23. Σε αντίθετη περίπτωση, η εξέταση της δήλωσης δεν ολοκληρώνεται και με πράξη του Ελεγκτή της Διεύθυνσης Σημάτων τίθεται στο αρχείο. Η πράξη αυτή κοινοποιείται στον καταθέτη ή τον αντίκλητό του και προσβάλλεται ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την επομένη της κοινοποίησής της. Για την κοινοποίηση αυτή εφαρμόζονται αναλόγως το δεύτερο και τρίτο εδάφιο.

Άρθρο 22

Λοιπές τυπικές προϋποθέσεις της δήλωσης κατάθεσης

1. Εκτός από τα στοιχεία της παραγράφου 1 του άρθρου 21, η δήλωση κατάθεσης σήματος πρέπει να περιέχει:

α) την υπογραφή του καταθέτη ή, κατά περίπτωση, του πληρεξούσιου δικηγόρου του,

β) αν διεκδικείται διεθνής προτεραιότητα, την ημερομηνία της προγενέστερης κατάθεσης, καθώς και τη χώρα όπου αυτή ισχύει,

γ) αν ο καταθέτης εκπροσωπείται από πληρεξούσιο δικηγόρο, το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση, το τηλέφωνο και τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του. Αν οι καταθέτες για την ίδια δήλωση είναι περισσότεροι, διορίζεται κοινός πληρεξούσιος δικηγόρος,

δ) διορισμό αντικλήτου, διεύθυνση, τηλέφωνο επικοινωνίας και ηλεκτρονική διεύθυνσή του. Αν οι καταθέτες για την ίδια δήλωση είναι περισσότεροι, διορίζεται κοι-

νός αντίκλητος. Ο καταθέτης υποχρεούται να γνωστοποιεί στη Διεύθυνση Σημάτων κάθε αλλαγή των ανωτέρω στοιχείων. Η εκάστοτε ταχυδρομική ή ηλεκτρονική διεύθυνση του αντικλήτου που δηλώθηκε τελευταία θεωρείται νόμιμη διεύθυνση αυτού, στην οποία νομίμως κοινοποιούνται έγγραφα ή αποστέλλονται ηλεκτρονικά μηνύματα που αφορούν τη σχετική δήλωση σήματος,

ε) μνεία για το είδος του σήματος, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 2 ή την παράγραφο 1 του άρθρου 56 ή την παράγραφο 1 του άρθρου 64,

στ) αν το σήμα είναι γραμμμένο με χαρακτήρες άλλους από αυτούς του ελληνικού και λατινικού αλφαβήτου, την απόδοση των χαρακτήρων αυτών στο ελληνικό ή λατινικό αλφάβητο.

2. Αν η δήλωση δεν πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1, ο Ελεγκτής της Διεύθυνσης Σημάτων προσκαλεί τον καταθέτη ή τον αντίκλητο να διορθώσει ή να συμπληρώσει τις διαπιστωθείσες παρατυπίες ή ελλείψεις μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την επομένη της κοινοποίησης σχετικής πρόσκλησης. Αν ο καταθέτης συμμορφωθεί προς την πρόσκληση της Διεύθυνσης μέσα στην ταχθείσα προθεσμία, ισχύει η αρχική ημερομηνία κατάθεσης. Διαφορετικά, ο Ελεγκτής της Διεύθυνσης Σημάτων την απορρίπτει και κοινοποιεί τη σχετική απόφαση στον καταθέτη ή τον αντίκλητο. Για τις κοινοποιήσεις εφαρμόζεται αναλόγως η παράγραφος 3 του άρθρου 21. Η απορριπτική απόφαση προβάλλεται ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την επομένη της κοινοποίησής της.

3. Η δήλωση, καθώς και η αναπαράσταση του σήματος κατατίθενται υποχρεωτικά και σε ηλεκτρονική μορφή με την προσκόμιση στη Διεύθυνση Σημάτων ψηφιακού δίσκου ή άλλου πρόσφορου ηλεκτρονικού αποθηκευτικού μέσου.

4. Η δήλωση κατάθεσης, συνοδευόμενη από την αναπαράσταση του σήματος, μπορεί να υποβάλλεται και εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα. Στην περίπτωση αυτή η δήλωση κατάθεσης και η αναπαράσταση του σήματος υποβάλλονται ηλεκτρονικά.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Εσωτερικών καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία, οι τεχνικές προδιαγραφές, η τεχνική διαχείριση και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης κατάθεσης και της αναπαράστασης του σήματος και την εφαρμογή της παραγράφου 3. Η δήλωση κατάθεσης υπογράφεται με την εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή του καταθέτη φυσικού προσώπου ή, κατά περίπτωση, του πληρεξούσιου δικηγόρου του ή την εγκεκριμένη ηλεκτρονική σφραγίδα του καταθέτη νομικού προσώπου ή η ταυτοποίηση γίνεται με οποιοδήποτε σύστημα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης κατά την έννοια του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014.

Άρθρο 23

(Άρθρο 39 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)

Προσδιορισμός και ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών

1. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες για τα οποία ζητείται καταχώριση σήματος ταξινομούνται σύμφωνα με το σύ-

σημα ταξινόμησης το οποίο καθιερώθηκε με τη διεθνή συμφωνία της Νίκαιας που αφορά τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957 («ταξινόμηση της Νίκαιας», που κυρώθηκε με τον ν. 2505/1997, Α' 118). Στον διαδικτυακό χώρο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων αναρτάται στην ελληνική γλώσσα η εκάστοτε ισχύουσα διεθνής ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών.

2. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες για τα οποία ή για τις οποίες ζητείται η προστασία ταυτοποιούνται από τον καταθέτη με επαρκή σαφήνεια και ακρίβεια, ώστε να μπορούν οι αρμόδιες αρχές και οι οικονομικοί φορείς, αποκλειστικά σε αυτή τη βάση, να προσδιορίσουν την έκταση της επιδιωκόμενης προστασίας.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2, μπορούν να χρησιμοποιούνται οι γενικές ενδείξεις που περιλαμβάνονται στους τίτλους των κλάσεων της ταξινόμησης της Νίκαιας ή άλλοι γενικοί όροι, εφόσον ανταποκρίνονται στα απαιτούμενα πρότυπα σαφήνειας και ακρίβειας που καθορίζονται στο παρόν άρθρο.

4. Η χρήση γενικών όρων, όπου συμπεριλαμβάνονται οι γενικές ενδείξεις των τίτλων των κλάσεων της ταξινόμησης της Νίκαιας, θεωρείται ότι περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που καλύπτονται σαφώς από την κυριολεκτική έννοια της ένδειξης ή του όρου. Η χρήση αυτών των όρων ή ενδείξεων δεν θεωρείται ότι περιλαμβάνει προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν μπορούν να νοηθούν κατά την ανωτέρω έννοια.

5. Όταν ο καταθέτης ζητεί καταχώριση για περισσότερες από μία κλάσεις, ομαδοποιεί τα προϊόντα και τις υπηρεσίες σύμφωνα με τις κλάσεις της ταξινόμησης της Νίκαιας, κάθε δε ομάδα προηγείται ο αριθμός της κλάσης στην οποία ανήκει αυτή η ομάδα προϊόντων ή υπηρεσιών και κάθε ομάδα παρατίθεται με τη σειρά των κλάσεων.

6. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες δεν θεωρούνται παρόμοια μεταξύ τους επειδή εμφανίζονται στην ίδια κλάση στην ταξινόμηση της Νίκαιας. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες δεν θεωρούνται διαφορετικά μεταξύ τους επειδή εμφανίζονται σε διαφορετικές κλάσεις στην ταξινόμηση της Νίκαιας.

7. Ο Ελεγκτής της Διεύθυνσης Σημάτων απορρίπτει τη δήλωση κατάθεσης σήματος, λόγω ενδείξεων ή όρων που είναι ασαφείς ή ανακριβείς ή ταξινομημένοι σε λανθασμένη κλάση, όταν ο καταθέτης δεν προτείνει αποδεκτή διατύπωση ή ταξινόμηση μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την επομένη της κοινοποίησης σχετικής πρόσκλησης από τον Ελεγκτή στον καταθέτη ή τον αντίκλητο. Αν ο καταθέτης προτείνει αποδεκτή διατύπωση ή ταξινόμηση μέσα στην ταχθείσα προθεσμία, ισχύει η ημερομηνία κατάθεσης της αρχικής δήλωσης. Αν ο καταθέτης δεν προτείνει αποδεκτή διατύπωση ή ταξινόμηση, ο Ελεγκτής της Διεύθυνσης Σημάτων απορρίπτει τη δήλωση κατάθεσης σήματος και κοινοποιεί τη σχετική απόφαση στον καταθέτη ή τον αντίκλητο. Για τις κοινοποιήσεις εφαρμόζεται αναλόγως η παράγραφος 3 του άρθρου 21. Η απορριπτική απόφαση προσβάλλεται ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την επομένη της κοινοποίησής της.

Άρθρο 24

Εξέταση των λόγων απαραδέκτου

1. Αρμόδιος για την εξέταση των λόγων απαραδέκτου του άρθρου 4 και τη λήψη απόφασης σχετικά με την παραδοχή ή την απόρριψη της δήλωσης κατάθεσης σήματος είναι ο Εξεταστής της Διεύθυνσης Σημάτων.

2. Αν δεν συντρέχει κάποιος λόγος απαραδέκτου σύμφωνα με το άρθρο 4, η δήλωση κατάθεσης σήματος γίνεται δεκτή από τον Εξεταστή της Διεύθυνσης Σημάτων και δημοσιεύεται η σχετική απόφαση στον διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών από την επομένη της ημερομηνίας κατάθεσης.

3. Αν από την έρευνα που πραγματοποιεί ο Εξεταστής της Διεύθυνσης Σημάτων προκύπτει ότι η δήλωση κατάθεσης του σήματος είναι अपараδέκτη σύμφωνα με το άρθρο 4 για το σύνολο ή μέρος των προϊόντων ή υπηρεσιών της δήλωσης κατάθεσης, ο καταθέτης ή ο αντίκλητος καλείται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την επομένη της κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης είτε να ανακαλέσει τη δήλωση είτε να περιορίσει την έκταση προστασίας του σήματος σε βαθμό που να καθίσταται αυτό παραδεκτό είτε να υποβάλει τις παρατηρήσεις του. Για την κοινοποίηση αυτή εφαρμόζονται αναλόγως το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 21.

4. Αν ο καταθέτης περιορίσει την έκταση προστασίας του σήματος σε βαθμό που να καθίσταται αυτό παραδεκτό ή αν οι παρατηρήσεις του κριθούν βάσιμες, η δήλωση γίνεται δεκτή με απόφαση του Εξεταστή της Διεύθυνσης Σημάτων που δημοσιεύεται στον διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την επομένη της υποβολής του περιορισμού ή των παρατηρήσεων του καταθέτη.

5. Αν ο καταθέτης δεν απαντήσει μέσα στην ταχθείσα προθεσμία ή δεν ανακαλέσει τη δήλωσή του ή δεν περιορίσει την έκταση προστασίας του σήματός του σε βαθμό που να καθίσταται αυτό παραδεκτό ή, τέλος, οι παρατηρήσεις του δεν κριθούν παραδεκτές και βάσιμες, ο Εξεταστής της Διεύθυνσης Σημάτων απορρίπτει τη δήλωση, είτε στο σύνολό της είτε κατά το μέρος των προϊόντων ή υπηρεσιών για το οποίο προβλήθηκαν αντιρρήσεις.

6. Η απόφαση απόρριψης εν όλω της δήλωσης σήματος κοινοποιείται στον καταθέτη ή τον αντίκλητό του, κατά περίπτωση, με μέριμνα της Διεύθυνσης Σημάτων, με κάθε πρόσφορο μέσο, κατά προτίμηση με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με τηλεομοιοτυπία, παράλληλα δε δημοσιεύεται στον διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, χωρίς η δημοσίευση αυτή να κινεί την προθεσμία ανακοπής του άρθρου 25. Για την κοινοποίηση αυτή εφαρμόζονται αναλόγως το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 21. Αν στη συνέχεια η ως άνω απόφαση του εξεταστή ανατραπεί, μετά από προσφυγή κατ' άρθρο 29 ή 32, με απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, που δεν προσβάλλεται με ένδικα βοηθήματα ή μέσα, ή με τελεσίδικη απόφαση των διοικητικών δικαστηρίων αντίστοιχα, δημοσιεύεται η ως άνω δεκτή απόφαση στον διαδικτυ-

ακό τόπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τους σκοπούς του άρθρου 25.

7. Η απόφαση του εξεταστή που δέχεται εν μέρει τη δήλωση σήματος κοινοποιείται στον καταθέτη, ή τον αντίκλητό του, κατά περίπτωση, με μέριμνα της Διεύθυνσης Σημάτων, με κάθε πρόσφορο μέσο, κατά προτίμηση με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με τηλεομοιοτυπία, παράλληλα δε δημοσιεύεται στον διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, χωρίς η δημοσίευση αυτή να κινεί την προθεσμία ανακοπής του άρθρου 25. Αν ο καταθέτης επιθυμεί να επισπεύσει την έναρξη της προθεσμίας ανακοπής του άρθρου 25 και την καταχώριση του σήματος μπορεί είτε να υποβάλει αίτηση διαίρεσης είτε να παραιτηθεί από την άσκηση προσφυγής κατά το σκέλος της απόφασης που απέρριψε τη δήλωση κατάθεσης του σήματος είτε να αφήσει την προθεσμία αυτή να παρέλθει άπρακτη. Στις περιπτώσεις αυτές ακολουθεί νέα δημοσίευση στον διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τον σκοπό έναρξης της προθεσμίας ανακοπής του άρθρου 25. Σε περίπτωση που ασκηθεί προσφυγή, η δημοσίευση της απόφασης για τους σκοπούς του άρθρου 25 αναστέλλεται, μέχρι να εκδοθεί απόφαση επί της ως άνω προσφυγής που δεν θα υπόκειται πλέον σε ένδικα μέσα ή βοηθήματα.

Άρθρο 25
(Άρθρο 43 παρ. 1 και 2 της Οδηγίας
2015/2436/ΕΕ)
Ανακοπή

1. Κατά της απόφασης του Εξεταστή της Διεύθυνσης Σημάτων ή της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων ή της τελεσίδικης απόφασης των διοικητικών δικαστηρίων που έκαναν κατά περίπτωση δεκτή τη δήλωση κατάθεσης σήματος μπορεί να ασκηθεί ανακοπή μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών που αρχίζει από την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στον διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, για τον λόγο ότι η καταχώριση προσκρούει σε έναν ή περισσότερους λόγους του άρθρου 4 ή των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 5.

2. Αν πρόκειται για λόγους του άρθρου 4, η ανακοπή ασκείται από κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, καθώς και κάθε ένωση, ομάδα ή φορέα εκπροσώπησης κατασκευαστών, παραγωγών, παρόχων υπηρεσιών, εμπόρων ή καταναλωτών, εξηγώντας για ποιους λόγους η δήλωση πρέπει να απορριφθεί.

3. Αν πρόκειται για λόγους των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 5, η ανακοπή ασκείται από τους δικαιούχους των προγενέστερων σημάτων ή δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 5, καθώς και από τους εξουσιοδοτημένους προς τούτο κατόχους αδειών χρήσης των σημάτων αυτών, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 17 που εφαρμόζεται αναλόγως

4. Η ανακοπή ασκείται με έγγραφο που κατατίθεται πάντα στη Διεύθυνση Σημάτων και διαβιβάζεται προς εξέταση στη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων, ακόμα κι αν η δήλωση σήματος έγινε δεκτή με τελεσίδικη απόφαση των διοικητικών δικαστηρίων.

Άρθρο 26
Στοιχεία της ανακοπής

Η ανακοπή συνοδεύεται από απόδειξη καταβολής τέλους και πρέπει να περιέχει:

α) τον αριθμό της δήλωσης κατάθεσης σήματος κατά της οποίας στρέφεται και τα στοιχεία του δικαιούχου της, β) τους λόγους στους οποίους στηρίζεται. Αν η ανακοπή στηρίζεται σε προγενέστερα κατατεθειμένα ή καταχωρισμένα σήματα, ή άλλα προγενέστερα δικαιώματα, πρέπει να τα μνημονεύει ειδικά. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να μνημονεύει ειδικά και αν στηρίζεται στο σύνολο ή σε μέρος μόνο των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία ή για τις οποίες ισχύει κάθε προγενέστερο κατατεθειμένο ή καταχωρισμένο σήμα ή άλλο προγενέστερο δικαίωμα. Αν η ανακοπή στηρίζεται σε περισσότερα προγενέστερα κατατεθειμένα ή καταχωρισμένα σήματα, ή άλλα προγενέστερα δικαιώματα, αυτά πρέπει να ανήκουν όλα στον ίδιο δικαιούχο.

γ) σαφή προσδιορισμό των προϊόντων ή των υπηρεσιών της δήλωσης κατάθεσης σήματος κατά των οποίων στρέφεται η ανακοπή.

Άρθρο 27
(Άρθρο 43 παρ. 3 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Εξέταση της ανακοπής

1. Η Διεύθυνση Σημάτων χορηγεί αμέσως στον ανακόπτοντα αριθμό πρωτοκόλλου με την ημερομηνία κατάθεσης και ημερομηνία συνεδρίασης της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων που θα εξετάσει την ανακοπή. Με επιμέλεια του ανακόπτοντος, επικυρωμένο αντίγραφο της ανακοπής, με πράξη ορισμού συζήτησης και κλήση σ' αυτή, κοινοποιείται κατά περίπτωση στον καταθέτη ή τον αντίκλητό του, με δικαστικό επιμελητή, τριάντα (30) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων. Αν δεν τηρηθεί η προθεσμία αυτή η ανακοπή είναι απαράδεκτη και απορρίπτεται.

2. Πρόσθετοι λόγοι επί της ανακοπής κατατίθενται είκοσι (20) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων που θα την εξετάσει. Με επιμέλεια του ανακόπτοντος, επικυρωμένο αντίγραφο των πρόσθετων λόγων κοινοποιείται κατά περίπτωση στον καταθέτη ή τον αντίκλητό του, με δικαστικό επιμελητή, δεκαπέντε (15) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων. Αν δεν τηρηθούν οι προθεσμίες αυτές, οι πρόσθετοι λόγοι είναι απαράδεκτοι και δεν λαμβάνονται υπόψη.

3. Αν ο καθ' ου είναι κάτοικος ή έχει έδρα στην αλλοδαπή, οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 παρατείνονται κατά τριάντα (30) πλήρεις ημέρες.

4. Για την εξέταση της ανακοπής εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 30. Κατά τη δικάσιμο ο πρόεδρος της Επιτροπής χορηγεί στον ανακόπτοντα και τον καταθέτη της δήλωσης σήματος, μόνο ύστερα από κοινό αίτημά τους, διάστημα δύο (2) τουλάχιστον μηνών, στο πλαίσιο της διαδικασίας ανακοπής, προκειμένου να επιτραπεί η δυνατότητα φιλικού διακανονισμού μεταξύ τους, ακόμα και χωρίς την υποβολή τους σε διαδικασία διαμεσολάβησης του άρθρου 31.

5. Η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων αποφασίζει επί της ανακοπής, κατά το συζητητικό σύστημα, με βάση το αποδεικτικό υλικό που έχει τεθεί στη διάθεσή της από τα μέρη. Δεν εμποδίζεται όμως να λάβει αυτεπαγγέλτως υπόψη πραγματικά γεγονότα που είναι τόσο πασίδηλα, ώστε να μην υπάρχει εύλογη αμφιβολία ότι είναι αληθινά.

6. Αν από την εξέταση της ανακοπής προκύπτει ότι, η καταχώριση της δήλωσης κατάθεσης του σήματος δεν μπορεί να γίνει δεκτή για το σύνολο ή μέρος των προϊόντων ή υπηρεσιών που αυτή διακρίνει, η δήλωση απορρίπτεται είτε στο σύνολό της ή εν μέρει για συγκεκριμένα προϊόντα ή υπηρεσίες. Σε αντίθετη περίπτωση η ανακοπή απορρίπτεται και η δήλωση κατάθεσης γίνεται δεκτή.

Άρθρο 28

**(Άρθρο 44 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Απόδειξη χρήσης**

1. Ύστερα από αίτηση αυτού που κατέθεσε τη δήλωση σήματος, κατά της οποίας στρέφεται η ανακοπή, ο ανακόπτης, δικαιούχος προγενέστερου σήματος κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 5, οφείλει να αποδείξει είτε ότι μέσα στην περίοδο των πέντε (5) ετών που προηγήθηκε της ημερομηνίας κατάθεσης της ανακοπόμενης δήλωσης ή της ημερομηνίας της προτεραιότητάς της είχε γίνει ουσιαστική χρήση του προγενέστερου σήματος για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία καταχωρίστηκε και στα οποία βασίζεται η ανακοπή είτε ότι υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση, εφόσον κατά την ημερομηνία κατάθεσης της ανακοπόμενης δήλωσης ή την ημερομηνία της προτεραιότητάς της το προγενέστερο σήμα ήταν καταχωρισμένο για πέντε (5) τουλάχιστον έτη. Όταν η ανακοπή βασίζεται σε προγενέστερο σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ουσιαστική του χρήση προσδιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 18 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2017 (L 154).

2. Η αίτηση για απόδειξη ουσιαστικής χρήσης υποβάλλεται, επί ποινή απαραδέκτου, κατά την εξέταση της ανακοπής ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων. Στην περίπτωση αυτή ο πρόεδρος της Επιτροπής χορηγεί στον ανακόπτη προθεσμία τριάντα (30) τουλάχιστον πλήρων ημερών από την ημέρα συζήτησης, προκειμένου αυτός να υποβάλει υπόμνημα και να παράσχει το αποδεικτικό υλικό για την αιτούμενη χρήση και τους ισχυρισμούς του επί της ανακοπής. Ο πρόεδρος της Επιτροπής χορηγεί, επίσης, στον καταθέτη της δήλωσης κατάθεσης σήματος, κατά του οποίου στρέφεται η ανακοπή, προθεσμία εβδομήντα (70) τουλάχιστον πλήρων ημερών, που αρχίζει μετά την παρέλευση της προηγούμενης προθεσμίας που τάχθηκε στον ανακόπτη, για να λάβει γνώση του αποδεικτικού υλικού και των ισχυρισμών του ανακόπτη και για να υποβάλει το δικό του υπόμνημα και αποδεικτικό υλικό. Μέσα σε τρεις (3) πλήρεις ημέρες μετά την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, τα μέρη υποβάλλουν προσθήκη-αντίκρουση. Η Επιτροπή εξετάζει την υπόθεση βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν και των ισχυρισμών που προβλήθηκαν από τους διαδίκους. Δεν εμποδίζεται

όμως να λάβει αυτεπαγγέλτως υπόψη πραγματικά γεγονότα που είναι τόσο πασίγνωστα, ώστε να μην υπάρχει εύλογη αμφιβολία ότι είναι αληθινά.

3. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, αν ο ανακόπτης δεν αποδείξει την ουσιαστική χρήση του σήματος του ή ότι υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση του, η ανακοπή απορρίπτεται χωρίς να εξετάζεται η ουσία της υπόθεσης.

4. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, αν το προγενέστερο σήμα χρησιμοποιήθηκε για μέρος μόνο των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία καταχωρίστηκε, για τους σκοπούς της εξέτασης της ανακοπής θεωρείται καταχωρισμένο μόνο για το μέρος αυτό των προϊόντων ή των υπηρεσιών.

Άρθρο 29

**Προσφυγή ενώπιον της Διοικητικής
Επιτροπής Σημάτων**

1. Οι αποφάσεις των Εξεταστών της Διεύθυνσης Σημάτων που απορρίπτουν εν όλω ή εν μέρει τη δήλωση κατάθεσης σήματος υπόκεινται σε προσφυγή μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) πλήρων ημερών που αρχίζει από την επομένη της κοινοποίησης της προσβαλλόμενης απόφασης κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 24.

2. Η προσφυγή ασκείται με έγγραφο που κατατίθεται στη Διεύθυνση Σημάτων και εξετάζεται από τη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων κατά το νόμο και την ουσία.

3. Η Διεύθυνση Σημάτων χορηγεί αμέσως στον προσφεύγοντα αντίγραφο της προσφυγής, στο οποίο σημειώνει τον αριθμό πρωτοκόλλου που δόθηκε σ' αυτήν με την ημερομηνία κατάθεσης και την ημερομηνία συνεδρίασης της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων που θα την εξετάσει.

4. Πρόσθετοι λόγοι επί της προσφυγής υποβάλλονται δεκαπέντε (15) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων που θα την εξετάσει.

5. Για την εξέταση της προσφυγής εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 30.

Άρθρο 30

**(Άρθρο 45 παρ. 1 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Διοικητική Επιτροπή Σημάτων**

1. Η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων εδρεύει στην Αθήνα και συνεδριάζει στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, σε γραφείο που ορίζεται με πράξη του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Σημάτων.

2. Η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων είναι αρμόδια για την αποδοχή ή την απόρριψη των ακόλουθων αιτήσεων:

- α) της ανακοπής σύμφωνα με το άρθρο 25,
- β) της προσφυγής κατά αποφάσεων των Εξεταστών σύμφωνα με το άρθρο 29,
- γ) της αίτησης για έκπτωση από το δικαίωμα στο σήμα σύμφωνα με το άρθρο 50,
- δ) της αίτησης ακυρότητας σήματος σύμφωνα με το άρθρο 52,
- ε) της παρέμβασης σύμφωνα με την παράγραφο 12 σε οποιαδήποτε διαδικασία που εκκρεμεί ενώπιόν της, καθώς και

στ) για την επίλυση κάθε διαφοράς που ανακύπτει μεταξύ της Διεύθυνσης Σημάτων και των καταθετών ή δικαιούχων σημάτων ή τρίτων κατά την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

3. Η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και λειτουργεί σε τριμελή τμήματα. Κάθε τμήμα της αποτελείται από:

α) έναν πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ως πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του,

β) έναν υπάλληλο του δημόσιου τομέα όπως αυτός ορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 σε συνδυασμό με το άρθρο 51 του ν. 1892/1990 κατηγορίας ΠΕ ή ΕΕΠ, πτυχιούχο νομικής, που υπηρετεί στη Διεύθυνση Σημάτων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, ως μέλος, με τον αναπληρωτή του,

γ) έναν υπάλληλο του δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 σε συνδυασμό με το άρθρο 51 του ν. 1892/1990 κατηγορίας ΠΕ ή ΕΕΠ ή ΤΕ της ίδιας Διεύθυνσης με αποδεδειγμένη εμπειρία στο αντικείμενο των σημάτων, ως μέλος, με τον αναπληρωτή του.

4. Οι εισηγητές στις υποθέσεις της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων ορίζονται με πράξη του προέδρου του τμήματος στο οποίο εισάγονται προς εξέταση. Η κατανομή των υποθέσεων στα τμήματα της Επιτροπής καθορίζεται σύμφωνα με τη χρονική σειρά κατάθεσης των σχετικών αιτήσεων της παραγράφου 2.

5. Η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων συνεδριάζει σε ημέρες και ώρες οι οποίες ορίζονται από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Σημάτων στην αρχή κάθε έτους και γνωστοποιούνται με τοιχοκόλληση στο γραφείο της αρμόδιας Διεύθυνσης, καθώς και με ανάρτηση στον διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Η συζήτηση σε κάθε τμήμα της Επιτροπής γίνεται με βάση το έκθεμα που καταρτίζει ο πρόεδρός του. Το έκθεμα τοιχοκολλάται στη Διεύθυνση Σημάτων και αναρτάται στον ανωτέρω διαδικτυακό τόπο οκτώ (8) πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα συνεδρίασης της Επιτροπής.

6. Οι συνεδριάσεις της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων είναι δημόσιες και τηρούνται πρακτικά από τον γραμματέα κάθε τμήματος, που ορίζεται με απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Σημάτων. Η γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων παρέχεται από υπαλλήλους κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ της Διεύθυνσης Σημάτων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή.

7. Τα μέλη της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων δεν επιτρέπεται να έχουν συμμετάσχει στη λήψη αποφάσεων της Διεύθυνσης Σημάτων σχετικά με την παραδοχή ή την απόρριψη της αμφισβητούμενης δήλωσης σήματος.

8. Η θητεία των μελών της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων είναι τριετής, με δυνατότητα ανανέωσης για ίσο χρόνο. Ο πρόεδρος και τα μέλη της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων είναι ανεξάρτητοι κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και μπορούν να παυθούν με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για σοβαρούς λόγους σχετικούς με την εκτέλεση των καθηκόντων τους,

ιδίως για παράβαση της αρχής της αμεροληψίας, αδικαιολόγητη αποχή από την εκτέλεση των καθηκόντων τους και άρνηση ή παρέλκυση εκτέλεσης υπηρεσίας. Τα μέλη της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, πλην του προέδρου της, είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης.

9. Η Διεύθυνση Σημάτων και η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων υποστηρίζονται με υπαλλήλους που υπηρετούν στη Διεύθυνση Σημάτων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, καθώς και με αποσπάσεις ή μετατάξεις στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή) προσωπικού σύμφωνα με το ν. 4440/2016 (Α' 224).

10. Όσοι υποβάλλουν στη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων αιτήσεις της παραγράφου 2, καθώς και αυτοί κατά των οποίων στρέφονται οι αιτήσεις αυτές παρίστανται σε αυτήν μετά ή δια δικηγόρου και μπορούν να αναπτύξουν τους ισχυρισμούς τους εγγράφως και να υποβάλουν κάθε χρήσιμο για την υποστήριξη της υπόθεσής τους στοιχείο ή έγγραφο. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι είναι ταυτόχρονα και αντίκλητοι των μερών που εκπροσωπούν. Για τη νόμιμη παράστασή τους οφείλουν να δηλώνουν ταχυδρομική διεύθυνση, καθώς και διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις οποίες μπορούν να γίνονται κοινοποιήσεις. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι μπορούν να παρίστανται και με δήλωση που κατατίθεται στον αρμόδιο γραμματέα το αργότερο την παραμονή της συζήτησης και σημειώνεται αμέσως στο έκθεμα. Στην περίπτωση αυτή οφείλουν να ενημερώνονται με δική τους πρωτοβουλία από τη γραμματεία της Επιτροπής για την τυχόν υποβολή αιτήματος απόδειξης χρήσης και γενικά για την πορεία της υπόθεσης. Από την απουσία των ενδιαφερομένων μερών δεν τεκμαίρεται ομολογία και η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων λαμβάνει απόφαση ως να ήταν παρόντα όλα τα μέρη. Ενώπιον της Επιτροπής για υποθέσεις επί ανακοπών, προσφυγών, και αιτήσεων επίλυσης διαφοράς γίνονται δεκτά τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται από τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και για υποθέσεις επί αιτήσεων έκπτωσης ή ακυρότητας σήματος γίνονται δεκτά τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται από τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Σε κάθε περίπτωση, γίνονται δεκτές ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου ή προξένου με κλήτευση του αντιδίκου προ δύο τουλάχιστον εργασίμων ημερών. Η Επιτροπή μπορεί να επιτρέψει την εξέταση μαρτύρων ενώπιον της.

11. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται κατά πλειοψηφία και πρέπει να είναι αιτιολογημένες. Οι απορριπτικές αποφάσεις της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων κοινοποιούνται με επιμέλεια της Διεύθυνσης Σημάτων στα ενδιαφερόμενα μέρη ή στους αντικλήτους τους με κάθε πρόσφορο μέσο, ιδίως, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με τηλεομοιοτυπία. Για τις κοινοποιήσεις εφαρμόζονται αναλόγως το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 21.

12. Όποιος έχει έννομο συμφέρον μπορεί να παρέμβει ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων. Η παρέμβαση ασκείται με έγγραφο που κατατίθεται στη

Διεύθυνση Σημάτων και κοινοποιείται με επιμέλεια του παρεμβαίνοντος στα άλλα μέρη που συμμετέχουν στη διαδικασία με δικαστικό επιμελητή, πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη συζήτηση. Αν δεν τηρηθεί αυτή η προθεσμία, η παρέμβαση είναι απαράδεκτη.

13. Για τις ανάγκες σε προσωπικό της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων συνιστώνται στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων οκτώ (8) οργανικές θέσεις ειδικού επισημονομικού προσωπικού, πτυχιούχοι νομικής, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

Άρθρο 31

(Άρθρο 43 παρ. 3 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ) Διαμεσολάβηση

1. Σε περίπτωση διαφορών μεταξύ ιδιωτών οι οποίες αποτελούν αντικείμενο διαδικασιών που εκκρεμούν ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, μπορεί να υποβληθεί από τα μέρη κοινή αίτηση διαμεσολάβησης οποτεδήποτε μετά την κατάθεση ανακοπής, αίτησης έκπτωσης ή ακυρότητας και παρέμβασης. Η αίτηση κατατίθεται στη Διεύθυνση Σημάτων και διαβιβάζεται στη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων. Αν υποβληθεί κοινή αίτηση διαμεσολάβησης, η διαδικασία ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων αναστέλλεται.

2. Από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης διαμεσολάβησης οι προθεσμίες αναστέλλονται και συνεχίζουν να τρέχουν από την ημέρα επανάληψης της διαδικασίας. Η διαμεσολάβηση ολοκληρώνεται μέσα σε ένα εξάμηνο που αρχίζει από την επομένη της υποβολής του αιτήματος. Τα μέρη μπορούν να συμφωνούν εγγράφως παράταση της ανωτέρω προθεσμίας για χρονικό διάστημα έως τρεις (3) μήνες. Η σχετική συμφωνία παράτασης κατατίθεται στη Διεύθυνση Σημάτων και διαβιβάζεται στη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων. Η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων αναβάλλει υποχρεωτικά τη συζήτηση της υπόθεσης ορίζοντας νέα συζήτηση μετά την πάροδο του εξαμήνου ή του τριμήνου, κατά περίπτωση.

3. Τα μέρη ορίζουν από κοινού διαμεσολαβητή νόμιμα διαπιστευμένο στην Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 202 του ν. 4512/2018 ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Τα μέρη συμφωνούν από κοινού με τον διαμεσολαβητή τις ειδικές λεπτομέρειες για τη διαμεσολάβηση.

5. Στη διαδικασία της διαμεσολάβησης τα μέρη παρίστανται μετά του πληρεξούσιου δικηγόρου τους. Η πληρεξουσιότητα για την παράσταση των μερών διά πληρεξούσιου δικηγόρου ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων καλύπτει και τη συμφωνία περί υπαγωγής στη διαμεσολάβηση.

6. Αν δεν είναι δυνατή η φυσική παρουσία των μερών και του διαμεσολαβητή στον ίδιο τόπο και χρόνο, η διαμεσολάβηση μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη διαδικασία της τηλεδιάσκεψης, μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή ή άλλου συστήματος τηλεδιάσκεψης στο οποίο έχουν πρόσβαση τα μέρη.

7. Μετά το πέρας της διαδικασίας της διαμεσολάβησης υπογράφεται πρακτικό διαμεσολάβησης, το οποίο συντάσσεται από τον διαμεσολαβητή και υπογράφεται από τον ίδιο, τους διαδίκους και τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους. Το πρακτικό περιλαμβάνει τα στοιχεία

του διαμεσολαβητή, των μερών και των πληρεξούσιων δικηγόρων τους, καθώς και άλλων προσώπων που συμμετείχαν στη διαμεσολάβηση, τον τόπο και τον χρόνο της διαμεσολάβησης, καθώς και τη συμφωνία στην οποία κατέληξαν τα μέρη ή τη διαπίστωση της αποτυχίας της διαμεσολάβησης. Σε περίπτωση αποτυχίας της διαμεσολάβησης το πρακτικό μπορεί να υπογράφεται μόνο από τον διαμεσολαβητή, ο οποίος οφείλει να μηνμονεύσει ότι τα μέρη δεν κατέληξαν σε συμφωνία. Το πρακτικό υποβάλλεται στη Διεύθυνση Σημάτων από τον διαμεσολαβητή ή οποιοδήποτε μέρος και διαβιβάζεται στη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων.

8. Οι συζητήσεις και οι διαπραγματεύσεις που διεξήχθησαν στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα, ο οποίος δεσμεύει όλα τα συμμετέχοντα πρόσωπα, ιδίως τον διαμεσολαβητή, τους διαδίκους και τους πληρεξούσιους τους.

9. Οι διαμεσολαβητές πρέπει να απολαμβάνουν ανεξαρτησίας και ουδετερότητας, καθώς και να είναι αμερόληπτοι κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

10. Η Διεύθυνση Σημάτων μπορεί να συνεργάζεται με άλλους αναγνωρισμένους ελληνικούς, ευρωπαϊκούς ή διεθνείς οργανισμούς που ασκούν δραστηριότητες διαμεσολάβησης.

Άρθρο 32

Προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων

1. Οι αποφάσεις της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων που κρίνουν επί αποφάσεων των Εξεταστών της Διεύθυνσης Σημάτων, επί ανακοπών, ή επί αιτήσεων επίλυσης διαφοράς υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών που αρχίζει από την επομένη της κοινοποίησης των εν λόγω αποφάσεων.

2. Η προσφυγή έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

3. Κατά τη συζήτηση ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων καλούνται κατά τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας για άσκηση παρέμβασης αυτοί που έχουν συμμετάσχει στη διαδικασία ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων. Όσοι έχουν νομίμως κλητευθεί κατά τα ανωτέρω για άσκηση παρέμβασης δεν έχουν δικαίωμα να ασκήσουν ανακοπή του άρθρου 25. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

Άρθρο 33

Καταχώριση – μητρώο σημάτων

1. Η Διεύθυνση Σημάτων τηρεί μητρώο σημάτων και το ενημερώνει.

2. Το μητρώο περιέχει τις εξής εγγραφές:

α) τα στοιχεία των δηλώσεων κατάθεσης σήματος,

β) τις αποφάσεις των Εξεταστών, της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, των διοικητικών δικαστηρίων και του Συμβουλίου της Επικρατείας, καθώς και τις αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων επί ανακοπών του άρθρου 583 ΚΠολΔ με αντικείμενο την έκπτωση ή την ακυρότητα σήματος,

γ) τα στοιχεία των αιτήσεων ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 30,

δ) τα στοιχεία των ένδικων βοηθημάτων και μέσω των ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων και του Συμβουλίου της Επικρατείας,

ε) τις μεταβολές και τις πράξεις επί δηλώσεων ή καταχωρίσεων σήματος,

στ) τα στοιχεία των ανταγωγών για έκπτωση ή ακυρότητα σήματος, καθώς και των επ' αυτών εκδιδόμενων αποφάσεων και ένδικων μέσων.

Δικόγραφα ή αιτήσεις που αφορούν πάσης φύσεως αμφισβήτηση καταχωρισμένου σήματος εγγράφονται στο μητρώο σημάτων με επιμέλεια των ενδιαφερομένων μερών ή της Διεύθυνσης Σημάτων.

3. Η δήλωση κατάθεσης σήματος καταχωρίζεται στο μητρώο όταν συντρέξουν οι εξής προϋποθέσεις:

α) όταν η δήλωση δημοσιευτεί με ανάρτηση στον διαδικτυακό ιστότοπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης ανακοπής του άρθρου 25, ή

β) όταν, μετά από άσκηση ανακοπής του άρθρου 25, η δήλωση γίνει δεκτή με απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων και παρέλθει άπρακτη η προθεσμία προσφυγής κατά της απόφασης αυτής στα διοικητικά δικαστήρια, ή

γ) όταν, μετά από άσκηση προσφυγής στα διοικητικά δικαστήρια, η δήλωση γίνει δεκτή με απόφασή τους που έχει καταστεί τελεσίδικη.

Στις περιπτώσεις αυτές σημειώνεται στο μητρώο στη μερίδα του σήματος η λέξη «καταχωρίστηκε» με τις τυχόν μεταβολές ως προς τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες στα οποία ή στις οποίες αναφέρεται το σήμα.

4. Το σήμα που έγινε δεκτό θεωρείται ότι καταχωρίστηκε από την ημερομηνία κατάθεσης της δήλωσης, ή, αν συντρέχει περίπτωση, από την ημερομηνία της παραγράφου 3 του άρθρου 21.

5. Το μητρώο σημάτων είναι δημόσιο. Αντίγραφα ή αποσπάσματα των εγγραφών παρέχονται άμεσα σε κάθε αιτούντα.

6. Το μητρώο σημάτων μπορεί να έχει ηλεκτρονική μορφή. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία των ηλεκτρονικών εγγραφών, οι τεχνικές προδιαγραφές, η τεχνική διαχείριση και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη δημιουργία και την τήρηση του ηλεκτρονικού μητρώου σημάτων.

Άρθρο 34

(Άρθρο 53 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)

Βάση δεδομένων - προστασία δεδομένων

1. Η Διεύθυνση Σημάτων τηρεί το μητρώο σημάτων σύμφωνα με το άρθρο 33, συλλέγει και αποθηκεύει σε φυσική ή και ηλεκτρονική βάση δεδομένων όλα τα στοιχεία που παρέχουν οι καταθέτες ή άλλα μέρη της διαδικασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Η φυσική (έγχαρτη) ή και ηλεκτρονική βάση δεδομένων μπορεί να περιλαμβάνει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, επιπλέον αυτών που περιέχονται στο μητρώο σύμφωνα με το άρθρο 33, στο βαθμό που τα εν λόγω στοιχεία απαιτούνται από τον παρόντα νόμο.

3. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τη Διεύθυνση Σημάτων υπόκειται στον Κανονισμό

(ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 (L 119) και στον ν. 4624/2019 (Α' 137).

4. Η επεξεργασία των δεδομένων διενεργείται για τους εξής σκοπούς:

α) επεξεργασία των δηλώσεων ή και των καταχωρίσεων σημάτων, όπως περιγράφονται στον παρόντα νόμο,

β) τήρηση δημόσιου μητρώου προς επιθεώρηση από τις δημόσιες αρχές και τους ιδιώτες και προς πληροφόρησή τους, ώστε να είναι σε θέση να ασκούν τα δικαιώματα που τους παρέχει ο παρών νόμος και να ενημερώνονται για την ύπαρξη προγενέστερων δικαιωμάτων τρίτων,

γ) πρόσβαση στην απαιτούμενη πληροφόρηση για την ευκολότερη και αποτελεσματικότερη διεξαγωγή των σχετικών διαδικασιών,

δ) επικοινωνία με τους καταθέτες και τα άλλα μέρη της διαδικασίας,

ε) εκπόνηση εκθέσεων και στατιστικών που αποσκοπούν στη βελτιστοποίηση του έργου της Διεύθυνσης Σημάτων και τη βελτίωση της λειτουργίας του συστήματος.

5. Η Διεύθυνση Σημάτων συλλέγει, οργανώνει, δημοσιεύει και αποθηκεύει τα δεδομένα που αναφέρονται στον παρόντα, για τους σκοπούς της παραγράφου 4.

6. Όλα τα δεδομένα σχετικά με τις εγγραφές που αναφέρονται στον παρόντα νόμο θεωρούνται ότι εξυπηρετούν σκοπούς δημόσιου συμφέροντος και είναι προσιτά σε οποιονδήποτε τρίτο. Οι εγγραφές στο μητρώο διατηρούνται επ' αόριστον.

7. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που δεν σχετίζονται με τις εγγραφές στο μητρώο φυλάσσονται επίσης στη Διεύθυνση Σημάτων επ' αόριστον. Ωστόσο, το ενδιαφερόμενο μέρος – υποκείμενο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να ζητήσει τη διαγραφή των ανωτέρω προσωπικών δεδομένων του από τη βάση δεδομένων μετά την πάροδο δεκαοκτώ (18) μηνών από τη λήξη ισχύος του σήματος ή την έκδοση τελεσίδικης απόφασης για την έκπτωση από αυτό ή για την ακυρότητά του.

8. Οι αποφάσεις των Εξεταστών, της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων και των διοικητικών δικαστηρίων, καθώς και των πολιτικών δικαστηρίων επί ανακοπών του άρθρου 583 ΚΠολΔ για την έκπτωση ή ακυρότητα σήματος ή ανταγωγών έκπτωσης ή ακυρότητας μπορεί να καθίστανται δημόσια προσβάσιμες μέσω του διαδικτύου στο κοινό, ώστε να έχει το ευρύ κοινό δυνατότητα πρόσβασης σε αυτές και ενημέρωσης για λόγους εμπορικής πληροφόρησης, διαφάνειας και προβλεψιμότητας. Κάθε μέρος της διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας εκδόθηκε η απόφαση μπορεί να ζητήσει τη διαγραφή από το κείμενο που αναρτάται στο διαδίκτυο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που περιλαμβάνονται στην απόφαση η οποία αναρτάται στο διαδίκτυο. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται οποτεδήποτε στην αρχή που εξέδωσε ή πρόκειται να εκδώσει την απόφαση και γίνεται δεκτή εφόσον δεν περιορίζει ουσιαστικά το συμφέρον του κοινού για πληροφόρηση, διαφάνεια και προβλεψιμότητα.

Άρθρο 35

Τήρηση φακέλων

1. Η Διεύθυνση Σημάτων τηρεί τους φακέλους κάθε διαδικασίας που αφορά δήλωση ή καταχώριση σήματος.

2. Αν οι φάκελοι τηρούνται σε ηλεκτρονική μορφή, τα σχετικά αρχεία και οι ηλεκτρονικοί φάκελοι ή τα εφεδρικά αντίγραφα τους τηρούνται επ' αόριστον. Τα πρωτότυπα έγγραφα που κατατίθενται από τα μέρη της διαδικασίας και αποτελούν τη βάση των ηλεκτρονικών φακέλων παύουν να τηρούνται, αφού παρέλθει συγκεκριμένο χρονικό διάστημα μετά την παραλαβή τους από τη Διεύθυνση Σημάτων και πολτοποιούνται, κατά τα προβλεπόμενα στον ν. 3979/2011 (Α' 138).

3. Αν οι φάκελοι ή τμήματα των φακέλων τηρούνται υπό μη ηλεκτρονική μορφή, τα έγγραφα ή τα αποδεικτικά στοιχεία που συνιστούν τμήμα αυτών των φακέλων τηρούνται για μία πενταετία τουλάχιστον από τη λήξη του έτους κατά το οποίο η αίτηση απορρίφθηκε με απόφαση για την οποία παρήλθε άπρακτη η προθεσμία προσβολής της με προσφυγή ή άλλο ένδικο βοήθημα ή ένδικο μέσο, ή η αίτηση αποσύρθηκε ή η καταχώριση του σήματος έληξε οριστικά ή η ολική παραίτηση από το σήμα εγγράφηκε ή το σήμα διεγράφη πλήρως από το μητρώο σημάτων. Μετά την παρέλευση του ανωτέρω χρονικού διαστήματος διατάσσεται η πολτοποίησή τους.

4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των παραγράφων 2 και 3 και ιδίως, ο τρόπος και η διαδικασία τήρησης των φακέλων σε ηλεκτρονική μορφή, ο τρόπος και η διαδικασία τήρησης των φακέλων σε μη ηλεκτρονική μορφή, η διαδικασία και τα όργανα για την πολτοποίηση μη διατηρουμένων στοιχείων ή φακέλων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Με την ίδια απόφαση μπορεί να εξουσιοδοτείται ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Σημάτων να ρυθμίζει με απόφασή του όλες ή ορισμένες από τις πιο πάνω λεπτομέρειες.

Άρθρο 36

(Άρθρα 48 και 49 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)

Διάρκεια και ανανέωση της καταχώρισης

1. Η καταχώριση του σήματος διαρκεί για μια δεκαετία που αρχίζει από την ημερομηνία κατάθεσης της δήλωσης ή, κατά περίπτωση, την ημερομηνία της παραγράφου 3 του άρθρου 21 και λήγει την αντίστοιχη ημερομηνία μετά την πάροδο των δέκα (10) ετών.

2. Η καταχώριση μπορεί να ανανεώνεται ανά δεκαετία με αίτηση του δικαιούχου και με την εμπρόθεσμη καταβολή του τέλους ανανέωσης. Η Διεύθυνση Σημάτων ενημερώνει τον δικαιούχο του σήματος σχετικά με τη λήξη ισχύος της καταχώρισης έξι (6) τουλάχιστον μήνες πριν από την επέλευσή της. Η Διεύθυνση Σημάτων δεν ευθύνεται αν παραλείψει να προβεί σε αυτή την ενημέρωση.

3. Η καταβολή του τέλους ανανέωσης γίνεται μέσα στο τελευταίο εξάμηνο της προστασίας. Μπορεί να γίνει μέσα σε πρόσθετη προθεσμία έξι (6) μηνών μετά τη λήξη της καταχώρισης, υπό τον όρο της καταβολής του τέλους ανανέωσης αυξημένου κατά το ήμισυ και χωρίς να ανατρέπονται δικαιώματα τρίτων που αποκτήθηκαν στο μεταξύ. Αν η αίτηση υποβληθεί ή τα τέλη καταβληθούν για μέρος μόνο των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τις οποίες έχει καταχωριστεί το σήμα, η καταχώριση ανανεώνεται μόνο για τα συγκεκριμένα προϊόντα ή τις συγκεκριμένες υπηρεσίες.

4. Η ανανέωση ισχύει από την επομένη της ημερομηνίας λήξης ισχύος της καταχώρισης και η ημερομηνία λήξης της συμπίπτει με την ημερομηνία λήξης της καταχώρισης σύμφωνα με την παράγραφο 1. Η ανανέωση εγγράφεται στο μητρώο.

5. Σε περίπτωση μη ανανέωσης, παύει αυτοδικαίως η προστασία του σήματος.

6. Κάθε αμφισβήτηση σχετικά με την παράταση της προστασίας λύεται από τη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων με αίτηση του ενδιαφερομένου.

Άρθρο 37

Επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση

1. Ο καταθέτης ή ο δικαιούχος σήματος ή οποιοδήποτε μέρος σε διαδικασία ενώπιον της Διεύθυνσης Σημάτων ή της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων που, μολονότι επέδειξε την επιμέλεια που επιβάλλουν οι περιστάσεις, δεν μπόρεσε να τηρήσει προβλεπόμενη στον παρόντα προθεσμία έναντι της Διεύθυνσης Σημάτων ή της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων λόγω ανωτέρας βίας, τυχηρού ή άλλου σπουδαίου λόγου για τον οποίο δεν έχει ευθύνη μπορεί να ζητήσει την επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση και την αποκατάσταση στα δικαιώματά του, αν το κώλυμα είχε ως άμεση συνέπεια την απώλεια δικαιώματος ή ένδικου βοηθήματος.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στις προθεσμίες άσκησης ανακοπής του άρθρου 25, καθώς και στην προθεσμία διεκδίκησης προτεραιότητας σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 85.

3. Η αίτηση επαναφοράς των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση υποβάλλεται κατά περίπτωση ενώπιον της Διεύθυνσης Σημάτων ή της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την παύση του κωλύματος και, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο μέσα σε ένα (1) έτος από τη λήξη της προθεσμίας που δεν τηρήθηκε. Σε περίπτωση απώλειας της προθεσμίας ανανέωσης σήματος, η πρόσθετη περίοδος έξι (6) μηνών της παραγράφου 3 του άρθρου 36 δεν προσμετράται στην πιο πάνω προθεσμία του ενός (1) έτους.

4. Η αίτηση υπόκειται στην καταβολή τέλους.

5. Ο αιτών που πέτυχε την αποκατάσταση των δικαιωμάτων του, ύστερα από αίτηση επαναφοράς των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση, δεν μπορεί να τα επικαλεστεί έναντι τρίτων που απέκτησαν καλοπίστως δικαίωμα κατά το διάστημα που μεσολάβησε από τη λήξη της προθεσμίας που δεν τηρήθηκε μέχρι την έκδοση απόφασης της Διεύθυνσης Σημάτων ή της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων για την επαναφορά ή που έθεσε καλόπιστα προϊόντα στο εμπόριο ή που παρέσχε καλόπιστα υπηρεσίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΠΡΟΣΒΟΛΗ ΣΗΜΑΤΟΣ

Άρθρο 38

(Άρθρα 10 και 13 της Οδηγίας 2004/48/ΕΕ)

Αιιώσεις επί προσβολής

1. Όποιος, κατά παράβαση των άρθρων 7, 8 ή 10, χρησιμοποιεί ή κατά οποιονδήποτε άλλο τρόπο προσβάλλει

σήμα που ανήκει σε άλλον μπορεί να εναχθεί για άρση της προσβολής και παράλειψη της στο μέλλον.

2. Με την αξίωση για την άρση της προσβολής ο δικαιούχος μπορεί να ζητήσει ιδίως:

α) την απόσυρση από το εμπόριο ή την κατάσχεση των εμπορευμάτων που κρίθηκε ότι προσβάλλουν το δικαίωμα επί του σήματος και, εφόσον απαιτείται, των υλικών που κυρίως χρησίμευσαν στη δημιουργία ή την κατασκευή των εν λόγω εμπορευμάτων,

β) την αφαίρεση του προσβάλλοντος σημείου ή, εφόσον τούτο δεν είναι δυνατόν, την οριστική απομάκρυνση από το εμπόριο των εμπορευμάτων που φέρουν το προσβάλλον σημείο και

γ) την καταστροφή τους.

Το δικαστήριο διατάσσει την εκτέλεση των μέτρων αυτών με έξοδα του προσβάλλοντος το σήμα, εκτός αν συνηγορούν ειδικοί λόγοι για το αντίθετο.

3. Αν το δικαστήριο υποχρεώσει σε παράλειψη πράξης, απειλεί για κάθε παράβαση χρηματική ποινή ύψους έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ υπέρ του δικαιούχου, καθώς και προσωπική κράτηση μέχρι ένα (1) έτος. Το ίδιο ισχύει και όταν η καταδίκη γίνεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Κατά τα λοιπά ισχύει το άρθρο 947 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

4. Τα δικαιώματα των παραγράφων 1 και 2 έχει ο δικαιούχος και κατά ενδιάμεσου, οι υπηρεσίες του οποίου χρησιμοποιούνται από τρίτο για την προσβολή δικαιωμάτων.

5. Όποιος από δόλο ή βαρεία αμέλεια προσβάλλει ξένο σήμα υποχρεούται σε αποζημίωση και, αναλόγως με το είδος της προσβολής, μπορεί να εναχθεί και για τη χρηματική ικανοποίηση της ηθικής βλάβης του δικαιούχου αυτής.

6. Η αποζημίωση μπορεί να υπολογιστεί ως κατ' αποκοπή ποσό το οποίο θα είχε καταβάλει ο προσβάλλων για δικαιώματα ή λοιπές αμοιβές, αν είχε ζητήσει την άδεια χρήσης από τον δικαιούχο.

7. Το δικαστήριο κατά τον προσδιορισμό της αποζημίωσης λαμβάνει υπόψη του, ιδίως, τις αρνητικές οικονομικές συνέπειες, καθώς και την απώλεια κερδών που υφίσταται ο δικαιούχος και τα οφέλη που αποκόμισε ο προσβάλλων το σήμα.

8. Αν δεν υπάρχει δόλος ή βαρεία αμέλεια του υπόχρεου, ο δικαιούχος μπορεί να αξιώσει είτε το ποσό, το οποίο ο υπόχρεος ωφελήθηκε από την εκμετάλλευση του σήματος χωρίς τη συγκατάθεσή του είτε την απόδοση του κέρδους που ο υπόχρεος αποκόμισε από την εκμετάλλευση αυτή.

9. Στην αρμοδιότητα του μονομελούς πρωτοδικείου υπάγονται οι διαφορές των παραγράφων 1 έως 8 ανεξάρτητα από τη αξία του αντικειμένου τους και δικάζονται κατά την τακτική διαδικασία. Η αξίωση για αποζημίωση παραγράφεται μετά πενταετία από το τέλος του έτους κατά το οποίο άρχισε η προσβολή.

10. Οι αξιώσεις των παραγράφων 1 έως 8 εισάγονται στο πολυμελές πρωτοδικείο, εφόσον σωρεύονται με άλλες αξιώσεις, ιδίως αξιώσεις για αθέμιτο ανταγωνισμό ή προσβολή διακριτικών γνωρισμάτων (άρθρα 1 και 13 του ν. 146/1914).

11. Επί ταυτόσημου των σημάτων και των διακρινόμε-

νων από αυτά προϊόντων ή υπηρεσιών ή επί σημάτων που διαφέρουν ως προς τα στοιχεία που δεν επηρεάζουν το διακριτικό τους χαρακτήρα, αρκεί η προσκόμιση του πιστοποιητικού καταχώρισης του προσβαλλόμενου σήματος για την πλήρη απόδειξη της προσβολής.

12. Ο εναγόμενος για προσβολή σήματος μπορεί να ασκήσει ανταγωγή με αίτημα την έκπτωση ή την ακυρότητα του σήματος στο οποίο στηρίζεται η αγωγή. Η ανταγωγή ασκείται με ιδιαίτερο δικόγραφο και βασίζεται μόνο στους λόγους έκπτωσης ή ακυρότητας που προβλέπει ο παρών. Τα πολιτικά δικαστήρια θεωρούν το σήμα ισχυρό, εκτός αν ο εναγόμενος αμφισβητήσει την ισχύ με ανταγωγή έκπτωσης ή ακυρότητας. Η έκπτωση ή η ακυρότητα σήματος δεν μπορεί να προβληθεί με αυτοτελή αναγνωριστική αγωγή. Με την επιφύλαξη της ένστασης απόδειξης χρήσης, η έκπτωση ή η ακυρότητα σήματος δεν μπορεί να προβληθεί κατ' ένσταση. Οι διατάξεις για την ένσταση απόδειξης χρήσης εφαρμόζονται αναλόγως και επί ανταγωγής για την ακυρότητα σήματος. Αν η ανταγωγή ασκείται σε δίκη όπου ο δικαιούχος του σήματος δεν είναι διάδικος, ο αντενάγων υποχρεούται σε κοινοποίηση του δικογράφου στον δικαιούχο του σήματος, προκειμένου ο τελευταίος να παρέμβει στην ανοιχθείσα δίκη.

13. Η ανταγωγή έκπτωσης ή ακυρότητας σήματος είναι απαράδεκτη, αν ο αντενάγων δεν κοινοποιήσει αντίγραφο της ανταγωγής στο Μητρώο Σημάτων προς εγγραφή το αργότερο μέχρι την ημερομηνία συζήτησης της διαφοράς.

14. Όταν η απόφαση επί της ανταγωγής καταστεί τελεσίδικη, εγγράφεται στο Μητρώο Σημάτων. Το πολιτικό δικαστήριο που αποφαινεται επί ανταγωγής για έκπτωση ή ακυρότητα σήματος διατάσσει την κοινοποίηση της απόφασης στο Μητρώο Σημάτων με έξοδα του ηττηθέντος διαδίκου. Η κοινοποίηση της απόφασης μπορεί να γίνει με επιμέλεια οποιουδήποτε διαδίκου.

15. Ο εναγόμενος, μετά την επίδοση από τον ενάγοντα της αγωγής προσβολής του σήματος, δικαιούται να προβάλει την έκπτωση ή την ακυρότητα του σήματος μόνο με ανταγωγή.

16. Αν έχει υποβληθεί αίτηση έκπτωσης ή ακυρότητας στη Διεύθυνση Σημάτων πριν από την επίδοση της αγωγής, το δικαστήριο, εφόσον δεν υπάρχουν ειδικοί λόγοι συνέχισης της δίκης, μπορεί να διατάξει την αναστολή της συζήτησης μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης από τη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων ή τελεσίδικης απόφασης από το δικαστήριο για την έκπτωση ή την ακυρότητα. Στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο μπορεί και αυτεπαγγέλτως να διατάσσει τα κατά την κρίση του ασφαλιστικά μέτρα για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή.

17. Η ανταγωγή έκπτωσης ή ακυρότητας απορρίπτεται ως απαράδεκτη, αν το ζήτημα έχει ήδη κριθεί με τελεσίδικη απόφαση σε υπόθεση με το ίδιο αντικείμενο, για τους ίδιους λόγους και μεταξύ των ιδίων διαδίκων.

Άρθρο 39

(Άρθρα 6 και 8 της Οδηγίας 2004/48/ΕΕ)

Αποδεικτικά στοιχεία – δικαίωμα ενημέρωσης

1. Όταν κάποιος διάδικος έχει προσκομίσει ευλόγως διαθέσιμα και επαρκή αποδεικτικά στοιχεία προς στή-

ριξη των ισχυρισμών του περί προσβολής του σήματος, παράλληλα δε επικαλείται αποδεικτικά στοιχεία που βρίσκονται υπό τον έλεγχο του αντιδίκου, ο δικαστής, ύστερα από αίτηση του διαδίκου, μπορεί να διατάξει την προσκόμιση των αποδεικτικών αυτών στοιχείων από τον αντίδικο. Η ύπαρξη ικανής ποσότητας προϊόντων με το προσβάλλον σημείο θεωρείται βάσιμο αποδεικτικό στοιχείο.

2. Αν συντρέχει προσβολή του σήματος σε εμπορική κλίμακα, το δικαστήριο μπορεί επίσης, ύστερα από αίτηση διαδίκου, να διατάξει την κοινοποίηση τραπεζικών, χρηματοοικονομικών ή εμπορικών εγγράφων που βρίσκονται υπό τον έλεγχο του αντιδίκου.

3. Το δικαστήριο, σε κάθε περίπτωση κατ' αίτηση του υπόχρεου προς παροχή πληροφοριών, λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να διασφαλίσει την προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών.

4. Επί προσβολής σήματος το δικαστήριο, ύστερα από αιτιολογημένο αίτημα του διαδίκου που υποβάλλεται με την αγωγή ή στο πλαίσιο δίκης ασφαλιστικών μέτρων, μπορεί και πριν από τη δικάσιμο της υπόθεσης να διατάσσει την παροχή από τον αντίδικο πληροφοριών για την προέλευση και τα δίκτυα διανομής των εμπορευμάτων ή παροχής των υπηρεσιών που προσβάλλουν το σήμα (δικαίωμα ενημέρωσης). Το ίδιο μπορεί να διατάσσεται και κατά οποιουδήποτε άλλου προσώπου το οποίο: α) βρέθηκε να κατέχει παράνομα τα εμπορεύματα σε εμπορική κλίμακα, β) βρέθηκε να χρησιμοποιεί τις παράνομες υπηρεσίες σε εμπορική κλίμακα, γ) διαπιστώθηκε ότι παρείχε, σε εμπορική κλίμακα, υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες για την προσβολή σήματος, ή δ) υποδείχθηκε από πρόσωπο των περιπτώσεων α' έως γ' ως εμπλεκόμενο στην παραγωγή, κατασκευή ή διανομή των εμπορευμάτων ή στην παροχή των υπηρεσιών που παράγονται ή προσφέρονται σε εμπορική κλίμακα. Το δικαίωμα ενημέρωσης μπορεί να ασκηθεί και με αυτοτελή αγωγή, ανεξάρτητα από την αγωγή για την άρση και παράλειψη της προσβολής ή για αποζημίωση.

5. Οι πληροφορίες της παραγράφου 4 περιλαμβάνουν, εφόσον ενδείκνυται: α) τα ονοματεπώνυμα και τις διευθύνσεις των παραγωγών, κατασκευαστών, διανομέων, προμηθευτών και λοιπών προηγούμενων κατόχων του προϊόντος ή της υπηρεσίας, καθώς και των παραληπτών χονδρεμπόρων και των εμπόρων λιανικής, β) πληροφορίες για τις ποσότητες που παρήχθησαν, κατασκευάστηκαν, παραδόθηκαν, παραλήφθηκαν ή παραγγέλθηκαν, καθώς και για το τίμημα που εισπράχθηκε για τα εμπορεύματα ή τις υπηρεσίες.

6. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στα άρθρα 401 και 402 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας δικαιούνται να αρνηθούν να παράσχουν τις ανωτέρω ζητούμενες πληροφορίες.

7. Οι παράγραφοι 4 και 5 εφαρμόζονται με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων οι οποίες: α) παρέχουν στον δικαιούχο δικαιώματα πληρέστερης ενημέρωσης, β) διέπουν τη χρήση, στο πλαίσιο αστικής ή ποινικής διαδικασίας, των πληροφοριών που γνωστοποιούνται σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5, γ) διέπουν την ευθύνη για καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος ενημέρωσης ή

δ) διέπουν την προστασία της εμπιστευτικότητας των πηγών πληροφοριών ή την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

8. Αν ο διάδικος κληθεί και αδικαιολόγητα δεν προσκομίσει τα αποδεικτικά στοιχεία, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, το δικαστήριο αξιολογεί ελεύθερα την άρνηση αυτή. Όποιος αδικαιολόγητα παραβεί διαταγή του δικαστηρίου σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 3, καταδικάζεται, εκτός από τα δικαστικά έξοδα, και σε χρηματική ποινή ύψους έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

9. Αν ο υπόχρεος προς πληροφόρηση παράσχει ανακριβείς πληροφορίες από δόλο ή από βαρεία αμέλεια, ευθύνεται για τη ζημία που εκ του λόγου τούτου προξένησε.

10. Οι πληροφορίες που παρασχέθηκαν σύμφωνα με το παρόν δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν για την ποινική δίωξη του υπόχρεου προς πληροφόρηση.

Άρθρο 40

(Άρθρο 17 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)

Μη χρήση ως μέσο άμυνας

σε διαδικασία προσβολής σήματος

1. Ο δικαιούχος ενός σήματος δεν δικαιούται να απαγορεύσει τη χρήση σημείου, παρά μόνο στο βαθμό που δεν είναι δυνατόν να κηρυχθεί έκπτωτος των δικαιωμάτων του, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 2 και την παράγραφο 4 του άρθρου 50, κατά το χρόνο που ασκείται η αγωγή για προσβολή. Ύστερα από αίτημα του εναγομένου, ο ενάγων, δικαιούχος του σήματος, οφείλει να αποδείξει ότι μέσα στην περίοδο των πέντε (5) ετών που προηγήθηκε της ημερομηνίας κατάθεσης της αγωγής είχε γίνει ουσιαστική χρήση του σήματος σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 7 για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία καταχωρίστηκε και στα οποία βασίζεται η αγωγή ή ότι υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση, εφόσον κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αγωγής το προγενέστερο σήμα ήταν καταχωρισμένο για πέντε (5) τουλάχιστον έτη.

2. Με ποινή απαραδέκτου, το αίτημα για απόδειξη ουσιαστικής χρήσης υποβάλλεται από τον εναγόμενο εγγράφως στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί η αγωγή μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την επίδοση σ' αυτόν της αγωγής. Στο αίτημα πρέπει να αναφέρονται με σαφήνεια τα σήματα και τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες για τα οποία ζητείται η απόδειξη χρήσης. Η γραμματεία του δικαστηρίου χορηγεί αμέσως στον εναγόμενο αντίγραφο του αιτήματος που κατέθεσε για απόδειξη της χρήσης από τον ενάγοντα με βεβαίωση της ημερομηνίας κατάθεσης του αιτήματος. Ο εναγόμενος υποχρεούται, μέσα στην ίδια προθεσμία, να κοινοποιήσει, με ποινή απαραδέκτου, με εξώδικη δήλωση το αίτημα απόδειξης χρήσης στον ενάγοντα. Η κοινοποίηση αυτή μπορεί να γίνει και προς τον πληρεξούσιο δικηγόρο που υπογράφει την αγωγή ως αντίκλητο. Αν ο ενάγων είναι αλλοδαπός, δεν απαιτείται μετάφραση του αιτήματος, ούτε μεταβάλλεται η πιο πάνω προθεσμία.

3. Αν υποβληθεί αίτημα απόδειξης χρήσης, ο ενάγων προσκομίζει αποδεικτικό υλικό για την αιτούμενη χρήση με τις προτάσεις του. Οι διάδικοι με τις προσθήκες τους υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους.

4. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, αν ο ενάγων δεν αποδείξει την ουσιαστική χρήση του σήματος του ή ότι υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση του, η αγωγή απορρίπτεται, χωρίς να εξετάζεται η ουσία της υπόθεσης. Αν το σήμα χρησιμοποιήθηκε για μέρος μόνο των υπηρεσιών ή των προϊόντων για τα οποία καταχωρίστηκε και για τα οποία ασκήθηκε η αγωγή, θεωρείται καταχωρισμένο μόνον για το μέρος αυτό των υπηρεσιών ή των προϊόντων.

Άρθρο 41
(Άρθρο 14 της Οδηγίας 2004/48/ΕΕ)
Δικαστικά έξοδα

Στις υποθέσεις του παρόντος νόμου τα εν γένει δικαστικά έξοδα και τέλη περιλαμβάνουν κάθε συναφή δαπάνη, όπως τα έξοδα των μαρτύρων, μεταφραστών, τις αμοιβές των πληρεξούσιων δικηγόρων, τις αμοιβές των πραγματογνωμόνων και των τεχνικών συμβούλων των διαδίκων, καθώς και τις δαπάνες για την ανακάλυψη των προσβολών στις οποίες εύλογα υποβλήθηκε ο διάδικος που νίκησε, εκτός αν λόγοι επιείκειας επιβάλλουν διαφορετικά. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται τα άρθρα 173 έως 193 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Άρθρο 42
(Άρθρα 9 και 11 της Οδηγίας 2004/48/ΕΕ)
Ασφαλιστικά μέτρα

1. Όποιος έχει αξίωση για άρση και παράλειψη λόγω προσβολής του καταχωρισμένου από τον ίδιο σήματος μπορεί να ζητήσει και τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων. Το άρθρο 40 εφαρμόζεται αναλόγως και στα ασφαλιστικά μέτρα, όπου το αίτημα για απόδειξη της χρήσης υποβάλλεται προφορικά κατά τη συζήτηση.

2. Ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να ζητήσει τη συντηρητική κατάσχεση ή την προσωρινή απόδοση των εμπορευμάτων που φέρουν το προσβάλλον του σήματος ή η κυκλοφορία τους στο δίκτυο εμπορικής διανομής.

3. Σε περίπτωση προσβολών που διαπράττονται σε εμπορική κλίμακα και εφόσον πιθανολογείται η ύπαρξη περιστάσεων που είναι δυνατόν να θέσουν σε κίνδυνο την καταβολή της αποζημίωσης, το δικαστήριο μπορεί να διατάσσει τη συντηρητική κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων του καθού, καθώς και τη δέσμευση των τραπεζικών του λογαριασμών. Για τον σκοπό αυτόν το δικαστήριο μπορεί να ζητήσει από τον προσβολέα την κοινοποίηση τραπεζικών, χρηματοοικονομικών ή εμπορικών εγγράφων ή την προσήκουσα πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες με τον όρο ότι διασφαλίζεται η προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών.

4. Τα ασφαλιστικά μέτρα των παραγράφων 1 έως 3 μπορεί να διαταχθούν και χωρίς προηγούμενη ακρόαση του καθ' ου, ιδίως, όταν η καθυστέρηση μπορούσε να προκαλέσει ανεπανόρθωτη ζημία στο δικαιούχο του σήματος.

5. Προκειμένου το αρμόδιο δικαστήριο να λάβει τα ανωτέρω μέτρα, μπορεί να ζητήσει από τον αιτούντα να προσκομίσει κάθε διαθέσιμο αποδεικτικό στοιχείο για να σχηματίσει την πεποίθηση ότι, το δικαίωμά του

προσβάλλεται ή ότι επίκειται προσβολή του. Σε κάθε περίπτωση εφαρμόζονται οι παράγραφοι 4 έως 7 του άρθρου 43.

6. Η δήλωση κατάθεσης σήματος από το πρόσωπο κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ή η αγωγή προσβολής σήματος δεν κωλύει τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατ' αυτού ούτε την εκδίκαση της τακτικής αγωγής.

7. Αρμόδιο για τη λήψη των ασφαλιστικών μέτρων είναι το μονομελές πρωτοδικείο τόσο της περιφέρειας στην οποία βρίσκονται τα προϊόντα ή παρέχονται οι υπηρεσίες, όσο και της περιφέρειας όπου εδρεύει η επιχείρηση της οποίας τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες φέρουν το προσβαλλόμενο σήμα.

8. Ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να ζητήσει τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά των ενδιαμέσων οι υπηρεσίες των οποίων χρησιμοποιούνται από τρίτο για την προσβολή του σήματός του.

9. Όταν ασκείται αίτηση ασφαλιστικών μέτρων για την προσωρινή δικαστική προστασία σήματος, ο καθ' ου μπορεί να ασκήσει με ιδιαίτερο δικόγραφο αναίτητη έκπτωσης ή ακυρότητας από το σήμα. Οι διατάξεις για την ανταγωγή έκπτωσης ή ακυρότητας εφαρμόζονται αναλόγως, δεν απαιτείται όμως κοινοποίηση της αναίτησης στο μητρώο. Η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων δεν προκαλεί την έκπτωση ή την ακυρότητα του σήματος.

Άρθρο 43
(Άρθρα 7 και 9 της Οδηγίας 2004/48/ΕΕ)
Μέτρα προστασίας των αποδεικτικών στοιχείων

1. Με αίτηση του ενάγοντος ή του αιτούντος τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων το Δικαστήριο, εφόσον από τα προσκομιζόμενα αποδεικτικά στοιχεία πιθανολογείται προσβολή ή επικείμενη προσβολή του σήματος και ότι κάθε καθυστέρηση μπορεί να προκαλέσει ανεπανόρθωτη ζημία στον δικαιούχο του σήματος, ή υπάρχει αποδεδειγμένος κίνδυνος καταστροφής των αποδεικτικών στοιχείων, μπορεί να εκδώσει προσωρινή διαταγή διατάσσοντας ως ασφαλιστικό μέτρο τη συντηρητική κατάσχεση των παράνομων προϊόντων που κατέχονται από τον καθ' ου και, εφόσον ενδείκνυται, των υλικών και των εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή ή και τη διανομή των εμπορευμάτων αυτών, καθώς και των σχετικών εγγράφων. Αντί για συντηρητική κατάσχεση, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αναλυτική απογραφή των αντικειμένων αυτών, τη φωτογράφησή τους, καθώς και τη λήψη δειγμάτων των ανωτέρω προϊόντων και σχετικών εγγράφων. Στις παραπάνω περιπτώσεις το δικαστήριο μπορεί να συζητήσει την αίτηση για έκδοση προσωρινής διαταγής χωρίς να κλητεύσει εκείνον κατά του οποίου απευθύνεται η αίτηση σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 691Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

2. Εφόσον πιθανολογείται ότι τα μέτρα αυτά είναι πρόσφορα για να θεμελιώσει ο αιτών τις αξιώσεις λόγω προσβολής του σήματος, το δικαστήριο διατάσσει τα μέτρα της παραγράφου 1 διασφαλίζοντας την προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών.

3. Η αίτηση του δικαιούχου του σήματος δεν απαιτεί λεπτομερή προσδιορισμό των αποδεικτικών στοιχείων, αλλά αρκεί ο προσδιορισμός τους κατά κατηγορία.

4. Αν χορηγηθεί προσωρινή διαταγή επί αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων χωρίς να ακουστεί ο καθ' ου, ο τελευταίος πρέπει να λάβει γνώση, με κοινοποίηση σε αυτόν της προσωρινής διαταγής το αργότερο μέχρι τις τρεις (3) επόμενες εργάσιμες ημέρες μετά την εκτέλεση της προσωρινής διαταγής, διαφορετικά οι διαδικαστικές πράξεις που συνιστούν την εκτέλεση καθίστανται άκυρες.

5. Το δικαστήριο μπορεί να διατάσσει τα ανωτέρω μέτρα με τον όρο να δοθεί εγγύηση από τον αιτούντα που καθορίζεται με την απόφασή του ή με την προσωρινή διαταγή, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποκατάσταση της ζημίας, που ενδέχεται να υποστεί ο καθ' ου.

6. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 το δικαστήριο τάσσει υποχρεωτικά προθεσμία για την άσκηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες. Αν περάσει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία, αίρεται αυτοδίκαια το ασφαλιστικό μέτρο.

7. Αν τα ασφαλιστικά μέτρα ανακληθούν ή παύσουν να ισχύουν εξαιτίας οποιασδήποτε πράξης ή παράλειψης του αιτούντος, ή αν διαπιστωθεί ότι, δεν υπήρξε προσβολή ή απειλή προσβολής των δικαιωμάτων του δικαιούχου του σήματος, το δικαστήριο μπορεί να καταδικάσει τον αιτούντα, ύστερα από αίτηση του καθ' ου, να καταβάλει σ' αυτόν πλήρη αποζημίωση για κάθε ζημία.

Άρθρο 44

(Άρθρο 3 της Οδηγίας 2004/48/ΕΕ)

Αναλογικότητα

Οι ρυθμίσεις, οι κυρώσεις και τα μέτρα των άρθρων 38 έως 43 πρέπει να είναι θεμιτά και δίκαια και να συνάδουν προς την αρχή της αναλογικότητας.

Άρθρο 45

Ποινικές διατάξεις

1. Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ τιμωρείται όποιος εν γνώσει: α) χρησιμοποιεί σήμα κατά παράβαση των περιπτώσεων α' ή β' της παραγράφου 3 του άρθρου 7, ή β) θέτει σε κυκλοφορία, κατέχει, εισάγει ή εξάγει προϊόντα που φέρουν αλλότριο σήμα, ή προσφέρει υπηρεσίες με αλλότριο σήμα, ή γ) τελεί μία από τις πράξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 7. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος με πρόθεση χρησιμοποιεί σήμα φήμης, κατά παράβαση της περίπτωσης γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 7, για να εκμεταλλευτεί ή να βλάψει τη φήμη του.

2. Επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή ύψους έξι χιλιάδων (6.000) έως τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ επί προσβολής σήματος με σημείο που ταυτίζεται με το σήμα και συντρέχει επίσης ταυτότητα ή ομοιότητα προϊόντων ή υπηρεσιών: α) αν το όφελος που επιδιώχθηκε ή η ζημία που απειλήθηκε από τις πράξεις της παραγράφου 1 είναι ιδιαίτερα μεγάλη

και συντρέχει εκμετάλλευση σε εμπορική κλίμακα, ή β) αν ο υπόχρεος τελεί τις πράξεις της παραγράφου 1 κατ' επάγγελμα.

3. Όποιος με πρόθεση χρησιμοποιεί τα σύμβολα και τα σημεία που αναφέρονται στις περίπτωση η', θ' και ιε' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 τιμωρείται με χρηματική ποινή μέχρι δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ.

4. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2, η ποινική δίωξη ασκείται κατ' έγκληση, ενώ στην περίπτωση της παραγράφου 3, η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπάγγελα.

Άρθρο 46

(Άρθρο 15 της Οδηγίας 2004/48/ΕΕ)

Δημοσίευση αποφάσεων

1. Τα αστικά δικαστήρια ή τα ποινικά δικαστήρια με τις αποφάσεις τους για προσβολή σήματος μπορούν, ύστερα από αίτηση του ενάγοντος ή του πολιτικώς ενάγοντος, αντίστοιχα, και με δαπάνες του προσβάλλοντος το σήμα, να διατάσσουν τα ενδεδειγμένα μέτρα για τη διάδοση των πληροφοριών σχετικά με την απόφαση, καθώς και την ανάρτηση της απόφασης στο διαδίκτυο και την πλήρη ή μερική δημοσίευσή της στα μέσα μαζικής ενημέρωσης ή σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Το δικαστήριο αποφασίζει τον προσηκόντα τρόπο δημοσίευσης.

2. Η αξίωση της παραγράφου 1 αποσβένεται, αν η δημοσίευση δεν γίνει μέσα σε ένα έτος από την επίδοση της τελεσίδικης απόφασης στον ενάγοντα ή στον πολιτικώς ενάγοντα.

Άρθρο 47

Δικαιοδοσία

1. Η Διεύθυνση Σημάτων έχει δικαιοδοσία για την αποδοχή ή την απόρριψη δηλώσεων σημάτων.

2. Η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων έχει δικαιοδοσία για την αποδοχή ή απόρριψη των αιτήσεων της παραγράφου 2 του άρθρου 30.

3. Τα Διοικητικά Δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία για την αποδοχή ή απόρριψη προσφυγών κατά αποφάσεων της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων επί αιτήσεων των περιπτώσεων α', β' και στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 30.

4. Τα πολιτικά δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία:

- α) για διαφορές σχετικές με την προσβολή σήματος,
- β) για ανακοπές του άρθρου 583 ΚΠολΔ κατά αποφάσεων της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων επί αιτήσεων των περιπτώσεων γ' και δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 30 για την έκπτωση ή την ακυρότητα σήματος,
- γ) για ανταγωγές και ανταιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων για την έκπτωση ή την ακυρότητα σήματος,
- δ) για αγωγές για εκχώρηση του σήματος κατά την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 10,
- ε) για αγωγές για το δικαίωμα ενημέρωσης της παραγράφου 4 του άρθρου 39.

5. Τα ποινικά δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία για την επιβολή των ποινών του άρθρου 45.

6. Στον διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων δημοσιεύονται περιλήψεις των αποφάσεων των Διοικητικών Δικαστηρίων σε υποθέσεις της παραγράφου 3. Στον ίδιο διαδικτυακό τόπο δημο-

σιούνται περιλήψεις των αποφάσεων των πολιτικών δικαστηρίων σε υποθέσεις των περιπτώσεων β', γ', και δ' της παραγράφου 4.

Άρθρο 48
(Άρθρο 18 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Προστασία του δικαιούχου μεταγενέστερα
καταχωρισμένου σήματος σε διαδικασίες
προσβολής

1. Στο πλαίσιο διαδικασίας προσβολής, ο δικαιούχος προγενέστερου σήματος σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 5 δεν δικαιούται να απαγορεύσει τη χρήση μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος, εφόσον το μεταγενέστερο καταχωρισμένο σήμα δεν θα κηρυσσόταν άκυρο, σύμφωνα με τα άρθρα 12 ή 53 ή 54. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στην περίπτωση δικαιούχου άλλου προγενέστερου δικαιώματος, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 5, εφόσον το μεταγενέστερο καταχωρισμένο σήμα δεν θα κηρυσσόταν άκυρο, σύμφωνα με το άρθρο 12.

2. Στο πλαίσιο διαδικασίας προσβολής, ο δικαιούχος προγενέστερου σήματος δεν δικαιούται να απαγορεύσει τη χρήση μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος της ΕΕ, εφόσον το εν λόγω μεταγενέστερο σήμα που ασκείται στο πλαίσιο αγωγής για την προσβολή του, δεν θα κηρυσσόταν άκυρο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 3 ή 4 του άρθρου 60 ή τις παραγράφους 1 ή 2 του άρθρου 61 ή της παραγράφου 2 του άρθρου 64 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2017/1001. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στην περίπτωση δικαιούχου προγενέστερου δικαιώματος, εφόσον το εν λόγω μεταγενέστερο σήμα δεν θα κηρυσσόταν άκυρο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 3 ή 4 του άρθρου 60 ή τις παραγράφους 1 ή 2 του άρθρου 61 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2017/1001.

3. Όταν ο δικαιούχος προγενέστερου σήματος ή άλλου δικαιώματος δεν δικαιούται να απαγορεύσει τη χρήση μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος σύμφωνα με τις παραγράφους 1 ή 2, ο δικαιούχος του μεταγενέστερου καταχωρισμένου σήματος δεν δικαιούται να απαγορεύσει τη χρήση του προγενέστερου σήματος ή άλλου δικαιώματος στο πλαίσιο διαδικασίας προσβολής, μολονότι δεν είναι πλέον δυνατόν να γίνει επίκληση αυτού του προγενέστερου δικαιώματος κατά του μεταγενέστερου σήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'
ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ, ΕΚΠΤΩΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ,
ΑΚΥΡΟΤΗΤΑ

Άρθρο 49
Παραίτηση από το δικαίωμα στο σήμα

1. Το δικαίωμα στο σήμα αποσβένεται με δήλωση παραίτησης του δικαιούχου για το σύνολο ή μέρος των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τις οποίες έχει καταχωριστεί.

2. Η παραίτηση δηλώνεται εγγράφως στη Διεύθυνση Σημάτων από το δικαιούχο του σήματος. Παράγει αποτελέσματα μόνο μετά την εγγραφή της στο μητρώο σημάτων.

3. Σε περίπτωση παραχώρησης άδειας χρήσης του σήματος, η παραίτηση εγγράφεται στο μητρώο, μόνο αν ο δικαιούχος του σήματος αποδείξει ότι, έχει γνωστοποιήσει στον αδειούχο την πρόθεσή του να παραιτηθεί από το σήμα.

Άρθρο 50
(Άρθρα 16 παρ. 1, 19, 20, 21, 45 και 47
της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Έκπτωση από το δικαίωμα στο σήμα

1. Με αίτηση κατά του δικαιούχου του σήματος που υποβάλλεται στη Διεύθυνση Σημάτων και εξετάζεται από τη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων μπορεί να ζητηθεί η έκπτωσή του από το δικαίωμα στο σήμα για τους λόγους της παραγράφου 2. Η απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων προσβάλλεται στα πολιτικά δικαστήρια με ανακοπή του άρθρου 583 ΚΠολΔ για έλεγχο νόμου και ουσίας. Η ανακοπή δικάζεται κατά την τακτική διαδικασία από το μονομελές πρωτοδικείο. Τοπική αρμοδιότητα έχουν τα δικαστήρια της Αθήνας, όπου τηρείται το μητρώο. Δικαίωμα ανακοπής κατά της απόφασης έχουν ο δικαιούχος του σήματος και ο αιτών την έκπτωση, εφόσον νικήθηκαν ολικά ή εν μέρει. Το δικόγραφο της ανακοπής απευθύνεται κατά του διαδίκου που νίκησε στη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων. Η ανακοπή δεν στρέφεται κατά του Ελληνικού Δημοσίου, ούτε κοινοποιείται σε αυτό. Η προθεσμία της ανακοπής είναι εξήντα (60) ημέρες από την επίδοση της απόφασης της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων. Αν δεν επιδοθεί η απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, η προθεσμία της ανακοπής είναι δύο (2) έτη που αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης. Αν παρέλθουν άπρακτες οι ανωτέρω προθεσμίες, η απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων καθίσταται απρόσβλητη. Η άσκηση της ανακοπής έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Ο ανακόπτων οφείλει μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κατάθεση της ανακοπής να υποβάλει αντίγραφο της στη Διεύθυνση Σημάτων για εγγραφή στο Μητρώο, διαφορετικά κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτηση της ανακοπής. Κατά τη συζήτηση της ανακοπής στο μονομελές πρωτοδικείο οι διάδικοι οφείλουν να υποβάλουν τα υπομνήματα και το αποδεικτικό υλικό που υπέβαλαν στη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων, καθώς και την απόφασή της. Για τον σκοπό αυτόν η Διεύθυνση Σημάτων τους παραδίδει αντίγραφα. Στη δίκη της ανακοπής οι διάδικοι μπορεί να επικαλεστούν νέους ισχυρισμούς και νέα αποδεικτικά μέσα. Δεν επιτρέπεται, όμως, η προβολή νέων λόγων έκπτωσης που δεν προβλήθηκαν στη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων. Δεν απαιτείται η προδικασία της υποβολής αίτησης έκπτωσης στη Διεύθυνση Σημάτων, όταν ασκείται ανταγωγή έκπτωσης από το σήμα στο πλαίσιο αγωγής για την προσβολή του.

2. Ο δικαιούχος εκπίπτει από το δικαίωμά του ολικά ή μερικά αν:

α) μέσα σε χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών από την καταχώριση του σήματος δεν κάνει ουσιαστική χρήση του για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες έχει καταχωριστεί ή αν διακόψει τη χρήση του σήματος για πέντε (5) συνεχή έτη,

β) συνεπεία της συμπεριφοράς ή αδράνειας του δικαιούχου, το σήμα έχει καταστεί κοινόχρηστο ή συνήθης εμπορική ονομασία του προϊόντος ή της υπηρεσίας για το οποίο έχει καταχωριστεί,

γ) λόγω της χρήσης του σήματος από τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία ή για τις οποίες τούτο έχει καταχωριστεί ενδέχεται να παραπλανηθεί το κοινό, ιδίως, ως προς τη φύση, την ποιότητα ή τη γεωγραφική προέλευση των προϊόντων ή των υπηρεσιών.

3. Αν ο λόγος έκπτωσης αφορά μέρος μόνο των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία ή για τις οποίες έχει καταχωριστεί το εν λόγω σήμα, ο δικαιούχος κηρύσσεται έκπτωτος από τα δικαιώματά του μόνο για τα συγκεκριμένα προϊόντα ή υπηρεσίες.

4. Δεν επέρχεται έκπτωση του δικαιώματος αν ο δικαιούχος του σήματος:

α) αποδείξει ότι, η μη χρήση του οφείλεται σε εύλογη αιτία,

β) στο διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της λήξης της πενταετίας μη χρήσης του και της υποβολής της αίτησης ή ανταγωγής έκπτωσης, προέβη σε έναρξη ή επανάληψη της ουσιαστικής χρήσης του. Η έναρξη ή η επανάληψη της χρήσης μέσα σε περίοδο τριών (3) μηνών πριν από την υποβολή της αίτησης ή της ανταγωγής έκπτωσης, η οποία δεν αρχίζει να τρέχει νωρίτερα από τη συμπλήρωση της συνεχούς πενταετίας μη χρήσης, δεν λαμβάνεται υπόψη, αν οι προπαρασκευαστικές ενέργειες για την έναρξη ή την επανάληψη της χρήσης έγιναν, αφού ο δικαιούχος έλαβε γνώση του γεγονότος ότι, είναι πιθανή η υποβολή αίτησης ή ανταγωγής έκπτωσης.

5. Σε περίπτωση αίτησης έκπτωσης ή ανταγωγής έκπτωσης για μη χρήση σήματος, το βάρος απόδειξης αντιστρέφεται και ο δικαιούχος πρέπει να αποδείξει τη χρήση του σήματός του.

6. Η έκπτωση από το δικαίωμα στο σήμα παράγει αποτελέσματα έναντι πάντων και επέρχεται όταν η σχετική απόφαση καταστεί τελεσίδικη. Το καταχωρισμένο σήμα θεωρείται ότι έχει παύσει να παράγει τα αποτελέσματα που προβλέπονται στον παρόντα νόμο από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης ή της ανταγωγής έκπτωσης. Κατ' αίτηση ενός διαδίκου μπορεί να καθοριστεί στην ανωτέρω απόφαση προγενέστερη ημερομηνία, εφόσον κατά την ημερομηνία αυτή συνέτρεχε ένας από τους λόγους έκπτωσης.

7. Η τελεσίδικη απόφαση για την έκπτωση από το δικαίωμα στο σήμα, καθώς και η ημερομηνία έναρξης των αποτελεσμάτων της εγγράφεται στο μητρώο σημάτων και το σήμα διαγράφεται από αυτό. Η γνωστοποίηση της τελεσίδικης απόφασης μπορεί να γίνει με επιμέλεια οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον.

Άρθρο 51

(Άρθρο 45 παρ. 4 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)

Κατάθεση και εξέταση της αίτησης έκπτωσης

1. Η αίτηση έκπτωσης που κατατίθεται στη Διεύθυνση Σημάτων εξετάζεται από τη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων. Η αίτηση απευθύνεται μόνο κατά του δικαιούχου του σήματος. Η αίτηση μπορεί να αφορά μέρος ή το σύνολο των προϊόντων ή των υπηρεσιών σε σχέση με τις οποίες έχει καταχωριστεί το αμφισβητούμενο σήμα.

Η Διεύθυνση Σημάτων χορηγεί αμέσως στον αιτούντα αριθμό πρωτοκόλλου της κατατεθείσας αίτησης και ημερομηνία συνεδρίασης της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων που θα την εξετάσει. Για την κοινοποίηση της αίτησης έκπτωσης στον δικαιούχο και για την άσκηση πρόσθετων λόγων εφαρμόζεται αναλόγως το δεύτερο εδάφιο των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 27.

2. Αίτηση για έκπτωση μπορεί να υποβληθεί από κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, καθώς και από κάθε οργάνωση ή φορέα εκπροσώπησης των συμφερόντων κατασκευαστών, παραγωγών, παρόχων υπηρεσιών, εμπόρων ή καταναλωτών, εφόσον μπορεί να ενάγει και να ενάγεται.

3. Λόγοι έκπτωσης που έχουν προβληθεί με ανταγωγή δεν μπορεί να προβληθούν εκ νέου με αίτηση στη Διεύθυνση Σημάτων. Λόγοι έκπτωσης που έχουν προβληθεί με αίτηση στη Διεύθυνση Σημάτων δεν επιτρέπεται να προβληθούν εκ νέου με ανταγωγή.

Άρθρο 52

(Άρθρα 7, 45 και 47 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)

Ακυρότητα σήματος

1. Με αίτηση κατά του δικαιούχου σήματος που υποβάλλεται στη Διεύθυνση Σημάτων και εξετάζεται από τη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων μπορεί να ζητηθεί η ακυρότητα του σήματος για τους λόγους των άρθρων 4 και 5. Η απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων προσβάλλεται στα πολιτικά δικαστήρια με ανακοπή του άρθρου 583 ΚΠολΔ για έλεγχο νόμου και ουσίας. Η ανακοπή δικάζεται κατά την τακτική διαδικασία από το μονομελές πρωτοδικείο. Τοπική αρμοδιότητα έχουν τα δικαστήρια της Αθήνας, όπου τηρείται το μητρώο. Δικαίωμα ανακοπής του άρθρου 583 ΚΠολΔ κατά της απόφασης της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων έχουν ο δικαιούχος του σήματος και ο αιτών την ακυρότητα του σήματος εφόσον νικήθηκαν ολικά ή εν μέρει. Το δικόγραφο της ανακοπής απευθύνεται κατά του διαδίκου που νίκησε στη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων. Η ανακοπή δεν στρέφεται κατά του Ελληνικού Δημοσίου, ούτε κοινοποιείται σε αυτό. Η προθεσμία της ανακοπής είναι εξήντα (60) ημέρες από την επίδοση της απόφασης της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων. Αν δεν επιδοθεί η απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, η προθεσμία της ανακοπής είναι δύο (2) έτη που αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης. Αν παρέλθουν άπρακτες οι ανωτέρω προθεσμίες, η απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων καθίσταται απρόσβλητη. Η άσκηση της ανακοπής έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Ο ανακόπτων οφείλει, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κατάθεση της ανακοπής, να υποβάλει αντίγραφο στη Διεύθυνση Σημάτων για εγγραφή στο Μητρώο, διαφορετικά κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτηση της ανακοπής. Κατά τη συζήτηση της ανακοπής στο μονομελές πρωτοδικείο οι διάδικοι οφείλουν να υποβάλουν τα υπομνήματα και το αποδεικτικό υλικό που υπέβαλαν στη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων, καθώς και την απόφασή της. Για τον σκοπό αυτόν η Διεύθυνση Σημάτων τους παραδίδει αντίγραφα. Στη δίκη της ανακοπής οι διάδικοι μπορούν να επικαλεστούν νέους ισχυρισμούς και νέα αποδεικτικά μέσα.

Δεν επιτρέπεται όμως, η προβολή νέων λόγων ακυρότητας που δεν προβλήθηκαν στη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων. Δεν απαιτείται η προδικασία της υποβολής αίτησης στη Διεύθυνση Σημάτων, όταν ασκείται ανταγωγή ακυρότητας του σήματος στο πλαίσιο αγωγής για την προσβολή του.

2. Αν ο λόγος ακυρότητας αφορά μέρος μόνον των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία ή για τις οποίες έχει καταχωριστεί το σήμα, τότε αυτό κηρύσσεται άκυρο μόνο για τα συγκεκριμένα προϊόντα ή υπηρεσίες.

3. Το σήμα δεν κηρύσσεται άκυρο, αν ο λόγος απαράδεκτου που προβλέπεται στις περιπτώσεις β', γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 δεν υφίσταται κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης ή της ανταγωγής ακυρότητας επειδή το σήμα απέκτησε διακριτικό χαρακτήρα λόγω της χρήσης του.

4. Την ακυρότητα σήματος για λόγους που ανάγονται στο άρθρο 4 μπορεί να ζητήσει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, καθώς και κάθε οργάνωση ή φορέας εκπροσώπησης των συμφερόντων κατασκευαστών, παραγωγών, παρόχων υπηρεσιών, εμπόρων ή καταναλωτών.

5. Την ακυρότητα σήματος για λόγους που ανάγονται στο άρθρο 5 μπορεί να ζητήσει ο δικαιούχος οποιουδήποτε προγενέστερου δικαιώματος που περιλαμβάνεται στο άρθρο αυτό.

6. Μια αίτηση ή ανταγωγή ακυρότητας μπορεί να στηρίζεται σε περισσότερα από ένα προγενέστερα δικαιώματα, αρκεί να ανήκουν όλα στον ίδιο δικαιούχο.

7. Η ακυρότητα του σήματος επέρχεται όταν η σχετική απόφαση καταστεί τελεσίδικη. Το σήμα που κηρύχθηκε άκυρο θεωρείται ότι ποτέ δεν έχει παραγάγει αποτελέσματα.

8. Η τελεσίδικη απόφαση για την ακυρότητα σήματος εγγράφεται στο μητρώο σημάτων και το σήμα διαγράφεται από αυτό. Η γνωστοποίηση της τελεσίδικης απόφασης μπορεί να γίνει με επιμέλεια οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον.

9. Για την υποβολή αίτησης ακυρότητας, την κοινοποίησή της και την εξέτασή της από τη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 51.

10. Δεν δικαιούται να ζητήσει την κήρυξη ακυρότητας σήματος για τους λόγους των άρθρων 4 και 5 όποιους είχε προβάλει κατά τη διαδικασία καταχώρισης του σήματος, εφόσον αυτοί κρίθηκαν κατ' αντιδικία με τον δικαιούχο του σήματος από τη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων ή τα διοικητικά δικαστήρια.

11. Λόγοι ακυρότητας που έχουν προβληθεί με ανταγωγή δεν μπορεί να προβληθούν εκ νέου με αίτηση στη Διεύθυνση Σημάτων. Λόγοι ακυρότητας που έχουν προβληθεί με αίτηση στη Διεύθυνση Σημάτων δεν επιτρέπεται να προβληθούν εκ νέου με ανταγωγή.

Άρθρο 53

(Άρθρο 8 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)

Έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα ή φήμης προγενέστερου σήματος που εμποδίζει την κήρυξη ακυρότητας καταχωρισμένου σήματος

Η αίτηση για την κήρυξη ακυρότητας βάσει προγενέστερου εμπορικού σήματος δεν γίνεται δεκτή κατά την

ημερομηνία της άσκησης της, αν δεν θα γινόταν δεκτή κατά την ημερομηνία κατάθεσης ή την ημερομηνία προτεραιότητας του μεταγενέστερου σήματος για οποιονδήποτε από τους εξής λόγους:

α) το προγενέστερο σήμα, που είναι δυνατόν να κηρυχτεί άκυρο σύμφωνα με τις περιπτώσεις β', γ' ή δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 4, δεν είχε ακόμα αποκτήσει διακριτικό χαρακτήρα όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 4,

β) η αίτηση για την κήρυξη ακυρότητας βασίζεται στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 5 και το προγενέστερο σήμα δεν είχε ακόμα αποκτήσει επαρκώς διακριτικό χαρακτήρα, ώστε να υποστηριχθεί η περίπτωση πιθανότητας σύγχυσης του κοινού, κατά την έννοια της ανωτέρω διάταξης,

γ) η αίτηση για την κήρυξη ακυρότητας βασίζεται στην περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 5 και το προγενέστερο σήμα δεν είχε ακόμα αποκτήσει φήμη κατά την έννοια της ανωτέρω διάταξης.

Τα παραπάνω εφαρμόζονται αναλόγως και επί ανταγωγής ακυρότητας σήματος.

Άρθρο 54

(Άρθρο 46 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)

Μη χρήση ως μέσο άμυνας σε διαδικασία κήρυξης ακυρότητας

1. Ύστερα από αίτημα ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων του δικαιούχου του μεταγενέστερου σήματος του οποίου ζητείται η ακυρότητα, ο δικαιούχος προγενέστερου σήματος που ζητά την ακυρότητα για λόγους του άρθρου 5 οφείλει να αποδείξει ότι μέσα στην περίοδο των πέντε (5) ετών που προηγήθηκε της ημερομηνίας κατάθεσης της αίτησης ακυρότητας είχε γίνει ουσιαστική χρήση του προγενέστερου σήματος για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία είχε καταχωριστεί και τα οποία επικαλείται προς δικαιολόγηση της αίτησης ακυρότητας ή ότι υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση του, εφόσον κατά την ημερομηνία αυτή το προγενέστερο σήμα ήταν καταχωρισμένο για πέντε (5) τουλάχιστον έτη.

2. Αν κατά την ημερομηνία κατάθεσης της δήλωσης ή την ημερομηνία προτεραιότητας του μεταγενέστερου σήματος έχει λήξει η περίοδος των πέντε (5) ετών από την καταχώριση του προγενέστερου σήματος μέσα στην οποία θα έπρεπε να είχε γίνει ουσιαστική χρήση αυτού, ο δικαιούχος του προγενέστερου σήματος, επιπλέον των αποδεικτικών στοιχείων που απαιτούνται, σύμφωνα με την παράγραφο 1, οφείλει να αποδείξει ότι, έχει γίνει ουσιαστική χρήση του σήματός του κατά τη διάρκεια της πενταετούς περιόδου πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της δήλωσης ή την ημερομηνία προτεραιότητας του μεταγενέστερου σήματος ή ότι υπήρχε εύλογη αιτία για τη μη χρήση.

3. Αν δεν αποδειχτούν τα αναφερόμενα στις παραγράφους 1 και 2, η αίτηση ακυρότητας απορρίπτεται χωρίς να εξετάζεται στην ουσία της.

4. Αν το προγενέστερο σήμα χρησιμοποιήθηκε για μέρος μόνο των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τις οποίες καταχωρίστηκε για τους σκοπούς της εξέτασης της αίτησης ακυρότητας θεωρείται καταχωρισμένο μόνο για το μέρος αυτό των προϊόντων ή των υπηρεσιών.

5. Όταν η αίτηση ακυρότητας βασίζεται σε προγενέστερο σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ουσιαστική χρήση αυτού προσδιορίζεται, σύμφωνα με το άρθρο 18 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1001.

6. Η παράγραφος 2 του άρθρου 28 εφαρμόζεται αναλόγως.

Άρθρο 55
(Άρθρο 6 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Εκ των υστέρων διαπίστωση της ακυρότητας σήματος ή της έκπτωσης του δικαιούχου του σήματος από τα δικαιώματά του

Όταν για σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης γίνεται επίκληση της αρχαιότητας εθνικού σήματος ή διεθνούς σήματος με ισχύ στην Ελλάδα από το οποίο έχει προηγηθεί παραίτηση ή το οποίο δεν έχει ανανεωθεί, η διαπίστωση της ακυρότητας ή της έκπτωσης από τα δικαιώματα επί του σήματος, το οποίο αποτελεί τη βάση για την επίκληση της αρχαιότητας, μπορεί να γίνει εκ των υστέρων, υπό τον όρο ότι η ακυρότητα ή η έκπτωση από τα δικαιώματα θα μπορούσε να είχε κηρυχθεί κατά τον χρόνο της παραίτησης από το σήμα ή της μη ανανέωσής του. Στην περίπτωση αυτή, η αρχαιότητα παύει να παράγει τα αποτελέσματά της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'
ΣΗΜΑΤΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ

Άρθρο 56
(Άρθρα 27, 28 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Σήματα πιστοποίησης

1. Ως «σήματα πιστοποίησης» νοούνται τα σήματα που προσδιορίζονται ως σήματα πιστοποίησης κατά την κατάθεσή τους και είναι ικανά να διακρίνουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που πιστοποιούνται από τον δικαιούχο του σήματος, όσον αφορά στο υλικό, τον τρόπο παρασκευής των προϊόντων ή παροχής των υπηρεσιών, την ποιότητα, την ακρίβεια ή άλλα χαρακτηριστικά, με εξαίρεση τη γεωγραφική προέλευση, από τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που δεν έχουν την ανωτέρω πιστοποίηση.

2. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών, αρχών και φορέων δημοσίου δικαίου, κατά την έννοια της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982, μπορεί να υποβάλει αίτηση για σήματα πιστοποίησης υπό την προϋπόθεση ότι, δεν ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα που περιλαμβάνει την παροχή του είδους των προϊόντων ή υπηρεσιών που πιστοποιούνται.

Άρθρο 57
Κανονισμός χρήσης του σήματος πιστοποίησης

1. Η δήλωση κατάθεσης σημάτων πιστοποίησης συνοδεύεται από κανονισμό χρήσης, ο οποίος συντάσσεται από τον καταθέτη της δήλωσης.

2. Ο κανονισμός χρήσης αναφέρει τα πρόσωπα που επιτρέπεται να χρησιμοποιούν το σήμα, τα χαρακτηριστικά που πρέπει να πιστοποιεί το σήμα, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο ο φορέας πιστοποίησης εξετάζει τα χαρακτηριστικά αυτά και εποπτεύει τη χρήση του σήμα-

τος. Ο εν λόγω κανονισμός αναφέρει επίσης τους όρους χρήσης του σήματος, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών συνεπειών σε περίπτωση παραβίασης των όρων χρήσης.

3. Ο κανονισμός, καθώς και οι τροποποιήσεις του υποβάλλονται στη Διεύθυνση Σημάτων και εγγράφονται στο μητρώο, με την προϋπόθεση ότι, πληρούν τους όρους της παραγράφου 2 και εφόσον τηρούνται και οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 58.

4. Ο κανονισμός και κάθε τροποποίησή του ισχύουν από την ημερομηνία εγγραφής τους στο μητρώο.

Άρθρο 58
(Άρθρο 28 παρ. 3 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Απόρριψη της δήλωσης κατάθεσης

1. Η δήλωση κατάθεσης σήματος πιστοποίησης απορρίπτεται:

α) όταν συντρέχει ένας από τους λόγους απόρριψης δήλωσης σήματος που προβλέπονται στο άρθρο 4, ή
β) εφόσον ασκηθεί ανακοπή του άρθρου 25, όταν συντρέχει ένας από τους λόγους απόρριψης δήλωσης σήματος που προβλέπονται στο άρθρο 5, ή
γ) όταν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 56 και 57 ή όταν ο κανονισμός χρήσης αντιβαίνει στη δημόσια τάξη ή στα χρηστά ήθη.

2. Η δήλωση σήματος πιστοποίησης απορρίπτεται επίσης, αν υπάρχει κίνδυνος παραπλάνησης του κοινού όσον αφορά στον χαρακτήρα ή τη σημασία του σήματος, ιδίως, αν το σήμα μπορεί να εκληφθεί ως κάτι άλλο και όχι ως σήμα πιστοποίησης.

3. Η δήλωση σήματος πιστοποίησης δεν απορρίπτεται, αν ο καταθέτης, μέχρι να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση για την απόρριψη της δήλωσης, τροποποιήσει τον κανονισμό χρήσης κατά τρόπον, ώστε να πληρούνται οι απαιτήσεις των παραγράφων 1 και 2.

Άρθρο 59
Μεταβίβαση σήματος πιστοποίησης

Το σήμα πιστοποίησης μεταβιβάζεται μόνο σε πρόσωπο που πληροί τις απαιτήσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 56.

Άρθρο 60
Πρόσωπα που νομιμοποιούνται να ασκούν αγωγή για προσβολή

1. Μόνο ο δικαιούχος του σήματος πιστοποίησης δικαιούται να ασκεί προσφυγές και ένδικα βοηθήματα για να εγείρει τις αξιώσεις προσβολής, σύμφωνα με τα άρθρα 38 επ.

2. Ο δικαιούχος σήματος πιστοποίησης νομιμοποιείται να ζητεί αποζημίωση και για λογαριασμό των προσώπων που δικαιούνται να χρησιμοποιούν το σήμα.

Άρθρο 61
(Άρθρο 28 παρ. 3 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)
Λόγοι έκπτωσης

Εκτός από τους λόγους έκπτωσης του άρθρου 50, ο δικαιούχος σήματος πιστοποίησης κηρύσσεται έκπτωτος από τα δικαιώματά του, ύστερα από αίτηση έκπτωσης

του άρθρου 50, ή ύστερα από ανταγωγή έκπτωσης στο πλαίσιο αγωγής για την προσβολή του κατά την παράγραφο 12 του άρθρου 38, εφόσον συντρέχει μια από τις εξής προϋποθέσεις:

α) ο δικαιούχος δεν πληροί πλέον τις απαιτήσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 56, ή

β) ο δικαιούχος δεν λαμβάνει εύλογα μέτρα για να αποτρέψει τη χρήση του σήματος πιστοποίησης κατά τρόπο ασύμβατο με τους όρους του κανονισμού χρήσης, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε τροποποίησής του που έχει εγγραφεί στο μητρώο, ή

γ) το σήμα πιστοποίησης χρησιμοποιήθηκε από τον δικαιούχο, κατά τρόπο που είχε ως συνέπεια τη δυνατότητα παραπλάνησης του κοινού σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 58,

δ) η τροποποίηση του κανονισμού χρήσης του σήματος πιστοποίησης σημειώθηκε στο μητρώο κατά παράβαση της παραγράφου 3 του άρθρου 57, εκτός αν ο δικαιούχος του σήματος πιστοποίησης, ύστερα από τροποποίηση του κανονισμού χρήσης, που υποβάλλεται στο μητρώο μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης για την έκπτωση, συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του άρθρου 58.

Άρθρο 62

(Άρθρο 28 παρ. 3 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ) Επιπρόσθετοι λόγοι ακυρότητας

Ένα σήμα πιστοποίησης κηρύσσεται άκυρο, ύστερα από αίτηση ακυρότητας του άρθρου 52, ή ύστερα από ανταγωγή ακυρότητας στο πλαίσιο αγωγής για την προσβολή του κατά την παράγραφο 12 του άρθρου 38:

α) αν συντρέχουν λόγοι ακυρότητας του άρθρου 52 σε συνδυασμό με τα άρθρα 4 ή 5,

β) αν έχει καταχωριστεί κατά παράβαση του άρθρου 58.

Το σήμα πιστοποίησης δεν κηρύσσεται άκυρο, αν ο δικαιούχος, ύστερα από τροποποίηση του κανονισμού χρήσης, που υποβάλλεται στο μητρώο μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης για την ακυρότητα, συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του άρθρου 58.

Άρθρο 63

Λοιπές διατάξεις

1. Για τα σήματα πιστοποίησης τηρείται ειδικό Μητρώο, τα δε τέλη κατάθεσης και παράτασης της προστασίας τους, ορίζονται στο πενταπλάσιο των τελών που ισχύουν κάθε φορά για τα υπόλοιπα σήματα.

2. Η χρήση του σήματος πιστοποίησης γίνεται απαραίτητα με την ένδειξη «σήμα πιστοποίησης».

3. Στα σήματα πιστοποίησης ισχύουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου, εφόσον δεν αντίκεινται στα άρθρα 56 ως 63.

Άρθρο 64

(Άρθρα 27 και 29 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ) Συλλογικά σήματα

1. Ως «συλλογικά σήματα» νοούνται τα σήματα που προσδιορίζονται ως συλλογικά κατά την κατάθεσή τους

και είναι ικανά να διακρίνουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες των μελών της οργάνωσης που είναι δικαιούχος του σήματος από τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες άλλων επιχειρήσεων.

2. Συλλογικά σήματα μπορούν να καταθέτουν οι συνεταιρισμοί και οι οργανώσεις κατασκευαστών, παραγωγών, παρόχων υπηρεσιών ή εμπόρων, οι οποίες έχουν την ικανότητα να είναι ιδίω ονόματι υποκείμενα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, να συμβάλλονται ή να διενεργούν άλλες νομικές πράξεις και να ενάγουν και να ενάγονται, καθώς επίσης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

3. Κατά παρέκκλιση της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 4, συλλογικά σήματα μπορεί να συνίστανται από σημεία ή από ενδείξεις που μπορεί να χρησιμεύσουν στο εμπόριο για τον προσδιορισμό της γεωγραφικής προέλευσης των προϊόντων ή των υπηρεσιών. Αυτό το συλλογικό σήμα δεν επιτρέπει στον δικαιούχο του να απαγορεύει σε τρίτους τη χρήση τέτοιων σημείων ή ενδείξεων στις εμπορικές συναλλαγές, εφόσον οι εν λόγω τρίτοι τα χρησιμοποιούν, σύμφωνα με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη του εμπορίου και της βιομηχανίας. Το σήμα αυτό δεν μπορεί ιδίως να αντιταχθεί έναντι τρίτου ο οποίος δικαιούται να χρησιμοποιεί γεωγραφική ονομασία.

Άρθρο 65

(Άρθρα 30 και 33 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ) Κανονισμός χρήσης του συλλογικού σήματος

1. Ο καταθέτης συλλογικού σήματος συντάσσει τον κανονισμό χρήσης του σήματος.

2. Ο κανονισμός χρήσης αναφέρει, ιδίως, τα πρόσωπα που νομιμοποιούνται να χρησιμοποιούν το σήμα, τους όρους συμμετοχής στην οργάνωση που είναι δικαιούχος, καθώς και τις προϋποθέσεις χρήσης του σήματος, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών συνεπειών. Αν το συλλογικό σήμα αποτελείται από γεωγραφική ένδειξη, ο εν λόγω κανονισμός πρέπει να προβλέπει ότι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο του οποίου τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες προέρχονται από τη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή μπορεί να καθίσταται μέλος της οργάνωσης που είναι δικαιούχος του σήματος, εφόσον πληροί όλους τους άλλους όρους του κανονισμού.

3. Ο κανονισμός και οι τροποποιήσεις του ανωτέρω κανονισμού υποβάλλονται στη Διεύθυνση Σημάτων και εγγράφονται στο μητρώο, με την προϋπόθεση της τήρησης της παραγράφου 2 και με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 66.

4. Ο κανονισμός και κάθε τροποποίησή του ισχύει από την ημερομηνία εγγραφής της στο μητρώο.

Άρθρο 66

(Άρθρο 31 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ) Επιπρόσθετοι λόγοι απόρριψης της δήλωσης κατάθεσης

1. Η δήλωση κατάθεσης συλλογικού σήματος απορρίπτεται:

α) αν συντρέχουν οι λόγοι απόρριψης του άρθρου 4, με εξαίρεση την περίπτωση που το συλλογικό σήμα

συνίσταται σε σημεία ή ενδείξεις που μπορεί να χρησιμεύσουν στο εμπόριο για τον προσδιορισμό της γεωγραφικής προέλευσης των προϊόντων ή των υπηρεσιών ή

β) εφόσον ασκηθεί ανακοπή του άρθρου 25, αν συντρέχουν λόγοι του άρθρου 5 ή

γ) όταν το συλλογικό σήμα δεν πληροί τις προϋποθέσεις των άρθρων 64 και 65 ή όταν ο κανονισμός χρήσης του αντίκειται στη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη.

2. Η δήλωση κατάθεσης συλλογικού σήματος απορρίπτεται επίσης όταν υπάρχει κίνδυνος παραπλάνησης του κοινού, όσον αφορά το χαρακτήρα ή τη σημασία του σήματος, ιδίως, όταν το σήμα πιθανόν να εκληφθεί ως κάτι άλλο και όχι ως συλλογικό σήμα.

3. Η δήλωση δεν απορρίπτεται, αν ο καταθέτης, μέχρι να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση για την απόρριψη της δήλωσης, τροποποιήσει τον κανονισμό χρήσης του συλλογικού σήματος, κατά τρόπον ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2.

Άρθρο 67

(Άρθρο 34 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)

Πρόσωπα που νομιμοποιούνται να ασκούν αγωγή για προσβολή

1. Η έγερση των αξιώσεων που απορρέουν από την καταχώριση του συλλογικού σήματος ανήκει, αν δεν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό ή στον κανονισμό χρήσης, στον δικαιούχο.

2. Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 17 ισχύουν για κάθε πρόσωπο που δικαιούται να χρησιμοποιεί συλλογικό σήμα.

3. Ο δικαιούχος συλλογικού σήματος μπορεί να αξιώνει, για λογαριασμό των προσώπων που νομιμοποιούνται να χρησιμοποιούν το σήμα, αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν τα πρόσωπα αυτά, λόγω της χρήσης του σήματος χωρίς σχετική άδεια.

Άρθρο 68

(Άρθρο 35 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)

Επιπρόσθετοι λόγοι έκπτωσης

Εκτός από τους λόγους έκπτωσης που προβλέπονται στο άρθρο 50, ο δικαιούχος συλλογικού σήματος κηρύσσεται έκπτωτος από τα δικαιώματά του, ύστερα από αίτηση έκπτωσης του άρθρου 50 ή ύστερα από ανταγωγή έκπτωσης στο πλαίσιο αγωγής για την προσβολή του κατά την παράγραφο 12 του άρθρου 38, αν:

α) δεν λαμβάνει εύλογα μέτρα για να αποτρέψει χρήση του σήματος που δεν συμβιβάζεται με τους όρους χρήσης του συλλογικού σήματος, όπως αυτοί προβλέπονται στον κανονισμό χρήσης του και σε κάθε τροποποίησή του που έχει εγγραφεί στο μητρώο ή

β) ο τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιήθηκε το σήμα από τα νομιμοποιούμενα πρόσωπα είχε ως συνέπεια τη δυνατότητα παραπλάνησης του κοινού,

γ) η τροποποίηση του κανονισμού χρήσης του σήματος σημειώθηκε στο μητρώο κατά παράβαση της παραγράφου 3 του άρθρου 65, εκτός αν ο δικαιούχος του σήματος, ύστερα από νέα τροποποίηση του κανονισμού χρήσης, συμμορφωθεί, μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης για την έκπτωση, με τις απαιτήσεις του άρθρου αυτού.

Άρθρο 69

(Άρθρο 36 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)

Επιπρόσθετοι λόγοι ακυρότητας

Το συλλογικό σήμα κηρύσσεται άκυρο, εφόσον ασκηθεί αίτηση ακυρότητας του άρθρου 52 ή ανταγωγή ακυρότητας στο πλαίσιο αγωγής για την προσβολή του συλλογικού σήματος, κατά την παράγραφο 12 του άρθρου 38:

α) αν συντρέχουν οι λόγοι ακυρότητας του άρθρου 52 σε συνδυασμό με το άρθρο 4, με εξαίρεση την περίπτωση που το συλλογικό σήμα συνίσταται σε σημεία ή ενδείξεις που μπορεί να χρησιμεύσουν στο εμπόριο, για τον προσδιορισμό της γεωγραφικής προέλευσης των προϊόντων ή των υπηρεσιών ή

β) αν συντρέχουν οι λόγοι ακυρότητας του άρθρου 52 σε συνδυασμό με το άρθρο 5 ή

γ) αν το συλλογικό σήμα δεν πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 66, εκτός αν ο δικαιούχος, μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης για την ακυρότητα, τροποποιήσει τον κανονισμό χρήσης του, κατά τρόπον ώστε, να πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 66.

Άρθρο 70

Λοιπές διατάξεις

(Άρθρο 32 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ)

1. Για τα συλλογικά σήματα τηρείται ειδικό μητρώο, τα δε τέλη κατάθεσης και παράτασης της προστασίας τους, ορίζονται στο πενταπλάσιο των τελών που ισχύουν για τα υπόλοιπα σήματα.

2. Η χρήση του συλλογικού σήματος γίνεται αποκλειστικά με την ένδειξη «συλλογικό σήμα».

3. Στα συλλογικά σήματα ισχύουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου, εφόσον δεν αντίκεινται στα άρθρα 64 ως 70.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΔΙΕΘΝΗ ΣΗΜΑΤΑ

Άρθρο 71

Αιτήσεις διεθνούς καταχώρισης

Εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο παρόν κεφάλαιο, ο παρών νόμος εφαρμόζεται και στις αιτήσεις διεθνούς καταχώρισης («διεθνείς αιτήσεις») οι οποίες έχουν κατατεθεί σύμφωνα με το Πρωτόκολλο της Μαδρίτης (1989), που έχει κυρωθεί με το άρθρο πρώτο του ν. 2783/2000 (Α' 1) και βασίζονται σε δήλωση κατάθεσης εθνικού σήματος ή σε καταχωρισμένο εθνικό σήμα ή στην καταχώριση σημάτων στο Διεθνές Μητρώο που τηρείται από το Διεθνές Γραφείο του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας («Διεθνής Καταχώριση» και «Διεθνές Γραφείο» αντίστοιχα), η προστασία των οποίων έχει επεκταθεί και στην Ελληνική Επικράτεια.

Άρθρο 72

Διεθνής καταχώριση με βάση δήλωση κατάθεσης εθνικού σήματος ή με βάση καταχωρισμένο εθνικό σήμα

1. Για την κατάθεση διεθνούς αίτησης στο Διεθνές Μητρώο, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Πρωτοκόλλου της

Μαδρίτης, που βασίζεται σε δήλωση κατάθεσης εθνικού σήματος ή σε καταχωρισμένο εθνικό σήμα, πρέπει να συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

α) ο καταθέτης να έχει πραγματική και μόνιμη βιομηχανική ή εμπορική εγκατάσταση ή κατοικία στην Ελλάδα ή να έχει την ελληνική ιθαγένεια,

β) ο καταθέτης να έχει καταθέσει δήλωση εθνικού σήματος ή να έχει καταχωρισμένο εθνικό σήμα στην Ελλάδα.

2. Η διεθνής αίτηση κατατίθεται στη Διεύθυνση Σημάτων.

Άρθρο 73

Τύπος και περιεχόμενο της διεθνούς αίτησης

1. Η διεθνής αίτηση συντάσσεται στη γαλλική ή αγγλική γλώσσα, με βάση έντυπο που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Διεθνούς Γραφείου και υπογράφεται από τον καταθέτη ή τον πληρεξούσιο δικηγόρο.

2. Η διεθνής αίτηση κατατίθεται υποχρεωτικά και σε ηλεκτρονική μορφή και υπόκειται στην καταβολή του τέλους που προβλέπεται στην περίπτωση ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 87. Αν δεν έχει καταβληθεί το τέλος, η αίτηση θεωρείται ότι δεν κατατέθηκε.

3. Η διεθνής αίτηση λαμβάνει αριθμό πρωτοκόλλου και ημερομηνία παραλαβής και ελέγχεται από τη Διεύθυνση Σημάτων για την πλήρωση των προϋποθέσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 72.

4. Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 72, η διεθνής αίτηση διαβιβάζεται στο Διεθνές Γραφείο μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την παραλαβή της. Εφόσον τηρηθεί η ως άνω προθεσμία, ως ημερομηνία διεθνούς καταχώρισης θεωρείται η ημερομηνία παραλαβής της από τη Διεύθυνση Σημάτων. Σε περίπτωση υπέρβασης της ως άνω προθεσμίας, ως ημερομηνία διεθνούς καταχώρισης θεωρείται η ημερομηνία παραλαβής της από το Διεθνές Γραφείο.

Άρθρο 74

Αίτηση εδαφικής επέκτασης μεταγενέστερη της διεθνούς καταχώρισης

Κάθε αίτηση εδαφικής επέκτασης που υποβάλλεται μετά τη διεθνή καταχώριση, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 τρις του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης, κατατίθεται απευθείας στο Διεθνές Γραφείο.

Άρθρο 75

Πληρωμή τελών

Τα τέλη που οφείλονται στο Διεθνές Γραφείο, σύμφωνα με το Πρωτόκολλο της Μαδρίτης καταβάλλονται απευθείας σε αυτό.

Άρθρο 76

Επέκταση της προστασίας διεθνούς καταχώρισης

στην Ελληνική Επικράτεια και αποτελέσματά της

1. Κάθε επέκταση της προστασίας διεθνούς καταχώρισης στην Ελληνική Επικράτεια παράγει, από την ημερομηνία καταχώρισης που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 3 του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης ή την ημερομηνία επέκτασης της προστασίας στην Ελληνική

Επικράτεια, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 τρις του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης, τα ίδια αποτελέσματα με μια δήλωση κατάθεσης εθνικού σήματος.

2. Αν δεν έχει κοινοποιηθεί απόρριψη, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 5 του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης ή αν η απόρριψη έχει ανακληθεί, η διεθνής καταχώριση ενός σήματος του οποίου η προστασία έχει επεκταθεί στην Ελληνική Επικράτεια, παράγει από την ημερομηνία που προβλέπεται στην παράγραφο 1 τα ίδια αποτελέσματα που παράγει η καταχώριση ενός εθνικού σήματος («εγκεκριμένη διεθνής καταχώριση»).

Άρθρο 77

Χρήση σήματος που αποτελεί αντικείμενο διεθνούς καταχώρισης

Για τους σκοπούς των άρθρων 28, 40, 50 και 54, η εγκεκριμένη διεθνής καταχώριση ισχύει ως καταχώριση σήματος στην Ελλάδα από την ημερομηνία που σημειώνει η Διεύθυνση Σημάτων στη μερίδα της, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 76 και το άρθρο 78.

Άρθρο 78

Διαδικασία προστασίας διεθνούς καταχώρισης στην Ελληνική Επικράτεια

1. Η Διεύθυνση Σημάτων είναι αρμόδια να αποφασίσει για την παροχή προστασίας στην Ελληνική Επικράτεια σε διεθνή καταχώριση. Στην περίπτωση διεθνών καταχωρίσεων που αφορούν σήματα πιστοποίησης ή συλλογικά, ο δικαιούχος της διεθνούς καταχώρισης υποβάλλει απευθείας στη Διεύθυνση Σημάτων κανονισμό χρήσης του σήματος σύμφωνα με τα άρθρα 57 ή 65 αντιστοίχως, μέσα σε ένα δίμηνο από την ημερομηνία κατά την οποία το Διεθνές Γραφείο κοινοποιεί τη διεθνή καταχώριση.

2. Η διεθνής καταχώριση εγγράφεται στο έντυπο ή ηλεκτρονικό μητρώο διεθνών σημάτων, που τηρεί η Διεύθυνση Σημάτων. Στο μητρώο αυτό εγγράφονται, κατά περίπτωση, οι αποφάσεις του Εξεταστή, της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, των πολιτικών και διοικητικών δικαστηρίων και του Συμβουλίου της Επικρατείας. Πλήρη και επικαιροποιημένα στοιχεία των διεθνών καταχωρίσεων τηρούνται αποκλειστικά στο Διεθνές Μητρώο. Σε περίπτωση αντίθεσης του Διεθνούς Μητρώου με το μητρώο διεθνών σημάτων της Διεύθυνσης Σημάτων, υπερισχύει το Διεθνές Μητρώο. Οι αποφάσεις που κάνουν δεκτή ή απορρίπτουν στην Ελληνική Επικράτεια τη διεθνή καταχώριση, καθώς και οι αποφάσεις για το κύρος της αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

3. Αν η ανωτέρω αίτηση διεθνούς καταχώρισης γίνει δεκτή από τον Εξεταστή και δεν έχει ασκηθεί ανακοπή κατ' αυτής, η Διεύθυνση Σημάτων κοινοποιεί στο Διεθνές Γραφείο, πριν από τη λήξη της προθεσμίας των δεκαοκτώ (18) μηνών που προβλέπεται στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης, στοιχεία της απόφασης που κάνει δεκτή την αίτηση.

4. Αν κατά την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης που δέχεται τη διεθνή καταχώριση η προθεσμία των δεκαοκτώ (18) μηνών που προβλέπεται στην παράγραφο

3 επίκειται να λήξει, χωρίς να έχει παρέλθει η προθεσμία της ανακοπής που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 25 του παρόντος, η Διεύθυνση Σημάτων κοινοποιεί στο Διεθνές Γραφείο στοιχεία της απόφασης που κάνει δεκτή την αίτηση, ενημερώνοντας συγχρόνως αυτό για την έναρξη και τη λήξη της προθεσμίας ανακοπής, σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης. Αν τελικώς ασκηθεί ανακοπή μετά τη λήξη της προθεσμίας των δεκαοκτώ (18) μηνών, η Διεύθυνση Σημάτων κοινοποιεί στο Διεθνές Γραφείο στοιχεία της ανακοπής ως προσωρινή άρνηση, εντός τριάντα (30) ημερών από την κατάθεση της ως άνω ανακοπής.

5. Αν η προθεσμία άσκησης ανακοπής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 25, εκπνεύσει μέσα στην ανωτέρω προθεσμία των δεκαοκτώ (18) μηνών και ασκηθεί εμπρόθεσμα ανακοπή κατά της απόφασης του Εξεταστή που δέχεται τη διεθνή καταχώριση, η Διεύθυνση Σημάτων κοινοποιεί στο Διεθνές Γραφείο στοιχεία της ανακοπής ως προσωρινή άρνηση, πριν από τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης.

6. Αν η διεθνή καταχώριση δεν μπορεί να γίνει δεκτή στην Ελληνική Επικράτεια για έναν ή περισσότερους λόγους του άρθρου 4, εφαρμόζεται η παράγραφος 3 του άρθρου 24 και η Διεύθυνση Σημάτων κοινοποιεί στο Διεθνές Γραφείο, μέσα στην ανωτέρω προθεσμία των δεκαοκτώ (18) μηνών, προσωρινή άρνηση. Στην περίπτωση αυτή, η προβλεπόμενη στην παράγραφο 3 του άρθρου 24 προθεσμία ορίζεται σε τρεις (3) μήνες και αρχίζει από την επομένη της κοινοποίησης της προσωρινής άρνησης στο Διεθνές Γραφείο.

7. Κάθε άλλη κοινοποίηση προς το Διεθνές Γραφείο μπορεί να γίνει και μετά την παρέλευση της προθεσμίας των δεκαοκτώ (18) μηνών.

Άρθρο 79

Προσφυγή - ανακοπή - κοινοποιήσεις

1. Στις διαδικασίες προσφυγής και ανακοπής ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, ο δικαιούχος διεθνούς καταχώρισης ορίζει πληρεξούσιο και αντίκλητο δικηγόρο εγκατεστημένο στην Ελληνική Επικράτεια, στον οποίο γίνονται όλες οι κοινοποιήσεις. Το ίδιο ισχύει και αν ο εξεταστής καλέσει τον καταθέτη να υποβάλει τις παρατηρήσεις του σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 24 και την παράγραφο 6 του άρθρου 78. Στην περίπτωση άσκησης ανακοπής, η κοινοποίησή της γίνεται με επιμέλεια της Διεύθυνσης Σημάτων σύμφωνα με τις παραγράφους 4 ή 5, κατά περίπτωση, του άρθρου 78.

2. Αν ο δικαιούχος της διεθνούς καταχώρισης δεν εκπροσωπηθεί στις διαδικασίες της παραγράφου 1 από πληρεξούσιο δικηγόρο, δεν τεκμαίρεται αποδοχή των ισχυρισμών της ανακοπής ή της προσφυγής και η υπόθεση εξετάζεται σαν να ήταν παρών.

3. Η προσφυγή κατά της απορριπτικής απόφασης του εξεταστή ασκείται ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων μέσα σε προθεσμία ενενήντα (90) ημερών που αρχίζει από την επομένη της κοινοποίησης από τη Δι-

εύθυνση Σημάτων στο Διεθνές Γραφείο της οριστικής άρνησης. Η προσφυγή κατά της ανωτέρω απόφασης της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων ασκείται ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων από τον δικαιούχο της διεθνούς καταχώρισης μέσα σε προθεσμία ενενήντα (90) ημερών που αρχίζει από την επομένη της κοινοποίησης της απόφασης σ' αυτόν.

4. Η προσφυγή κατά της απόφασης επί ανακοπής που απορρίπτει τη διεθνή καταχώριση ασκείται μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες. Αν ο δικαιούχος της διεθνούς καταχώρισης έχει ορίσει πληρεξούσιο δικηγόρο και αντίκλητο στην Ελλάδα, η προθεσμία αυτή αρχίζει από την επομένη της κοινοποίησης από τη Διεύθυνση Σημάτων, με κάθε πρόσφορο μέσον, ιδίως, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με τηλεομοιοτυπία, σ' αυτόν της απόφασης. Αν ο δικαιούχος της διεθνούς καταχώρισης δεν έχει ορίσει πληρεξούσιο δικηγόρο και αντίκλητο στην Ελλάδα, η προθεσμία αυτή αρχίζει από την επομένη της κοινοποίησης στο Διεθνές Γραφείο της απόφασης αυτής.

Άρθρο 80

Αντικατάσταση εθνικού σήματος από διεθνή καταχώριση

Σε περίπτωση αντικατάστασης εθνικού σήματος από διεθνή καταχώριση με ισχύ στην Ελλάδα, τα ουσιαστικά δικαιώματα που απορρέουν από αυτή ανατρέχουν στον χρόνο καταχώρισης του εθνικού σήματος.

Άρθρο 81

Διαδικασία διαγραφής διεθνούς καταχώρισης

1. Το δικαίωμα που παρέχει η εγκεκριμένη διεθνή καταχώριση αποσβένεται με τελεσίδικη απόφαση για τους λόγους που προβλέπονται στα άρθρα 50 και 52. Όταν η απόφαση καταστεί τελεσίδικη, η Διεύθυνση Σημάτων ενημερώνει το Διεθνές Γραφείο με κοινοποίηση, στην οποία αναφέρονται το όνομα του δικαιούχου, ο αριθμός της εγκεκριμένης διεθνούς καταχώρισης, η δικαστική αρχή και η διαδικασία απώλειας του δικαιώματος, η τελεσιδικία της απόφασης, η έναρξη ισχύος της και τα καλυπτόμενα προϊόντα ή οι υπηρεσίες.

2. Όταν υποβάλλεται αίτηση έκπτωσης ή ακυρότητας κατά εγκεκριμένης διεθνούς καταχώρισης στη Διεύθυνση Σημάτων, αντίγραφο της αίτησης μεταφρασμένης από το Υπουργείο Εξωτερικών ή από δικηγόρο στην αγγλική ή γαλλική γλώσσα κοινοποιείται με επιμέλεια του αιτούντος στον διεθνή καταθέτη ή τον αντιπρόσωπό του, όπως εμφανίζεται στο Διεθνές Μητρώο, με κάθε πρόσφορο μέσο, συμπεριλαμβανομένης της τηλεομοιοτυπίας και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, εξήντα (60) ημέρες πριν από τη συζήτηση. Αν έχει οριστεί πληρεξούσιος δικηγόρος ή αντίκλητος στη Ελλάδα, η κοινοποίηση γίνεται υποχρεωτικά μόνο σ' αυτόν, με δικαστικό επιμελητή, χωρίς να απαιτείται μετάφραση. Το ίδιο ισχύει και για κοινοποίηση κλήτευσης ένορκης βεβαίωσης ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου ή προξένου, σύμφωνα με την παράγραφο 11 του άρθρου 30. Αν δεν έχει οριστεί πληρεξούσιος δικηγόρος ή αντίκλητος, η κοινοποίηση της κλήσης γίνεται με κάθε πρόσφορο μέσο συνοδευόμενη από μετάφραση στην αγγλική ή γαλλική γλώσσα

μέσα στην ίδια προθεσμία. Πρόσθετοι λόγοι κοινοποιούνται σαράντα πέντε (45) ημέρες πριν από τη συζήτηση με τον ίδιο τρόπο που κοινοποιείται η αίτηση έκπτωσης ή ακυρότητας κατά διεθνούς καταχώρισης. Οι πιο πάνω διατάξεις ισχύουν και όταν η αίτηση έκπτωσης ή ακυρότητας κατά εγκεκριμένης διεθνούς καταχώρισης ασκείται με ανταγωγή στο πολιτικό δικαστήριο.

Άρθρο 82

Διαδικασία μετατροπής διεθνούς καταχώρισης σε εθνικό σήμα

1. Αν είτε η βασική αίτηση είτε η βασική καταχώριση στην οποία στηρίζεται διεθνής καταχώριση με επέκταση προστασίας στην Ελλάδα παύσει να ισχύει στη χώρα προέλευσης μέσα σε μία πενταετία από την ημερομηνία της διεθνούς καταχώρισης, ο δικαιούχος της διεθνούς καταχώρισης δικαιούται, μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την ημερομηνία που έχει εγγραφεί η παύση ισχύος της στο Διεθνές Μητρώο, να ζητήσει τη μετατροπή της σε εθνικό σήμα στην Ελλάδα.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται και αν η παύση ισχύος επέλθει μετά την πάροδο της ανωτέρω πενταετούς προθεσμίας, με την προϋπόθεση ότι το ένδικο βοήθημα υποβλήθηκε στη χώρα προέλευσης μέσα στην ανωτέρω πενταετία.

3. Σε περίπτωση μετατροπής διεθνούς καταχώρισης σε εθνικό σήμα στην Ελλάδα, ο καταθέτης υποβάλλει δήλωση μετατροπής στη Διεύθυνση Σημάτων που συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά της παραγράφου 1 των άρθρων 21 και 22, καθώς και από βεβαίωση του Διεθνούς Γραφείου από την οποία πρέπει να προκύπτει η ημερομηνία διαγραφής του από το Διεθνές Μητρώο. Η δήλωση αυτή καταχωρίζεται στο οικείο μητρώο σημάτων, σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22 που εφαρμόζονται αναλόγως. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται η μορφή και το περιεχόμενο της δήλωσης μετατροπής.

4. Το σήμα εκ μετατροπής καταχωρίζεται χωρίς προέλεγχο, εφόσον έχει παρέλθει η προθεσμία των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης και δεν έχει ασκηθεί ένδικο βοήθημα. Αν η εν λόγω προθεσμία δεν έχει παρέλθει ή αν έχει ήδη κοινοποιηθεί προσωρινή απόρριψη, η δήλωση μετατροπής εξετάζεται από τη Διεύθυνση Σημάτων, εφαρμοζομένων αναλόγως των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 21, των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 22 και του άρθρου 24. Οι λοιπές διατάξεις του παρόντος για τα εθνικά σήματα εφαρμόζονται και στις εκ μετατροπής διεθνείς καταχωρίσεις. Αν η αίτηση για αρχική ή επιγενόμενη επέκταση προστασίας της διεθνούς καταχώρισης στην Ελλάδα εκκρεμεί ενώπιον της Διεύθυνσης Σημάτων ή της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, η σχετική διαδικασία παύει με απόφασή τους.

5. Μετά την υποβολή της αίτησης μετατροπής, η διεθνής καταχώριση διαγράφεται με πράξη της Διεύθυνσης Σημάτων από το μητρώο διεθνών σημάτων.

6. Η προστασία του εθνικού σήματος που προέρχεται από μετατροπή διεθνούς καταχώρισης διαρκεί για μια δεκαετία, που αρχίζει είτε από την ημερομηνία της

διεθνούς καταχώρισης ή σε περίπτωση επιγενόμενης επέκτασης διεθνούς καταχώρισης στην Ελλάδα, από την ημερομηνία εγγραφής στο Διεθνές Μητρώο της αίτησης επέκτασης για την προστασία της διεθνούς καταχώρισης στην Ελλάδα. Για την ανανέωση της προστασίας του ανωτέρω σήματος ανά δέκα (10) έτη, κρίσιμη είναι η ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης μετατροπής στη Διεύθυνση Σημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

ΣΗΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Άρθρο 83

Προστασία

1. Η προστασία που παρέχεται στο σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν μπορεί να υστερεί από την προστασία που παρέχεται στο εθνικό σήμα.

2. Αν η αρχαιότητα σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στηρίχτηκε σε προγενέστερο καταχωρισμένο εθνικό σήμα και ο δικαιούχος του σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης παραιτηθεί του προγενέστερου αυτού δικαιώματος ή το αφήσει να αποσβαστεί, θεωρείται ότι εξακολουθεί να απολαύει των ιδίων δικαιωμάτων που θα είχε αν το προγενέστερο εθνικό σήμα είχε εξακολουθήσει να είναι καταχωρισμένο.

Άρθρο 84

Μετατροπή σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε εθνικό

1. Σε περίπτωση μετατροπής αίτησης σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε δήλωση εθνικού σήματος, ο καταθέτης υποβάλλει στη Διεύθυνση Σημάτων δήλωση μετατροπής που συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά της παραγράφου 1 του άρθρου 21 και των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 22, καθώς και από μετάφραση της αίτησης μετατροπής προς το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) στην ελληνική γλώσσα από πρόσωπο ή αρχή που έχει το δικαίωμα μετάφρασης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

2. Η προθεσμία υποβολής των ανωτέρω δικαιολογητικών είναι δύο (2) μήνες και αρχίζει από την ειδοποίηση του καταθέτη ή του δικαιούχου του σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του πληρεξούσιου δικηγόρου του στην Ελλάδα που αναφέρεται στην αίτηση μετατροπής, από τη Διεύθυνση Σημάτων με έγγραφο επί αποδείξει παραλαβής. Με την ειδοποίηση αυτή η Διεύθυνση Σημάτων ενημερώνει ότι, έχει παραλάβει από το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) το αίτημα μετατροπής.

3. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται η μορφή και το περιεχόμενο της δήλωσης μετατροπής. Η δήλωση αυτή καταχωρίζεται στο οικείο μητρώο σημάτων, εφαρμοζομένων αναλόγως των άρθρων 21 και 22, και εξετάζεται από τη Διεύθυνση Σημάτων, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων περί εθνικών σημάτων.

4. Η προστασία σήματος που προέρχεται από μετατροπή αίτησης σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από

μετατροπή σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε δήλωση εθνικού σήματος ανατρέχει στην ημερομηνία κατάθεσης του σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στην ημερομηνία προτεραιότητας της αίτησης σήματος ή του σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, στην ημερομηνία αρχαιότητας εθνικού σήματος που μπορεί να έχει διεκδικηθεί.

5. Για την ανανέωση της προστασίας του ανωτέρω σήματος ανά δέκα (10) έτη, κρίσιμη είναι η ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης μετατροπής στο Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι' ΣΗΜΑΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΤΑΘΕΤΩΝ

Άρθρο 85 Προστασία

1. Οι δικαιούχοι σημάτων που έχουν την επαγγελματική τους εγκατάσταση εκτός της Ελλάδας προστατεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

2. Αν διεκδικείται προτεραιότητα, σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση των Παρισίων (1883), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 213/1975 (Α' 258), αντίγραφο της δήλωσης σήματος στην αλλοδαπή στην οποία στηρίζεται η διεκδίκηση προτεραιότητας κατατίθεται μέσα σε ένα τρίμηνο από την ημερομηνία κατάθεσης της δήλωσης σήματος στην ημεδαπή.

3. Για την προστασία στην Ελλάδα απαιτείται επιπλέον κατάθεση, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

4. Η προθεσμία προσφυγής των αλλοδαπών καταθετών ή δικαιούχων σημάτων κατά των αποφάσεων της Διεύθυνσης Σημάτων ή της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων παρατείνεται κατά τριάντα (30) ημέρες. Η παράταση αυτή ισχύει και για τις προθεσμίες που τίθενται σ' αυτούς, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 21, την παράγραφο 2 του άρθρου 22, την παράγραφο 7 του άρθρου 23, την παράγραφο 3 του άρθρου 24, την παράγραφο 2 του άρθρου 28, την παράγραφο 1 του άρθρου 50, την παράγραφο 1 του άρθρου 52 και την παράγραφο 6 του άρθρου 54.

5. Τα ξενόγλωσσα έγγραφα που προσκομίζονται κατά την κατάθεση σήματος πρέπει να συνοδεύονται και με ελληνική μετάφραση που έχει γίνει από πρόσωπο ή αρχή που έχει το δικαίωμα μετάφρασης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ' ΕΙΔΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 86 Δημοσιεύσεις

Οι δημοσιεύσεις που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο γίνονται στον διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Άρθρο 87 (Άρθρο 42 της Οδηγίας 2015/2436/ΕΕ) Τέλη

1. Τα καταβαλλόμενα υπέρ του Δημοσίου τέλη για τη λειτουργία του μητρώου σημάτων, καθορίζονται ως εξής για:

α. κατάθεση σήματος, που υποβάλλεται έγχαρτα, εκατόν είκοσι (120) ευρώ,

β. κατάθεση σήματος, που υποβάλλεται ηλεκτρονικά, εκατό (100) ευρώ,

γ. για κάθε επιπλέον κλάση, είκοσι (20) ευρώ,

δ. κατάθεση σήματος από μετατροπή σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή διεθνούς καταχώρισης ή από διαίρεση δήλωσης σήματος σε περισσότερα μέρη, εκατόν πενήντα (150) ευρώ,

ε. κάθε επιπλέον κλάση, είκοσι (20) ευρώ,

στ. παράταση προστασίας σήματος, που υποβάλλεται έγχαρτα, εκατόν δέκα (110) ευρώ,

ζ. παράταση προστασίας σήματος, που υποβάλλεται ηλεκτρονικά, ενενήντα (90) ευρώ,

η. κάθε επιπλέον κλάση, είκοσι (20) ευρώ,

θ. μεταβίβαση σήματος, ενενήντα (90) ευρώ,

ι. παραχώρηση άδειας χρήσης, ενενήντα (90) ευρώ,
ια. εγγραφή εμπράγματων δικαιωμάτων, σαράντα (40) ευρώ,

ιβ. έλεγχος και διαβίβαση διεθνούς αίτησης, δεκαπέντε (15) ευρώ,

ιγ. αντικατάσταση εθνικού σήματος από διεθνή καταχώριση, εκατόν δέκα (110) ευρώ,

ιδ. κατάθεση προσφυγών, ανακοπών, παρεμβάσεων και αιτήσεων ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, εβδομήντα (70) ευρώ,

ιε. παράβολο συζήτησης ανακοπών, προσφυγών, παρεμβάσεων και αιτήσεων ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, σαράντα (40) ευρώ,

ιστ. επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση, εκατόν δέκα (110) ευρώ,

ιζ. έκδοση αντιγράφου σήματος, ένα (1) ευρώ.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα υπέρ του Δημοσίου τέλη που ορίζονται στην παράγραφο 1 σε ποσοστό μεγαλύτερο ή μικρότερο κατά 30%. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ορίζονται ο τρόπος καταβολής τους με τη χρήση πιστωτικής κάρτας και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την είσπραξή τους με τον παραπάνω τρόπο.

Άρθρο 88 Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται:

α) ο αριθμός των τμημάτων της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων,

β) τα κριτήρια επιλογής και τα προσόντα των υπαλλήλων της Διεύθυνσης Σημάτων που εκτελούν χρέη εξεταστή,

γ) ο ορισμός των μελών των τμημάτων της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, καθώς και των αναπληρωτών τους, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 30.

2. Με όμοια απόφαση καθορίζονται:

α) οι όροι τήρησης του ηλεκτρονικού μητρώου σημάτων, το οποίο μετά την ολοκλήρωσή του θα αντικαταστήσει το έντυπο μητρώο σημάτων,

β) ο τρόπος κατάθεσης των νέων μορφών σημάτων, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα, σχετικό με το συγκεκριμένο θέμα.

Άρθρο 89

Καταργούμενες και μεταβατικές διατάξεις

1. Καταργούνται τα άρθρα 121 έως 182 του ν. 4072/2012 (Α' 86), εκτός από την παράγραφο 2 του άρθρου 145 και το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 145 του ν. 4072/2012, όπως το άρθρο αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 23 του ν. 4155/2013, τα οποία καταργούνται ένα (1) έτος μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

2. Δηλώσεις κατάθεσης σημάτων που δεν έχουν γίνει τελεσιδίκως δεκτές κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος κρίνονται ως προς τις προϋποθέσεις παραδεκτού σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο κατάθεσής τους, εκτός αν κατατέθηκαν από 14.01.2019 και εξής, οπότε κρίνονται κατά τις διατάξεις του παρόντος.

3. Ανακοπές του άρθρου 25 και αιτήσεις έκπτωσης ή ακυρότητας που δεν έχουν γίνει τελεσίδικα δεκτές κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος κρίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο που κατατέθηκαν, εκτός αν κατατέθηκαν από 14.01.2019 και εξής, οπότε κρίνονται κατά τις διατάξεις του παρόντος.

4. Κατά τα λοιπά, εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υποθέσεις ενώπιον της Διεύθυνσης Σημάτων, της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, καθώς και των διοικητικών και πολιτικών δικαστηρίων διέπονται από τις διατάξεις του προϊσχύοντος νόμου.

5. Ως προς την αφετηρία και τη διάρκεια των προθεσμιών εφαρμόζονται οι διατάξεις που ίσχυαν, κατά τον χρόνο στον οποίο συντελέστηκε το γεγονός που τις κίνησε.

6. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ορίζονται η ημερομηνία έναρξης της λειτουργίας του ηλεκτρονικού μητρώου σημάτων και η κατάργηση του έγχαρτου μητρώου.

Άρθρο 90

Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς των διατάξεων των άρθρων 2 ως 6, 25 ως 28, 50 παράγραφοι 2 ως 7, 51 παράγραφος 2, 52 παράγραφοι 2 ως 8 και 53 ως 70 αρχίζει από 14 Ιανουαρίου 2019.

2. Κατά τα λοιπά, η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός από την παράγραφο 3 του άρθρου 30 και το πρώτο και τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 30, η ισχύς των οποίων αρχίζει ένα (1) έτος μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 19 Μαρτίου 2020

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Οι Υπουργοί

Οικονομικών

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Δικαιοσύνης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

Επικρατείας

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

Ανάπτυξης και Επενδύσεων

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ**

Εσωτερικών

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 19 Μαρτίου 2020

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

Ιστότοπος: **www.et.gr**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

